

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

(Yargı Kararı Üzerine)

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2017-4-085
Karar Sayısı : 26-10/307-119
Karar Tarihi : 16.03.2026

(Soruşturma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN, Rıdvan DURAN

B. RAPORTÖRLER: Derya ERMİŞ, Ali Ozan ŞAHANER, Bengi ESEN, Mine ŞEVİK

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Resen

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : 1. DHL Worldwide Express Taşımacılık ve Ticaret A.Ş.
Temsilcisi: Av. Gülözgür ATALAY GÜNDÜZ
Harbiye Mah. Teşvikiye Cad. No:5 Lotus Apt. Kat:2
Şişli/İstanbul
2. TNT International Express Taşımacılık Ticaret Ltd. Şti.
(Yeni ünvanı FedEx Express Turkey Taşımacılık ve Ticaret Ltd.
Şti.)
Temsilcisi: Av. Hakan ÖZGÖKÇEN
Akatlar Mah. Ebulula Mardin Cad. Gül Sok. No:2
Beşiktaş/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** DHL Worldwide Express Taşımacılık ve Ticaret A.Ş. ve TNT International Express Taşımacılık Ticaret Ltd. Şti.nin (yeni ünvanı FedEx Express Turkey Taşımacılık ve Ticaret Ltd. Şti.) yeniden satıcılarına dikey kısıtlamalar getirmek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine ilişkin 16.01.2020 tarih ve 20-04/47-25 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle; DHL Worldwide Express Taşımacılık ve Ticaret A.Ş. tarafından açılan davada verilen Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesinin 25.02.2026 tarih ve 2025/2001 E., 2026/352 K. sayılı iptal kararı ile TNT International Express Taşımacılık Ticaret Ltd. Şti. tarafından açılan davada verilen Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesinin 25.02.2026 tarih ve 2025/1986 E., 2026/358 K. sayılı iptal kararlarının, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 28. maddesinin birinci fıkrası uyarınca gereğinin yerine getirilmesi.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Posta/kargo taşımacılığı pazarında faaliyet gösteren bazı teşebbüsler arasında müşteri paylaşımı yapılmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesinin ihlal edildiği iddiası.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 21.12.2017 tarihli ve 17-42/665-M sayılı kararıyla UPS Hızlı Kargo Taşımacılığı A.Ş.¹ (UPS) ile UPS'ten uluslararası taşımacılık hizmeti alarak yeniden satış yapan posta/paket/kargo taşımacısı teşebbüsler (yeniden satış yapan teşebbüsler/YST'ler) arasında müşteri paylaşımı yapıldığı iddiasına yönelik olarak resen önaraştırma yapılmasına hükmedilmiştir.

¹ 05.01.2018 tarihli ve 9488 sayılı Ticaret Sicil Gazetesi'nde, teşebbüsün Ünsped Paket Servisi San. ve Tic. A.Ş. olan ticaret ünvanı UPS Hızlı Kargo Taşımacılığı A.Ş. (UPS) olarak değiştirilmiştir.

- (4) Öneraştırma sonucunda hazırlanan 08.02.2018 tarihli ve 2017-4-084/ÖA sayılı Öneraştırma Raporu, Kurulun 15.02.2018 tarihli toplantısında görüşölmüş ve 18-05/77-M sayı ile;
1. Airexpress Kargo Lojistik Dış Ticaret Ltd. Şti. (AİREXPRESS),
 2. Aras Kargo Yurtiçi Yurtdışı Taşımacılık A.Ş. (ARAS KARGO),
 3. Asilkar Lojistik Dağ. Hiz. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.,
 4. MNG Kargo Yurtiçi ve Yurtdışı Taşımacılık A.Ş.,
 5. Paket Taşımacılık Sistemleri ve Turizm Bilgisayar Ticaret A.Ş. (PTS),
 6. Solmaz Nakliyat ve Ticaret A.Ş.,
 7. STF Kargo Nakliyat Ticaret Limited Şirketi,
 8. TNT International Express Taşımacılık Ticaret Ltd. Şti. (TNT),
 9. UPS Hızlı Kargo Taşımacılığı A.Ş. (UPS)
- hakında soruşturma açılmasına karar verilmiştir.
- (5) Yürütölen soruşturma kapsamında, 13.03.2018 tarihli ve 3279 sayılı yazı ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumundan (BTK) görüş talebinde bulunulmuş, buna istinaden gönderilen görüş 27.03.2018 tarih ve 2517 sayı ile Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına intikal etmiştir.
- (6) Soruşturma kapsamında 20.02.2018 ila 22.02.2018 tarihleri arasında soruşturma tarafları teşebbüslerde ve diğör bazı teşebbüslerde yerinde incelemeler yapılmıştır. TNT’de yapılan yerinde inceleme 20.02.2018 tarihinde gerçekleştirilmiştir. TNT’de yapılan yerinde inceleme sırasında teşebbüsten bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur. Buna istinaden TNT’nin cevabi yazısı 23.03.2018 tarih ve 2448 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (7) Yapılan yerinde incelemeler neticesinde ulaşılan tespitlere ve yapılan değörlendirmelere ilişkin olarak hazırlanan 2017-4-084/BN sayılı Bilgi Notu, 29.03.2018 tarihli Kurul toplantısında görüşölmüş ve 18-09/162-M sayı ile;
1. Antrepo Lojistik Taşımacılık Kargo ve Kurye Hizmetleri Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti. (ANTREPO LOJİSTİK),
 2. Aslansoy Yuba Lojistik İç ve Dış Tic. Ltd. Şti. (ASLANSOY),
 3. Asset Lojistik A.Ş. (ASSET),
 4. Cemal BOZASLAN,
 5. CLG Express Uluslararası Taşımacılık A.Ş. (CLG),
 6. Demirtaş Nakliye Tur. İnş. Gıda Canlı Hayvan Tic. Ltd. Şti. (DEMİRTAŞ),
 7. DFN Lojistik Hiz. San. ve Tic. A.Ş. (DFN),
 8. DRN Lojistik A.Ş. (DRN),
 9. Eli Uluslararası Taşımacılık ve Tur. Ltd. Şti. (ELİ),
 10. Gama Kombine Taşımacılık A.Ş. (GAMA),
 11. Gonca Palanduz UDT Loj. Taş. İth. İhr. Taşımacılık,
 12. Hipex Dış Ticaret Halil İbrahim Palalı (HİPEX),
 13. İnter Global Kargo Ticaret Ltd. Şti.,
 14. UKGS Uluslararası Kargo Gönderim Servisleri ve Tic. A.Ş. (UKGS),
 15. Serkan Çınar Çınartaş Grup (ÇİNARTAŞ),
 16. Tuncay Işıkli GSP Uluslararası Taşımacılık ve Dış Ticaret (GSP),

17. Turimex Global Lojistik Gümrükleme İç ve Dış Tic. Ltd. Şti. (TURİMEX),

18. Yurtiçi Kargo Servisi A.Ş. (YURTIÇİ KARGO)

hakkında soruşturma açılmasına ve açılan bu soruşturmanın 15.02.2018 tarihli ve 18-05/77-M sayılı Kurul kararı ile açılmış bulunan soruşturma ile birleştirilerek yürütülmesine ve soruşturmanın konusunun "posta/kargo taşımacılığı pazarında faaliyet gösteren bazı teşebbüsler arasında müşteri paylaşımı yapılmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespiti" olarak değiştirilmesine karar verilmiştir.

- (8) Bunun yanı sıra, 15.02.2018 tarihli ve 18-05/77-M(1) sayılı Kurul kararıyla, DHL Worldwide Express Taşımacılık ve Ticaret A.Ş. (DHL EXPRESS) ile DHL EXPRESS'ten uluslararası taşımacılık hizmeti alarak posta/kargo taşımacılığı hizmeti sağlayan teşebbüsler arasında müşteri paylaşımı yapılmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiği iddiasına yönelik olarak resen önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (9) Söz konusu önaraştırma kapsamında 20.02.2018 ila 23.02.2018 tarihleri arasında çeşitli teşebbüslerde yerinde incelemeler yapılmıştır. DHL EXPRESS'te yapılan yerinde inceleme 20.02.2018 tarihinde gerçekleştirilmiştir.
- (10) Yürütülen önaraştırma neticesinde hazırlanan 2018-4-10/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu, 29.03.2018 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş olup 18-09/161-M sayılı karar ile;
1. DHL EXPRESS,
 2. Sürat Kargo Lojistik ve Dağıtım Hizmetleri A.Ş. (SÜRAT KARGO),
 3. Kargo Dünya Uluslararası Taşımacılık ve Dış Ticaret Ltd. Şti. (KARGO DÜNYA),
 4. ASE Asya Afrika Hızlı Kargo ve Dağıtım A.Ş. (ASE),
 5. On Ekspres Hava Kurye ve Kargo Uluslararası Taşımacılık Hizmetleri Ltd. Şti. (ON EKSPRES)

hakkında soruşturma açılmasına ve açılan bu soruşturmanın da 15.02.2018 tarihli ve 18-05/77-M sayılı Kurul kararı ile açılmış bulunan soruşturma ile birleştirilerek yürütülmesine hükmedilmiştir.

- (11) YURTIÇİ KARGO'da yapılan yerinde incelemede elde edilen bazı belgeler lojistik hizmetleri pazarında müşteri paylaşımı yapıldığına dair şüpheler doğurmuştur. Söz konusu belgelere ilişkin değerlendirmeleri içeren 2018-4-16/BN-1 sayılı Bilgi Notu, Kurulun 29.03.2018 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 18-09/175-M sayılı karar ile lojistik sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin müşteri paylaşımı yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri iddiasına yönelik olarak önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Söz konusu önaraştırma kapsamında çeşitli teşebbüslerde yerinde incelemeler yapılmıştır.
- (12) Yürütülen önaraştırma neticesinde hazırlanan 2018-4-16/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu, Kurulun 05.07.2018 tarihli toplantısında görüşülmüş olup 18-22/379-M1 sayılı karar ile;
- Ekol Lojistik A.Ş.,
 - Öykü Lojistik A.Ş. (ÖYKÜ LOJİSTİK),
 - DHL Lojistik Hizmetleri A.Ş.

hakkında soruşturma açılmasına ve soruşturmanın 15.02.2018 tarihli ve 18-05/77-M sayılı Kurul kararı ile açılmış bulunan soruşturma ile birleştirilerek yürütülmesine karar verilmiştir.

- (13) Soruşturma sürecinde yapılan incelemeler esnasında TNT ile Yurtiçi Lojistik Tedarik Zinciri Yönetim ve Dağıtım A.Ş. (YURTIÇİ LOJİSTİK) arasında müşteri paylaşımı yapıldığına dair şüpheler oluşturan belgeler bulunmuştur. Söz konusu belgelere ilişkin

değerlendirmelere 26.12.2018 tarihli ve 2018-4-16/BN-3 sayılı Bilgi Notunda yer verilmiş olup söz konusu Bilgi Notu, Kurulun 03.01.2019 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 19-02/9-M sayı ile YURTİÇİ LOJİSTİK hakkında soruşturma açılmasına ve açılan soruşturmanın 15.02.2018 tarihli ve 18-05/77-M sayılı Kurul kararı ile açılmış bulunan soruşturmayla birleştirilerek yürütülmesine karar verilmiştir.

- (14) Soruşturma açılmasına ve mezkûr Kanun'un 43/2. maddesi uyarınca ilk yazılı savunmanın 30 gün içinde gönderilmesi gerektiğine ilişkin yapılan bildirimlere mukabil soruşturma taraflarınca gönderilen birinci yazılı savunmalar süresi içinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (15) Yürütülen soruşturma sürecinde soruşturma taraflarından ve diğer bazı teşebbüslerden muhtelif tarihli ve sayılı yazılar ile bilgi ve belge talebinde bulunulmuş olup söz konusu teşebbüslerin cevabi yazıları çeşitli tarih ve sayılar ile Kurum kayıtlarına alınmıştır. Bu kapsamda TNT'den 17.08.2018 tarihli ve 10334 sayılı yazı ile bilgi ve belge talebinde bulunulmuş, buna istinaden 14.09.2018 tarih ve 6718 sayılı yazı ile 22.10.2018 tarih ve 7669 sayılı yazı Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Ayrıca TNT'den 10.01.2019 tarihli ve 502 sayılı yazı ile bilgi ve belge talebinde bulunulmuş, cevaben 24.01.2019 tarih ve 454 sayılı yazı Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. DHL EXPRESS'ten ise 17.08.2018 tarihli ve 10323 sayılı yazı ile bilgi ve belge talebinde bulunulmuş, buna istinaden gönderilen yazılar 17.09.2018 tarih ve 6746 sayı, 25.01.2019 tarih ve 527 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Ayrıca teşebbüsten tekrar bilgi ve belge talebinde bulunulmuş, buna istinaden gönderilen cevabi yazı 21.01.2019 tarih ve 352 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (16) Kurulun 05.07.2018 tarihli toplantısında 18-22/382-M sayı ile, 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde soruşturma süresinin, ilk altı aylık sürenin bitiminden itibaren altı ay uzatılması yönünde karar tesis edilmiştir.
- (17) Yürütülen soruşturma kapsamında hazırlanan 14.02.2019 tarihli ve 2017-4-084/SR-01/37 sayılı Soruşturma Raporu ve ekleri Kurul üyelerine ve soruşturma tarafı teşebbüslere 4054 sayılı Kanun'un 45. maddesi gereğince tebliğ edilmiş ve teşebbüslerin ikinci yazılı savunması ilgili yazıyla birlikte talep edilmiştir.
- (18) TNT ve DHL EXPRESS tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına sırasıyla 26.02.2019 tarih, 1377 sayı ve 28.02.2019 tarih, 1450 sayı ile intikal eden yazılarla 4054 sayılı Kanun'un 45. maddesi uyarınca ikinci yazılı savunma süresinin uzatılması talebinde bulunulmuştur. Teşebbüslerin talebi, Kurulun 07.03.2019 tarihli toplantısında değerlendirilmiş ve 19-11/128-M sayılı karar ile ikinci yazılı savunmalarını sunmaları için TNT ve DHL EXPRESS bakımından 30 günlük ek süre uygulanmasına hükmedilmiştir. DHL EXPRESS'in ikinci yazılı savunması 19.04.2019 tarih ve 2759 sayı, TNT'nin ikinci yazılı savunması ise 22.04.2019 tarih ve 2806 sayı ile süresi içinde Kurum kayıtlarına girmiştir. Soruşturma tarafı diğer teşebbüslerin ikinci yazılı savunmaları da muhtelif tarihlerde ve muhtelif sayılarla Kurum kayıtlarına alınmıştır.
- (19) Teşebbüslerin ikinci yazılı savunmalarına istinaden hazırlanan 07.05.2019 tarihli ve 2017-4-084/EG-01/31 sayılı Ek Yazılı Görüş, Kurul üyelerine ve teşebbüslere tebliğ edilmiştir. Dosya kapsamında üçüncü yazılı savunma gönderen teşebbüslerin savunmaları süresi içinde Kurum kayıtlarına girmiştir.
- (20) 4054 sayılı Kanun'un 46. maddesi uyarınca sözlü savunma toplantısı yapılması hususu 07.11.2019 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 19-38/600-M sayı ile sözlü savunma toplantısının 07.01.2020 tarihinde Kurum merkez binasında yapılmasına karar verilmiştir. Sözlü savunma toplantısı belirtilen tarihte gerçekleştirilmiştir.

- (21) Kurul; yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapora, Ek Yazılı Görüşe, toplanan delillere, yazılı savunmalara, sözlü savunma toplantısında yapılan açıklamalara ve incelenen dosya muhteviyatına göre 16.01.2020 tarih ve 20-04/47-25 sayı ile nihai kararı tesis etmiştir.
- (22) Kurulun 16.01.2020 tarihli ve 20-04/47-25 sayılı nihai kararında mevcut karar kapsamında hakkında inceleme yapılan DHL EXPRESS'in ve TNT'nin müşterilerine ayrı ayrı dikey ilişki içinde oldukları teşebbüsler tarafından satış yapılmasını sınırlandırmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine, bu nedenle DHL EXPRESS hakkında aynı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve 15.02.2009 tarihli Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in (Mülga Ceza Yönetmeliği) 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi, ikinci fıkrası ve üçüncü fıkrasının (b) bendi uyarınca 2018 mali yılı sonunda oluşan yıllık gayri safi gelirlerinin %(.....)'si oranında olmak üzere 19.318.140,14 TL idari para cezası verilmesine, TNT hakkında ise Mülga Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi, ikinci fıkrası ve üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca 2018 mali yılı sonunda oluşan yıllık gayri safi gelirlerinin %(.....)'ü oranında olmak üzere 15.341.376,57 TL idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.
- (23) Söz konusu Kurul kararına karşı anılan teşebbüsler tarafından ayrı ayrı iptal davaları açılmış ve bu çerçevede ilgili Kurul kararına ilişkin idari yargı süreci yürütülmüştür.
- (24) DHL EXPRESS'in açtığı davaya ilişkin idari yargı süreci şu şekilde gelişmiştir:
- DHL EXPRESS'in açtığı dava sonucunda Ankara 2. İdare Mahkemesi tarafından, dava konusu işlemde hukuka aykırılık görülmediği gerekçesiyle, 24.06.2021 tarih ve 2020/2115 E., 2021/1092 K. sayı ile davanın reddine karar verilmiştir.
 - DHL EXPRESS tarafından, Ankara 2. İdare Mahkemesinin söz konusu kararının hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek istinaf kanun yoluna başvurulmuştur. İstinaf kanun yolu başvurusu sonucunda Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesi; Ankara 2. İdare Mahkemesinin kararının usule ve hukuka uygun olduğuna, istinaf başvurusunun kabulünü gerektiren bir neden bulunmadığına ve davacı tarafın istinaf başvurusunun reddine 09.03.2022 tarih ve 2021/1568 E., 2022/347 K. sayı ile karar vermiştir.
 - DHL EXPRESS tarafından, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesinin istinaf başvurusunun reddine ilişkin kararına yönelik olarak temyiz başvurusunda bulunulmuştur. Bu doğrultuda Danıştay 13. Dairesi tarafından, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesinin 09.03.2022 tarihli ve 2021/1568 E., 2022/347 K. sayılı kararının 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun (İYUK) 49. maddesi uyarınca bozulmasına ve yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesine gönderilmesine, 15.10.2025 tarih ve 2022/2526 E., 2025/3155 K. sayı ile karar verilmiştir.
 - Danıştay 13. Dairesinin bozma kararı üzerine Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesi, bozma kararına uyarak Ankara 2. İdare Mahkemesi tarafından verilen 24.06.2021 tarihli ve 2020/2115 E., 2021/1092 K. sayılı kararın kaldırılmasına ve dava konusu Kurul kararının DHL EXPRESS bakımından iptaline karar vermiştir.

(25) TNT'nin açtığı davaya ilişkin idari yargı süreci ise şu şekilde gelişmiştir:

- TNT tarafından açılan dava sonucunda Ankara 2. İdare Mahkemesi, dava konusu işlemde hukuka aykırılık görülmediği gerekçesiyle 08.07.2021 tarih ve 2020/2249 E., 2021/1185 K. sayılı karar ile davanın reddine karar vermiştir.
- TNT tarafından, Ankara 2. İdare Mahkemesinin söz konusu kararının hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek istinaf kanun yoluna başvurulmuştur. İstinaf kanun yolu başvurusu sonucunda Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesi; Ankara 2. İdare Mahkemesinin kararının usule ve hukuka uygun olduğuna, istinaf başvurusunun kabulünü gerektiren bir neden bulunmadığına ve davacı tarafın istinaf başvurusunun reddine 09.03.2022 tarih ve 2021/1632 E., 2022/349 K. sayılı karar vermiştir.
- TNT tarafından Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesinin istinaf başvurusunun reddine ilişkin kararına yönelik olarak temyiz başvurusunda bulunulmuştur. Bu kapsamda Danıştay 13. Dairesi tarafından, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesinin 09.03.2022 tarihli ve 2021/1632 E., 2022/349 K. sayılı kararının İYUK'un 49. maddesi uyarınca bozulmasına ve yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesine gönderilmesine 15.10.2025 tarih ve 2022/2536 E., 2025/3156 K. sayılı karar verilmiştir.
- Danıştay 13. Dairesi tarafından verilen bozma kararı üzerine Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesi, bozma kararına uyarak Ankara 2. İdare Mahkemesi tarafından verilen 08.07.2021 tarihli ve 2020/2249 E., 2021/1185 K. sayılı kararın kaldırılmasına ve dava konusu Kurul kararının TNT bakımından iptaline karar vermiştir.

(26) Yukarıda yer verilen idari yargı süreçleri sonucunda, 16.01.2020 tarihli ve 20-04/47-25 sayılı Kurul kararı aracılığıyla DHL EXPRESS ve TNT hakkında tesis edilen idari işlemlerin iptaline karar verilmiştir. İptal kararları üzerine, İYUK'un 28. maddesinin birinci fıkrası uyarınca iptal kararlarının gereğinin yerine getirilmesini teminen hazırlanan 16.03.2026 tarihli, 2017-4-085/BN-12 sayılı Bilgi Notu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(27) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notu'nda özetle; Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesinin ilgili kararlarının gereğinin İYUK'un 28. maddesinin birinci fıkrası uyarınca yerine getirilmesini teminen; DHL EXPRESS'in ve TNT'nin (Yeni ünvanı Fedex Express Turkey Taşımacılık ve Tic. Ltd. Şti.²) müşterilerine ayrı ayrı dikey ilişki içinde oldukları teşebbüsler tarafından satış yapılmasını sınırlandırmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmiş olmaları sebebiyle,

I. DHL EXPRESS hakkında,

- 27.12.2024 tarihli ve 32765 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in (Yeni Ceza Yönetmeliği) 7. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca hafifletici unsur indirimi uygulanmasının takdir edilmesi halinde, lehe düzenleme ilkesi gereğince; DHL EXPRESS'e 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrası, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (d) bendi ile 7. maddesinin birinci

² Kararın I.1.2. numaralı başlığında detaylarına yer verildiği üzere, teşebbüsün "TNT International Express Taşımacılık Ticaret Ltd. Şti." olan ticaret ünvanı, 01.07.2022 tarihli ve 10611 sayılı Ticaret Sicil Gazetesi'nde ilan edilmek suretiyle "Fedex Express Turkey Taşımacılık ve Tic. Ltd. Şti." olarak değiştirilmiştir.

- fıkrasının (d) bendi uyarınca 2024 yılı gayrisafi gelirleri üzerinden (.....) oranında olmak üzere 11.095.389,4 TL tutarında idari para cezası uygulanmasına,
- Bununla birlikte, Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 7. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca hafifletici unsur indirimi uygulanmasının takdir edilmemesi halinde;
 - DHL EXPRESS'e 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrası, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (d) bendi uyarınca 2024 yılı gayrisafi gelirleri üzerinden % (.....) oranında olmak üzere 221.907.788,79 TL tutarında idari para cezası uygulanması gerekmekte birlikte;
 - Yeni Ceza Yönetmeliği ile Mülga Ceza Yönetmeliği hükümlerinin ayrı ayrı uygulanması neticesinde ulaşılan sonuç cezalar kıyaslandığında ve "aleyhe hüküm verme yasağı" ilkesi de nazara alınmak suretiyle Mülga Ceza Yönetmeliği uyarınca verilen idari para cezasının lehe olduğu anlaşıldığından, DHL EXPRESS'e 16.01.2020 tarihli ve 20-04/47-25 sayılı kararda tespit edilen 19.328.140,14 TL tutarında idari para cezası uygulanmasına,
- II. TNT (Yeni ünvanı Fedex Express Turkey Taşımacılık ve Tic. Ltd. Şti.) hakkında,
- A. Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 7. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca hafifletici unsur indirimi uygulanmasının takdir edilmesi halinde, lehe düzenleme ilkesi gereğince; TNT'ye (Yeni ünvanı Fedex Express Turkey Taşımacılık ve Tic. Ltd. Şti.) 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrası, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (ç) bendi ile 7. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca Mayıs 2025 yılı gayrisafi gelirleri üzerinden % (.....) oranında olmak üzere 2.525.471,27-TL tutarında idari para cezası uygulanmasına,
 - B. Bununla birlikte, Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 7. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca hafifletici unsur indirimi uygulanmasının takdir edilmemesi halinde;
 - TNT'ye (Yeni ünvanı Fedex Express Turkey Taşımacılık ve Tic. Ltd. Şti.) 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrası, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (ç) bendi uyarınca 2024 yılı gayrisafi gelirleri üzerinden % (.....) oranında olmak üzere 252.547.127,2 TL tutarında idari para cezası uygulanması gerekmekte birlikte;
 - Yeni Ceza Yönetmeliği ile Mülga Ceza Yönetmeliği hükümlerinin ayrı ayrı uygulanması neticesinde ulaşılan sonuç cezalar kıyaslandığında ve "aleyhe hüküm verme yasağı" ilkesi de nazara alınmak suretiyle Mülga Ceza Yönetmeliği uyarınca verilen idari para cezasının lehe olduğu anlaşıldığından, TNT'ye (Yeni ünvanı Fedex Express Turkey Taşımacılık ve Tic. Ltd. Şti.) 16.01.2020 tarihli ve 20-04/47-25 sayılı kararda tespit edilen 15.341.376,57 TL tutarında idari para cezası uygulanmasına
- karar verilebileceği ifade edilmiştir.

I. İNCELEME, GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

I.1. Hakkında İnceleme Yapılan Teşebbüsler

I.1.1. DHL EXPRESS

- (28) UPS ve TNT ile birlikte dünyadaki üç entegratör³ firmadan biri olan Deutsche Post DHL Group'un (DHL GRUP) bir parçası olan DHL EXPRESS, dünya çapında posta/kargo ve lojistik alanlarında faaliyet göstermektedir. DHL GRUP, 220 ülke ve bölgede hızlı posta/kargo taşımacılığı alanında hizmet sağlayıcı teşebbüs (HST) konumunda faaliyet göstermektedir.

I.1.2. TNT

- (29) 1946 yılında Avustralya'da kurulan ve 1988 yılında Türkiye'de faaliyetlerine başlayan TNT, kara yolu ve hava yolu araçları ile uluslararası küçük paket teslimatı ve yük taşımacılığı hizmetleri sağlamaktadır. Uluslararası hızlı posta/kargo taşımacılığı alanında HST konumunda faaliyet göstermektedir.
- (30) TNT, 2016 yılında FedEx Corporation tarafından küresel ölçekte gerçekleştirilen devralma işlemi sonucunda FedEx bünyesine katılmıştır. Nitekim Kurulun 02.12.2015 tarihli ve 15-42/713-259 sayılı kararıyla, TNT Express N.V.'nin hisselerinin %100'nün FedEx Acquisition B.V. tarafından devralınması işlemine izin verilmiştir. İlgili Kurul kararında TNT'nin Türkiye'de faaliyet gösteren tek iştiraki olan TNT International Express Taşımacılık Ticaret Ltd. Şti.'nin devralma sonrasında FedEx ekonomik bütünlüğüne dâhil olacağı değerlendirilmiştir.
- (31) Mevcut inceleme çerçevesinde TNT'den, 16.01.2020 tarih ve 20-04/47-25 sayılı Kurul kararında hakkında idari para cezasına hükmedilen "TNT International Express Taşımacılık Ticaret Ltd. Şti." ticaret ünvanlı teşebbüsün hukuki varlığını devam ettirip ettirmediği ve ünvan değişikliğinin olup olmadığı hususunda bilgi talep edilmiştir. TNT tarafından gönderilen cevabi yazıda; söz konusu devralma işleminin FedEx'in Avrupa'daki operasyonel varlığını güçlendirmesi, ağını genişletmesi ve sunduğu hizmetlerde küresel çapta daha entegre bir yapı oluşturması amacıyla gerçekleştirildiği, devralma işleminden sonra, TNT'nin faaliyetlerinin kademeli olarak FedEx'in operasyonel ve kurumsal yapısına uyumlaştırıldığı; bu kapsamda şirket ünvanının da FedEx'in küresel marka yapılanmasıyla tutarlılık sağlamak amacıyla güncellendiği, bu kapsamda, 01.07.2022 tarihli ve 10611 sayılı Ticaret Sicil Gazetesi'nde de ilan edildiği üzere "TNT International Express Taşımacılık Ticaret Ltd. Şti."nin ünvanının "Fedex Express Turkey Taşımacılık ve Tic. Ltd. Şti." olarak değiştirildiği belirtilmiştir.⁴

I.2. İlgili Pazar

- (32) Taşımacılık sektörü en genel anlamda kargo ve yük taşımacılığı olarak ikiye ayrılabilir. Geçmiş tarihli Kurul kararlarında⁵, taşımacılık sektöründe lojistik hizmetleri üst pazar olarak, kargo ve yük taşımacılığı ise sözleşmeli lojistik hizmetleriyle⁶ birlikte lojistik hizmetlerinin alt pazarı olarak kabul edilmiştir.

³ Bkz. Case No. COMP/M.6570 "UPS/TNT Express".

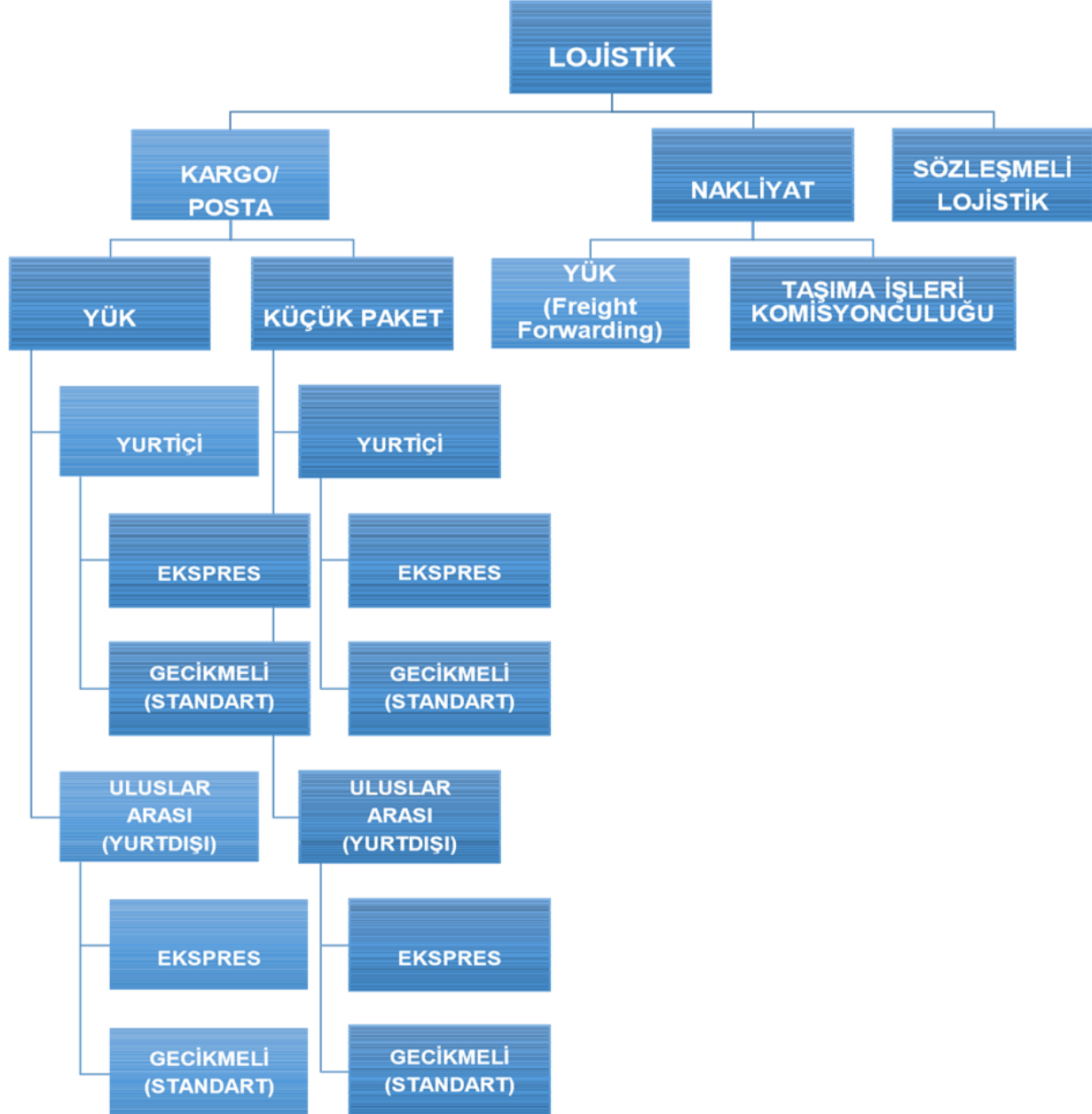
⁴ Kararda, teşebbüsün incelemeye konu eylemlerin ve dolayısıyla belgelerin ilgili olduğu dönemde geçerli olan ticaret ünvanı gözetilerek teşebbüs "TNT" olarak anılmaktadır.

⁵ 02.12.2015 tarihli ve 15-42/713-259 sayılı Kurul kararı.

⁶ Sözleşmeli lojistik, bir mal üreticisi veya satıcısı ile lojistik hizmet sağlayıcısı arasında bir hizmet sözleşmesi (kontrat) kapsamında yüksek bir iş hacminin olduğu uzun süreli bir iş birliğini temel alan bir iş modelini tanımlar.

- (33) Kargo hizmetleri ile yük taşımacılığı faaliyetleri taşınacak yükün ağırlığı bağlamında farklılaşmaktadır. Kargo taşımacılığı genel olarak herhangi bir araç/gereç kullanmadan bir ya da iki kişinin kaldırabileceği yüklerin taşınması olarak tanımlanırken, yük taşımacılığında ise böyle bir sınırlama bulunmamaktadır.
- (34) Bu bölümde ayrıntılı şekilde açıklanacağı üzere posta ve kargo kavramlarının da birbirinin yerine kullanılabildiği göz önüne alınarak bu noktadan itibaren “posta/kargo” ifadesi birlikte kullanılacaktır. Geçmiş tarihli Kurul kararlarında, Şekil 1’de görüleceği üzere, posta/kargo taşımacılığı faaliyetleri, gönderinin büyüklüğü, teslim hızı ve teslim yeri gibi ölçütler bazında alt sınıflara ayrılmaktadır.

Şekil 1: Lojistik Sektörüne İlişkin Alt Pazar Tanımlamaları



Kaynak: 02.12.2015 tarihli ve 15-42/713-259 sayılı Kurul kararı.

- (35) Avrupa Komisyonu (Komisyon) ise *UPS/TNT Express* kararında⁷ posta/kargo taşımacılığına ilişkin ilgili ürün pazarını tanımlarken gönderinin büyüklüğü, teslimat hızı

⁷ Bkz. Case No. COMP/M.6570-UPS/TNT Express

(hızlı ve standart), hizmetin coğrafik genişliği (ulusal-uluslararası; Avrupa Ekonomik Alanı (AEA) içi-dışı) gibi kriterleri değerlendirmiş ve ilgili pazarı aşağıda yer verilen yedi alt segmente ayırmıştır:

- i. Küçük paket teslimatı pazarı,
- ii. Yerli ve uluslararası AEA içi küçük paket teslimatı pazarı,
- iii. Uluslararası AEA dışı küçük paket teslimatı pazarı,
- iv. Ekspres ve gecikmeli küçük paket teslimatı pazarı,
- v. Ekspres teslimat pazarının zaman segmentlerine göre ayrıldığı pazarlar,
- vi. AEA içi ekspres teslimatın kısa ve uzun mesafe dağıtım segmentlerine göre ayrıldığı pazarlar,
- vii. Hizmet kalitesine göre ayrılan pazarlar.

- (36) Soruşturmanın tarafı olan teşebbüsler; nakliye, ulusal ve yerel posta/kargo taşımacılığı, uluslararası posta/kargo taşımacılığı alanında hizmet sağlayıcılığı veya hizmetin yeniden satışı gibi ağın yapısına ve çeşidine göre birbirinden farklı çalışma modeline sahip birçok farklı alanda faaliyet göstermektedir. Teşebbüslerin faaliyetleri genel anlamda üç farklı alanda gruplandırılabilir. Bunlar; yurt içi posta/kargo taşımacılığı, uluslararası hızlı posta/kargo taşımacılığı ve hava kargo taşımacılığıdır. Bu alanların her birine ilişkin açıklamalara yer verilmeden önce, genel olarak taşımacılık sektöründe yaygın olarak kullanılan “yeniden satış çalışma modeli”nden bahsedilmesinin yerinde olacağı değerlendirilmektedir.

I.2.1. Yeniden Satış Çalışma Modeli

- (37) Yeniden satış çalışma modelinde, gerek yurt içinde gerekse uluslararası taşımacılıkta yeterli dağıtım ağına sahip olmayan teşebbüsler, kendi faaliyetlerinin yeterli olmadığı alanlarda hizmet alımı gerçekleştirmek suretiyle müşterilerine eksiksiz hizmet sunmayı amaçlamaktadır. Somutlaştırmak gerekirse; faaliyetleri genel anlamda uluslararası taşımacılık alanında yoğunlaşan bir teşebbüs yurt içinde yeterli ağına sahip olmadığından, burada taşınacak gönderileri için yurt içinde faaliyet gösteren bir teşebbüsten hizmet alımı yapabilmektedir. Aynı şekilde, faaliyetleri yurt içinde yoğunlaşmış olan, yurt dışında herhangi bir ağı olmayan bir teşebbüs de yurt dışına bir gönderi yapmak istediği takdirde, uluslararası ağı olan firmalardan hizmet alımı yapmaktadır. Bu bağlamda, hizmet satan teşebbüsler HST, aldıkları hizmeti müşterilerine satan teşebbüsler ise YST olarak tanımlanacaktır.
- (38) Bu çalışma modeline göre her teşebbüsün hem HST hem de YST olarak faaliyet göstermesi mümkündür. Taşımacılık sektöründe faaliyet gösteren hiçbir teşebbüs hem yurt içinde hem de uluslararası alanda her yere teslimat yapabilecek kapasiteye sahip değildir. Bunun da ötesinde, teşebbüsler kendi kapasiteleriyle ve çalışma modelleriyle müşterilerinin her türlü ihtiyacına cevap verememektedirler. Bu nedenle, sektörde bu tarz bir çalışma modeli ortaya çıkmış ve teşebbüslerin müşterilerine çeşitli ve farklılaşmış hizmet sağlayabilmesinin önü açılmıştır. Aşağıda açıklanan yurt içi posta/kargo taşımacılığı, uluslararası hızlı posta/kargo taşımacılığı ve hava kargo taşımacılığı alanlarının her birinde bu model kullanılabilmektedir.

I.2.2. Yurt İçi Posta/Kargo Taşımacılığı

- (39) Posta/kargo taşımacılığı faaliyetleri gönderinin büyüklüğüne, gönderi hızına ve teslim yerine göre farklılaşmaktadır. Burada ilk ayırım, gönderi büyüklüğüne göre taşınacak kargonun küçük paket mi yoksa yük mü olacağının belirlenmesiyle yapılır. Küçük paket taşıyıcıları ile yük taşıyıcıları arasındaki en belirgin fark; küçük paket taşıyıcılarının müşterilerin kendi gönderilerini organize etmelerini sağlayan imkânlar sunmalarıdır. Bu

çerçevede hem Kurul hem de Komisyon⁸ kararlarında, gönderinin boyutu bakımından küçük paket taşımacılığı hizmetlerinin diğer taşımacılık hizmetlerinden ayrıştığı görülmektedir. Küçük paket taşımacılığı ağırlığa göre tanımlanır. Komisyon⁹ 31,5 kg ağırlığı küçük paket taşımacılığı için üst limit olarak belirlemiştir. Bu üst limit belirlenirken bir kişinin herhangi bir araç gerece ihtiyaç duymadan tek başına taşıyabileceği maksimum yük miktarı göz önüne alınmıştır. Bununla birlikte, teşebbüslerin sahip olduğu operasyonel ağ, altyapı ve süreçlere göre bu üst limit değişiklik göstermektedir.

- (40) Küçük paket taşımacılığı hizmetinde süreç “toplayıcılar” ile başlar. Toplayıcılar sadece paketleri müşterinin konumundan toplayıp, belirlenmiş küçük merkezlere getirirler. Burada toplanan paketler aktarma merkezine gelir ve burada paketlenip nihai teslim noktalarına gönderilirler. Bu süreçte, paketlerin toplanması ve aktarım merkezine iletilmesi gibi bazı hizmetler üçüncü kişilerden sağlanabilir. Bu hizmeti sağlayanlar genellikle bu hizmetin yanında kendi özel faaliyetlerini de sürdürürler.
- (41) Posta/kargo taşımacılığı faaliyetinde alt pazarlar gönderi büyüklüğüne göre küçük paket ve yük olarak ayrıldıktan sonra, gönderi hızına göre hızlı ve standart (gecikmeli) olarak da ikiye ayrılır. Hızlı taşımacılık hizmetlerinde gönderiler genelde ertesi gün teslim edilirken, standart taşımacılıkta gönderiler iki veya daha fazla günde teslim edilir ve gönderinin tam olarak hangi tarihte teslim edileceği kesin olarak bilinemez.
- (42) Posta/kargo taşımacılığı faaliyetleri son olarak gönderinin teslim yerine göre yurt içi ve uluslararası olarak ikiye ayrılır. Geçmiş tarihli Kurul kararlarında¹⁰ bu ayrımın ülkeden içeri, ülkeden dışarı ve ülke içi olarak da tanımlanabileceği belirtilmiştir. Yurt içi ve uluslararası posta/kargo taşımacılığı faaliyetleri farklı özellikler arz ettiğinden ayrı pazarlar olarak değerlendirilmektedir.
- (43) Küçük paket taşımacılığı müşterileri, bulundukları bölgeye, teslimatın hızına ve gönderinin türüne göre farklı ihtiyaçlara sahiplerdir. Bu nedenle, küçük paket taşımacılığı hizmeti oldukça farklılaşmış bir yapıdadır. Küçük paket taşımacılığı müşterileri, paketin boyutuna, ihtiyaçlarına ve tercihlerine göre bazen “tek duraklı hizmet anlayışı”nı tercih edebilirler. Bu hizmet türünde, hem yurt içi hem uluslararası taşımacılığı içeren hizmetlerin tek bir teşebbüs tarafından sunulması söz konusudur. Bu nedenle, bu müşteriler için, yerel ve uluslararası taşımayı tek bir hizmet şeklinde sunulması olarak tanımlanabilecek “her şey dâhil paket” seçeneğinin olması önemlidir.
- (44) Bu çerçevede; yurt içi posta/kargo taşımacılığı pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin ülke içinde yaygın dağıtım ağlarının olduğu, sunulan hizmetin teşebbüsün operasyonel yapısına, müşterilerin ihtiyaçlarına ve gönderinin büyüklüğüne, gönderi hızına ve teslim yerine göre farklılaşabileceği söylenebilecektir.

1.2.3. Uluslararası Hızlı Posta/Kargo Taşımacılığı

- (45) Uluslararası hızlı posta/kargo taşımacılığı genelde kıtalar arası yapıldığından, bu pazarda hizmet sunacak teşebbüslerin çıkış ve varış destinasyonlarında dağıtım ağının olması veya dağıtım ağı olan başka teşebbüslerle iş birliği yapmaları gerekmektedir. Uluslararası hızlı posta/kargo taşımacılığı faaliyetlerinde yeniden satış tarzı çalışma modeli yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Bu model, küçük paket taşıyıcılarına, başka bir küçük paket sağlayıcısından aldığı uluslararası servis hizmetini diğer bir küçük paket taşıyıcısına veya müşteriye satmasına izin verir. Bu modelde HST olarak faaliyet

⁸ Bkz. Case No. COMP/M.7630 - FedEx/TNT Express.

⁹ Bkz. Case No. COMP/M.6570 - UPS/TNT Express.

¹⁰ 02.12.2015 tarihli ve 15-42/713-259 sayılı, 21.10.2010 tarihli ve 10-66/1405-526 sayılı, 09.10.2003 tarihli ve 03-66/796-357 sayılı kararlar.

gösteren entegratörler, genel olarak YST'lere gönderinin varış noktasına kadar olan ülkedeki veya ülkelerdeki hizmet ağlarının kullanımını satmaktadır. Daha önce de belirtildiği üzere, bu modelde teşebbüslerin hem HST hem YST olarak faaliyet gösterebildiğinin göz ardı edilmemesi gerekmektedir. Aşağıda bu modelin uluslararası hızlı posta/kargo taşımacılığı alanı özelinde nasıl gerçekleştirildiğine ilişkin ayrıntılı bilgilere yer verilecektir.

- (46) Dünya genelinde 2016 yılına kadar UPS, TNT, DHL EXPRESS ve FEDEX olmak üzere dört büyük entegratör firma faaliyet göstermekteydi. Bununla birlikte, TNT'nin hisselerinin tamamının FEDEX tarafından devralınması¹¹ sonucu entegratör sayısı üçe düşmüştür. Komisyonun *UPS/TNT Express* kararında¹² entegratörlerin beş temel özelliğe sahip olduğu belirtilmiştir. Entegratörlerin özelliklerinden ilki ve en önemlisi, şirket tarafından üstlenilen hacimlerin büyük bir kısmının taşındığı, tarifeli uçuşlara sahip bir hava şebekesi de dâhil olmak üzere, şirketin tüm ulaşım varlıkları üzerinde sahipliğinin veya zaman taahhüdüne uygun olarak teslimat yapabilmesi için başlangıçtan varış noktasına kadar tüm lojistik ağı üzerinde tam operasyonel kontrolünün bulunmasıdır. Entegratörlerin diğer belirleyici özellikleri arasında küresel düzeyde yeterli coğrafi alana hizmet sunuyor olmaları, *hub and spoke* (merkez ve uç) tarzı operasyon modeli ile çalışıyor olmaları, tüm verilerin tek bir ağ üzerinden kontrol edilebildiği bir bilişim ağına ve zamanında teslimat konusunda bilinirliğe sahip olmaları bulunmaktadır. Entegratörler, posta/kargo taşımacılığı hizmetlerini lojistik zincirindeki adımları sağlamak suretiyle büyük oranda kendi kaynaklarını kullanarak alıcıya teslim edebilmektedir. Diğer şirketlere nazaran entegratörler, tüm süreç üzerindeki operasyonel kontrolleri sayesinde, daha az aşama ile teslimat yapabilmektedirler.
- (47) YST'ler, bir HST'den uluslararası hızlı posta/kargo taşımacılığı hizmetini satın alarak müşterilerine yeniden satmaktadır. Bu teşebbüsler, müşterilerinin taşımaya konu paketlerini toplamakta ve entegratörlerin toplama merkezlerine teslim etmekte ve sağladığı bu hizmet için düzenlediği faturayı müşterisine göndermektedir. Bunun yanı sıra YST'ler, satın aldıkları posta/kargo taşımacılığı hizmetleri için entegratörlere belirli bir hizmet bedeli ödemektedir.
- (48) YST'ler, kargo taşımacılığı hizmetinin bir kısmını kendi dağıtım ağı ve kaynakları ile sağlamakta, kendilerinde mevcut olmayan kısımları ise uygun dağıtım ağına sahip ve posta/kargo taşımacılığı hizmeti veren diğer teşebbüslerden temin etmektedirler. YST'ler müşterileri ile kendi şartları dâhilinde sözleşme akdetmekte, fiyatları ve iş süreçlerini tamamen kendileri belirlemektedirler. Somutlaştırmak gerekirse; müşteri herhangi bir entegratör ile temasa geçmeksizin, yalnızca YST'ler aracılığıyla yurt dışına posta/kargo gönderebilmektedir. Böylece YST, entegratörün sahip olduğu dağıtım ağını kullanarak hizmet sunmuş olmaktadır.
- (49) Sonuç olarak, uluslararası hızlı posta/kargo taşımacılığı alanında faaliyet gösteren teşebbüslerin taşımalarını genelde kıtalar arasında yaptığı, bu nedenle çıkış-varış destinasyonlarında dağıtım ağına ihtiyaç duydukları, kendilerinde bulunmayan ağlar için hizmet satın almak suretiyle faaliyetlerini gerçekleştirdikleri, bu faaliyet alanı kapsamında HST'lerin tüm dünyada taşıma ağına sahip olan UPS, FEDEX ve DHL EXPRESS olduğu ve bu teşebbüslerin bu faaliyet alanı özelinde "entegratör" olarak adlandırıldığı söylenebilecektir.

¹¹ Kurulun 02.12.2015 tarihli ve 15-42/713-259 sayılı kararı ve Komisyonun CASE M.7630-FedEx/TNT Express kararı.

¹² Bkz. Case No. COMP/M.6570-UPS/TNT Express

I.2.4. Hava Kargo Taşımacılığı

- (50) Hava kargo taşımacılığı en genel anlamda kargo uçaklarıyla yapılan taşımacılık olarak tanımlanabilir. Hava kargo, çoğunlukla uzun mesafeler arasındaki taşımalarda kullanılır ve kargolar genelde kıtadan kıtaya havaalanları arasında taşınır. Komisyon¹³ hava kargo taşımacılığının dört farklı şekilde gerçekleştirilebileceğini belirtmiştir. Buna göre hava kargo taşımacılığı;

- belirli tarifelerle kargo taşıyan hava yolları,
- yolcu taşıyan uçaklardaki kargo taşıma alanları,
- belirli tarifelerle hem yolcu hem kargo taşımacılığı şeklindeki hava yolu kombinasyonu
- hem hızlı hem de genel kargo hizmetlerini sağlayan entegratörler

aracılığıyla gerçekleştirilir. Hava kargo taşımacılığı yapan firmaların çoğu belirli rotalar üzerinde iki yönlü olarak bu hizmeti sağlarlar.

- (51) Hava kargo taşımacılığı sektöründe tüketiciler için belirleyici olabilecek faktörler arasında zaman faktörü ön plana çıkmaktadır. Sektörde firmalar tarafından farklı şekilde adlandırılmakla birlikte, zamana göre hava kargo taşımacılığı hizmeti üç farklı kategoride sunulmaktadır:

1. Acil (Hızlı) Hava Yolu Taşımacılığı: Taşıma süresi ortalama 1-2 gün olan, ilk müsait uçuşla gönderinin yapıldığı, maliyet olarak ise diğerlerinden daha dezavantajlı kargo taşımacılığı hizmetidir.
2. Ekonomik (Uygun) Hava Yolu Taşımacılığı: Taşıma süresi ortalama 3-5 gün olan, taşıma maliyetlerinin hızlı hizmetlere göre daha uygun olduğu taşımacılık türüdür.
3. İhracat & İthalat Gönderilerine Özel Hava Yolu Taşımacılığı: İthalat ve ihracat yapan firmalara özel olarak sunulan bu hizmette daha büyük hacimli gönderiler zaman taahhütlü olarak, genellikle gümrük hizmetlerini de içerecek şekilde sunulmaktadır.

- (52) Hava kargo taşımacılığı, yukarıda belirtilen özellikleri nedeniyle, gerek yurt içi posta/kargo taşımacılığından gerekse uluslararası hızlı taşımacılıktan ayrılmaktadır. Bu nedenle, hava kargo ayrı bir faaliyet alanı olarak tanımlanabilir.
- (53) Tüm bu bilgiler ışığında; taşımacılık sektörünün çok parçalı bir yapıda olduğu, teşebbüsler özelinde faaliyetlerin farklılaşabildiği, hizmetlerin iç içe geçtiği ve farklı seçeneklerde hizmet sunulduğu görülmektedir.

I.2.5. İlgili Mevzuat

- (54) 2003 yılında yürürlüğe giren 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda (4925 sayılı Kanun) kargo; *“Tek parçada en fazla yüz kilogramı geçmeyen genellikle ambalaj ve kap içerisinde olan küçük boyutlu koli, sandık, paket gibi parça eşya”*, kargo işletmecisi ise; *“Bağımsız bir işyerinin kullanma hakkına sahip olan ve kargoyu teslim alarak kısa sürede gönderilene ulaştırmak amacıyla kendi gözetimi ve denetimi altında yükleme, boşaltma, depolama, istifleme, aktarma ve gönderilene teslim gibi hizmetleri yerine getiren, taşımayı yapan veya yaptıran ve bundan doğacak sorumluluğu üstlenen kişi”* şeklinde tanımlanmıştır. Kargo işletmecileri, Karayolu Taşıma Kanunu, Karayolu Taşıma Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde belirli standartlara uygun olarak kargo taşımacılığı hizmeti vermektedir. Yasaların taşınmasını yasakladığı nakit, çek, senet, altın, döviz gibi kıymetli kâğıt ve nesneler; taşıma esnasında bozulabilecek her türlü

¹³ Bkz. CASE AT.39258 – Airfreight.

yiyecek; akıcı, yanıcı, patlayıcı, zehirleyici, pis kokulu her türlü sıvı ve gaz; tek parça olarak 100 kg'yi geçen kargolar, açık demir, mermer vb. yükler ile PTT tekelinde olan mektuplar kargo işletmecilerince taşınmamaktadır.

- (55) BTK, 23.05.2013 tarihli ve 28655 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanunu (6475 sayılı Kanun) ile posta sektörünün düzenlemesi ve denetlemesi hususlarında yetkili kılınmıştır. Söz konusu Kanun'da posta gönderisi *"Göndericinin bizzat kendisi veya talimatıyla, üzerinde belirtilen yer ve adrese, gönderi türüne ve özel hizmetine göre teslim edilen haberleşme gönderileri ile kitap, katalog, gazete ve süreli yayınları, görme engellilere özgü yazıları, ticari değeri olsun veya olmasın eşya içeren en fazla beş kilogram ağırlığa veya elli desimetreküp hacme sahip posta maddesi ile posta kolisi veya kargosu"* şeklinde, posta kolisi veya kargosu ise; *"Hizmet sağlayıcısı aracılığıyla yollanan ve kapsamında haberleşme niteliği taşıyan yazılar bulunmayan en fazla otuz kilogram ağırlığa veya üç yüz desimetreküp hacme sahip her türlü madde"* şeklinde tanımlanmıştır. Söz konusu Kanun'a göre; posta hizmeti verilebilmesi veya bunun için gerekli altyapının kurulup işletilebilmesi için BTK tarafından bu hususta yetkilendirilmiş olmak gerekmektedir.
- (56) Ülkemizde uluslararası hava kargo taşımacılığı faaliyetine ilişkin düzenlemeler; Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından 14.10.1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ve 10.11.2005 tarihli ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'a dayanılarak hazırlanan 16.11.2013 tarihli ve 28823 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliği'nde yer almaktadır. Söz konusu yönetmelikte ticari hava taşımacılığı *"Sivil hava araçları ile ücret karşılığı yapılan yolcu ve yük veya sadece yük taşımacılığı"* olarak tanımlanmaktadır. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından 19.07.2005 tarihinde yayımlanan Havacılık Talimatı da hava kargo taşımacılığı faaliyetini düzenleyen ikincil mevzuat kapsamındadır.

1.2.6. İlgili Ürün Pazarı

- (57) Soruşturma tarafı teşebbüsler yurt içinde ve/veya yurt dışında çeşitli gönderilerin taşınması niteliğinde olan posta/kargo taşımacılığı hizmetleri ve nakliye alanlarında faaliyet göstermektedir. İlgili mevzuat bağlamında posta, kargo ve kurye tanımlarının çerçevesinin net bir şekilde belirlenerek ayrışmadığı anlaşılmaktadır. Nitekim 4925 sayılı Kanun 100 kilografa kadar olan gönderileri *"kargo"* olarak tanımlarken 6475 sayılı Kanun 30 kilografa kadar olan gönderileri *"posta kargosu"* olarak tanımlamaktadır. Bununla birlikte, teşebbüslerin 70-80 kilografa kadar gönderileri genellikle *"kargo"* olarak nitelendirilerek taşıdıkları görülmektedir.
- (58) Soruşturma tarafı teşebbüslere yönelik ihlal şüphesinin üç faaliyet alanında yoğunlaştığı tespit edilmiştir. Söz konusu alanlar yurt içi posta/kargo taşımacılığı, uluslararası hızlı posta/kargo taşımacılığı ve hava kargo taşımacılığıdır. Sunulan bilgiler ve yapılan değerlendirmeler çerçevesinde, anılan üç faaliyet alanını kapsayıcı nitelikte olacağı değerlendirildiğinden ilgili ürün pazarı *"posta/kargo taşımacılığı pazarı"* şeklinde belirlenebilecektir. Bununla birlikte, dosya kapsamında yapılacak değerlendirmeleri etkilemeyeceği göz önünde bulundurularak kesin bir pazar tanımı yapılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

1.2.7. İlgili Coğrafi Pazar

- (59) Dosya kapsamındaki incelenen iddialara ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde yapılacak değerlendirmeleri etkilemeyeceği gerekçesiyle ilgili coğrafi pazarın tanımlanmasına gerek olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

I.3. Yerinde İncelemede Elde Edilen Bilgi ve Belgeler¹⁴

- (60) Soruşturma posta/kargo taşımacılığı sektöründe faaliyet gösteren HST'ler ile bunlardan hizmet almak suretiyle yeniden satış yapan YST'ler arasında ikili anlaşmalar yapılmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edilip edilmediğini konu edinmektedir. Bu nedenle yerinde incelemelerde TNT ve DHL EXPRESS hakkında elde edilen belgelere, HST'ler ile YST'ler arasındaki ikili ilişkiler bağlamında sınıflandırma yapılmak suretiyle yer verilmektedir.

I.3.1. TNT ile YST'leri Arasındaki Anlaşmaları Gösteren Belgeler

- (61) **Belge 22:** TNT'de yapılan yerinde incelemede elde edilen TNT Özel Müşteriler Müdürü (.....) ile TNT Yönetim Müdürü (.....) arasında geçen 18/22.11.2016 tarihli ve "ARACI KURUM CALISMA SARTLARI **GUNCEL** " konulu yazışmada şu ifadeler yer verilmiştir:

TNT Özel Müşteriler Müdürü (.....):

"(.....) Bey merhaba,

"Aracı Kurum Çalışma Şartları" protokol maddelerini, sizinle de görüştükten sonra ekli şekilde revize ettim.

Sizin için de uygunsa Satis Yonetim ekibiyle paylasacagim, yönlendirmenizi rica ederim, tesekkürler.

ARACI KURUM ÇALIŞMA ŞARTLARI:

X Firmasının (aracı kurumun açık ünvanı yazılmalıdır) TNT müşterisine girmemesi ön şarttır. TNT Internatinal Express müşterilerine yönelik bir satış çabası içerisinde girmeyecek; ancak, pazardaki ihtilaflar karşılıklı görüşme yöntemiyle çözülecektir."

TNT Yönetim Müdürü (.....):

"(.....),

Benim açımdan uygundur.

Saygılarımla,"

- (62) **Belge 23:** TNT'de yapılan yerinde incelemede, aşağıda ünvanlarına yer verilen teşebbüsler ile TNT arasındaki yeniden satış ilişkisi kapsamında akdedilen sözleşmeler elde edilmiştir. Sözleşmelerde, aracı kurum/YST tarafından TNT'nin aktif müşterilerine teklif verilmesini engelleyen hükümler yer almaktadır. Bu hükümler gereği, TNT ile yeniden satış sözleşmesi akdeden teşebbüslerin TNT'nin aktif olarak çalıştığı müşterilere fiyat teklifi ve dolayısıyla hizmet vermemeyi kabul ettiği görülmektedir. TNT'yle akdedilmiş söz konusu sözleşmelerin tarafı olan teşebbüslere aşağıda yer verilmektedir:

1. CEMAL BOZASLAN
2. DEMİRTAŞ
3. DFN
4. ELİ TAŞIMACILIK
5. ÇINARTAŞ
6. TURİMEX
7. YURTIÇİ LOJİSTİK

- (63) Adı geçen teşebbüsler ile TNT arasında müşteri paylaşımına ilişkin başka bir belge bulunmadığından söz konusu teşebbüslerin hepsine birden bu başlık altında yer verilmektedir. Ayrıca; sözleşme bulunmayan ancak müşteri paylaşımı anlaşması yapıldığını gösteren bazı belgeler bulunan ikili anlaşmalar, anlaşmayı yapan her iki teşebbüsün adı kullanılarak TNT-YST şeklinde sınıflandırılmaktadır.

¹⁴ Belgeler, 14.02.2019 tarihli ve 2017-4-084/SR-01/37 sayılı Soruşturma Raporundaki belge numaralarıyla verilmiştir. Belgeler aktarılırken belgelerin orijinal haline sadık kalınmış, yazım hataları düzeltilmemiştir.

I.3.1.1. TNT ile ANTREPO LOJİSTİK ve HİPEX

- (64) **Belge 24:** HİPEX'te yapılan yerinde incelemede elde edilen ve HİPEX'in Sahibi (.....) ile TNT Yetkilisi (.....) arasında 18.08.2015 tarihinde gerçekleşen "FW: [FWD: ANTREPO_LOJISTIK_ÖZEL_KURYE_LİSTESİ]" konulu e-posta yazışmalarında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

HİPEX'in Sahibi (.....):

"(.....) BEY MERHABA

Sizinle çalışmamız esnasında her şey centilmenlik anlaşma çerçevesinde yapılmıştır.. sizin benden istediğiniz bütün görevleri yerine getirdim.. (.....)... üzerine mail atıyor.. Aşağıdaki yazışma ve ekteki fiyat listesinde göre bilirsiniz..

Yazışmada dhl ve tnt ile çıkış yapa bildiklerini yazışmada iletmış

Siz benden teminat mektubu istiyorsunuz .. ben size herzamın acık oldum işimi dürüst lükle sizinle beraber çalışmamızı yaptım..

Bu yazıyı size yazmak istedim...

Başkasının fiyatı ile iş yapanlar doğru iş yapanlar değildir ... benim gibi tek başına mücadele edenler sizinledir.

Saygılarımla"

(E-posta ekinde ANTREPO LOJİSTİK tarafından gönderilen fiyat listesi yer almaktadır.)

TNT Yetkilisi (.....):

"(.....) bey

Bizler sizlerle elbette centilmence ve açıklıkla çalışıyoruz. Bundan hiç şüphemiz olmasın. Bu bahsettin firma hangisi ise sen daha önce onlarla çalıştığını ispat et ; biz de antrepo lojistiğe baskı yapalım.

Birbirimizin halihazırda çalıştığı hiçbir müşteriye teklif vermememiz gerek.

Bu konuda (.....) bey size yardımcı olacaktır.

Saygılarımla"

I.3.1.2. TNT – ANTREPO LOJİSTİK

- (65) **Belge 25:** TNT'de yapılan yerinde incelemede, TNT ve ANTREPO LOJİSTİK arasında akdedilmiş olan 01.12.2015 tarihli hizmet sözleşmesi elde edilmiştir. Sözleşme metninde sözleşmenin 01.12.2016 tarihine kadar geçerli olduğu belirtilmiştir. Sözleşmenin konusu "Müşteri, TNT'nin yurtiçinde ve yurtdışında taşıma servisi verdiği bölgelere "TNT'nin Özel Kargo Taşımacılığı" hizmetlerinden yararlanarak gönderi yapabilecektir." şeklinde belirlenmiştir. Söz konusu sözleşmenin Özel Şartlar başlıklı maddelerinde "Aracı kurum TNT nin aktif olarak çalışan accountlu (hesap numaralı) müşterilerine teklif vermeyecektir." hükmü yer almaktadır. Bu hüküm ile ANTREPO LOJİSTİK'in TNT müşterilerine fiyat teklifi vermesi yasaklanmıştır.

I.3.1.3. TNT – HİPEX

- (66) **Belge 26:** TNT'de yapılan yerinde incelemede, TNT ve HİPEX arasında akdedilmiş olan 01.12.2015 tarihli hizmet sözleşmesi elde edilmiştir. Sözleşme metninde sözleşmenin 01.12.2016 tarihine kadar geçerli olduğu belirtilmiştir. Sözleşmenin konusu "Müşteri, TNT'nin yurtiçinde ve yurtdışında taşıma servisi verdiği bölgelere "TNT'nin Özel Kargo Taşımacılığı" hizmetlerinden yararlanarak gönderi yapabilecektir." şeklinde belirlenmiştir. Söz konusu sözleşmenin Özel Şartlar başlıklı maddelerinde "Aracı kurum TNT nin aktif olarak çalışan accountlu (hesap numaralı) müşterilerine teklif vermeyecektir." hükmü yer almaktadır. Bu hüküm ile HİPEX'in TNT müşterilerine fiyat teklifi vermesi yasaklanmıştır.
- (67) **Belge 27:** HİPEX'te yapılan yerinde incelemede elde edilen ve HİPEX'in Sahibi (.....) ile TNT Yetkilisi (.....) arasında 18.08.2015 tarihinde gerçekleşen "FW: [FWD: ANTREPO_LOJISTIK_ÖZEL_KURYE_LİSTESİ]" konulu e-posta yazışmalarında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

HİPEX'in Sahibi (.....):

"(.....) BEY MERHABA

Sizinle çalışmamız esnasında her şey centilmenlik anlaşma çerçevesinde yapılmıştır.. sizin benden istediğiniz bütün görevleri yerine getirdim.. (.....)... üzerine mail atıyor.. Aşağıdaki yazışma ve ekteki fiyat listesinde göre bilirsiniz..

Yazışmada dhl ve tnt ile çıkış yapa bildiklerini yazışmada iletmiş

Siz benden teminat mektubu istiyorsunuz .. ben size herzamın acık oldum işimi dürüst lükle sizinle beraber çalışmamızı yaptım..

Bu yazıyı size yazmak istedim...

Başkasının fiyatı ile iş yapanlar doğru iş yapanlar değildir ... benim gibi tek başına mücadele edenler sizinledir.

Saygılarımla"

(E-posta ekinde ANTREPO LOJİSTİK tarafından gönderilen fiyat listesi yer almaktadır)

TNT Yetkilisi (.....):

"(.....) bey

Bizler sizlerle elbette centilmence ve açıklıkla çalışıyoruz. Bundan hiç şüphemiz olmasın. Bu bahsettin firma hangisi ise sen daha önce onlarla çalıştığını ispat et ; biz de antrepo lojistiğe baskı yapalım.

Birbirimizin halihazırda çalıştığı hiçbir müşteriye teklif vermememiz gerek.

Bu konuda (.....) bey size yardımcı olacaktır.

Saygılarımla"

- (68) **Belge 28:** HİPEX'te yapılan yerinde incelemede elde edilen ve TNT Yetkilisi (.....) tarafından HİPEX'in Sahibi (.....)'ya 14.12.2015 tarihinde gönderilen "Aracı kurum çalışma şartları" konulu e-postada aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

TNT Yetkilisi (.....):

"(.....) Bey,

Şirketimizle aracı kurum statüsünde çalışmalarımız sürmektedir. Aracı kurum olarak çalışma şartlarını tekrar hatırlatma gereği doğmuştur.

Şirketimiz aracı kurum statüsünde çalışan iş ortaklarımızın aşağıdaki maddelere uymasını talep etmektedir ;

TNT nin aktif olarak çalışan accountlu (hesap numaralı) müşterilerine teklif vermeyecektir.

...

Buna göre yukarıdaki şartları bugünden itibaren yerine getirmenizi rica ederim.

Saygılarımla"

- (69) **Belge 29:** HİPEX'te yapılan yerinde incelemede elde edilen ve TNT yetkilileri (.....) ve (.....) ile HİPEX'in Sahibi (.....) arasında 22.03.2018 tarihinde gerçekleşen "paint order for trials // PICK-UP 180672" konulu e-posta yazışmalarında aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

HİPEX'in Sahibi(.....):

"Merhaba ıspanyadan toplanacak gönderi için bilgiler ektedir. MSDS raporu da mevcut taşımada bir sıkıntı olur mu?"

TNT Yetkilisi (.....):

"Tehlikeli sanki (.....) hanım desteğinizi rica ederiz"

HİPEX'in Sahibi(.....):

"Karayolu ile toplanacak

Saygılarımla"

HİPEX'in Sahibi(.....):

"(.....) hnm

Ups ile getiriyorlar ben alacağım

Kesin sze getireceğim

İş bende zaten sadece onay msds ile ilgili

Yardım lütfen
Saygılarımla”

TNT Yetkilisi (.....):

“Merhaba (.....) Bey;

Bu müşteri düzenli müşterimizdir. Bize de talebi bulunmaktadır. İki teklif vermem uygun olmaz.

Bilginize”

I.3.1.4. TNT – CLG

- (70) **Belge 30:** TNT’de yapılan yerinde incelemede, TNT ve CLG arasında akdedilmiş olan 27.10.2015 tarihli hizmet sözleşmesi elde edilmiştir. Sözleşme metninde sözleşmenin 27.10.2015 ila 27.10.2016 tarihleri arasında geçerli olduğu belirtilmiştir. Sözleşmenin konusu “Müşteri, TNT’nin yurtiçinde ve yurtdışında taşıma servisi verdiği bölgelere “TNT’nin Özel Kargo Taşımacılığı” hizmetlerinden yararlanarak gönderi yapabilecektir.” şeklinde belirlenmiştir. Söz konusu sözleşmenin ek maddelerinde “1- TNT abonesi olan firmalara kesinlikle teklif verilmeyecektir.” hükmü yer almaktadır. Bu hüküm ile CLG’nin TNT müşterilerine fiyat teklifi vermesi yasaklanmıştır.

- (71) **Belge 31:** CLG’de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve CLG Yetkilisi (.....) tarafından MGM¹⁵ çalışanlarına gönderilen 15.09.2015 tarihli ve “FW: 924796141 dfs” konulu e-postada şu ifadeler yer verilmiştir:

CLG Yetkilisi (.....):

“(.....)

Tnt bizim müşterimize sözleşme gönderip account açmak için sözleşme gönderiyor acil TNT ile konuş bizim müşterilerimize dalmasınlar aksi taktirde gönderi yapmayacağımızı ilet Itk”

- (72) **Belge 32:** CLG’de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve CLG Bölge Satış Müdürü (.....) ile TNT çalışanı (.....) arasında geçen 12.02.2017 tarihli ve “CLG Müşterileri” konulu yazışmada şu ifadeler yer verilmiştir:

CLG Bölge Satış Müdürü (.....):

“(.....) bey ,

Sizinle yapmış olduğumuz görüşmede birlikte güzel bir iş birliği yakaladığımızı ve rakip firmaların müşterileriyle ilgilenip is hacmimizi ve iş birliğimizi artırmak yönünde hareket edeceğimiz üstüne konuşmuştuk,

Ancak dün uzun yıllardır müşterimiz olan (.....) ya fiyat teklifi geçtiniz,

Firmadan talep gelmiştir fiyat geçilmiştir bunu da anlayışla karsılayabilirim,

Ama anlayamadığım nokta aynı yük için ben sizden fiyat istediğimde 430 euro luk bir teklif geçtiniz, müşteri bana ilettiginiz teklifin yanrısından da aşağıda teklif iletildi, sizin için kapı müşterisi niteliğinde olan müşteriye bu kadar düşük teklifi nasıl geçebildiniz ?

(.....) hakkında söyleyeceklerim bu kadar,

Beni asil üzen konu, firmamızın 9 yıl önce bu işe başladığı günden itibaren en iyi müşterilerimizden olan sadece kurye de değil hava kargo, kara ve deniz yuklemelerini de yaptığımız Çiğli de ki (.....) firmasını almaya çalışıyorsunuz,

Eminim ki art niyetle yapılan hiç bir şey yoktur, eminim ki bölge temsilcisi içinde bulunduğumuz durumdan habersizdir, Lütfen sizden ricam Çiğli bölgesine bakan arkadaşımıza (.....) nun bizim müşterimiz olduğu konusunda bilgi iletmeniz.

Teşekkürler”

I.3.1.5. TNT – UKGS

- (73) **Belge 33:** TNT’de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü (.....), TNT çalışanı (.....) ile UKGS Satış ve Pazarlama Müdürü (.....) arasında

¹⁵ MGM’nin Denizli’de faaliyet gösteren bir posta/kargo taşımacısı olduğu değerlendirilmektedir.

geçen 31.03.2016 tarihli ve “UKGS // İSVİÇRE GÜMRÜKLÜ” konulu yazışmada şu ifadeler yer verilmiştir:

UKGS Satış ve Pazarlama Müdürü (.....):

“Merhaba (.....) Hanım,

Ek’te evrakları mevcut. Bu akşam kuryenize teslim edeceğiz, yarın gümrükçü işlemleri yapacak.

2 kap toplam 32,30 kg

Sigorta talebimizde var.

Navlun yine UKGS’ye fatura edilecektir.

Yarın için rezervasyon yapmanızı ve gümrükleme için gerekli bilgileri iletmenizi rica ederim .

Teşekkürler”

TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü (.....):

“(.....) Bey merhaba;

Sizi aradım, fakat ulaşamadım.(.....) TNT müşterisidir. Centilmenlik anlaşılmamız gereği navlun bizim tarafımızdan (.....) e çıkartılabilir.

Bilgilerinize sunarız.”

UKGS Satış ve Pazarlama Müdürü(.....):

“(.....) Bey ,

Telefon görüşmemize istinaden ;

(.....) firması ile hiçbir çalışmamız yoktur. Alıcı (.....) Hanım bizim müşterimizdir. Sadece bu firmadan İsviçre’deki evine ürün almıştır. Alıcı (.....) Hanım Kdv ödemek istemediği için firma ihracat yapmayı teklif etti. Dolayısıyla o yüzden firmanın ismi mecburen geçti. Tnt müşterisi olduğunu öğrendiğimiz için de zaten herhangi bir satış amaçlı görüşmemiz olmadı.

Bilginize ...”

TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü(.....):

“(.....) Bey merhaba;

Bu işlemi sizin accaountunuza faturulayamıyoruz. Bu durumda navlunu sadece (.....)e yansıtabiliriz.

İyi çalışmalar”

UKGS Satış ve Pazarlama Müdürü(.....):

“(.....) Bey,

Müşterimiz evine alışveriş yaparken, mağazalara TNT ile çalışıp çalışmadıklarını sormalarını istememiz gibi bir durum söz konusu olamıyor maalesef.

Bu konuya bu kadar hassasiyet gösterirken bu şekilde bir yaklaşım ciddi anlamda rahatsızlık yaratmıştır.

İptal edebilirsiniz , diğer partnerlerimiz ile organize edeceğiz.

Teşekkürler.”

I.3.1.6. TNT – ASE

- (74) **Belge 34:** ASE’de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve ASE Müşteri İlişkileri Müdürü (.....) ve ASE Operasyon Müdürü (.....) arasında geçen 06.04.2016 tarihli ve “TNT ile işbirliğimiz hk” konulu yazışmada şu ifadeler yer verilmiştir:

ASE Operasyon Müdürü (.....):

“Tamam inşallah

Tabi (.....) kural olarak centilmenliği de hatırlattı ben bizden o tur yanlış olmaz merak etme dedim

...”

I.3.1.7. TNT – UDT

- (75) **Belge 35:** TNT’de yapılan yerinde incelemede, TNT ve UDT arasında akdedilmiş olan 26.09.2016 tarihli hizmet sözleşmesi elde edilmiştir. Sözleşme metninde sözleşmenin

26.09.2016 ila 26.09.2017 tarihleri arasında geçerli olduğu belirtilmiştir. Sözleşmenin konusu "Müşteri, TNT'nin yurtiçinde ve yurtdışında taşıma servisi verdiği bölgelere "TNT'nin Özel Kargo Taşımacılığı" hizmetlerinden yararlanarak gönderi yapabilecektir." şeklinde belirlenmiştir. Söz konusu sözleşmenin ek maddelerinde "1- TNT abonesi olan firmalara kesinlikle teklif verilmeyecektir." hükmü yer almaktadır. Bu hüküm ile UDT'nin TNT müşterilerine fiyat teklifi vermesi yasaklanmıştır.

- (76) **Belge 36:** UDT'de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve UDT çalışanı (.....) ile TNT İzmir Bölge Müdürü (.....) ve TNT çalışanı (.....) arasında geçen 22.11.2016 tarihli ve "müşteri ziyaretleri" konulu yazışmada şu ifadeler yer verilmiştir:

UDT çalışanı (.....):

"(.....) bey,

Merhaba,

Umarım iyisinizdir.

Rahatsız etmemin sebebi; daha önce de konuyu size aktarmış olduğum, Sahadaki Satış Müdürü arkadaşlarımızın birbirimizi müşterilerine gerek faks, gerek telefonla gerekse de mail olarak girmeye çalışmaya yeltenmeleridir.

Sizin bu konudaki ciddi hassasiyetinizi bildiğim için bir kez daha bu konudaki sıkıntıyı belirtmek isterim. Bugün Alsancak ta (.....) Lojistiğe gittiğimde TNT den mail geldiğini, Cuma günü (.....) Dekorasyonda, geçtiğimiz hafta için (.....) da ve (.....) de aynı TNT Satış Tem. Arkadaşların ısrarla randevu vs istediklerini, mail attıklarını, bizimle direkt çalışın vb laflar sarf ettiklerini Müşterilerim, Arkadaşlarım söylüyorlar.

(.....) beye de sorabilirsiniz, asla ve asla TNT gördüğüm, duyduğum bir yere fiyat vermiyorum, girmiyorum. Sizinle en başta konuştuğumuz ve mutabık kaldığımız konu.

Fakat bu mutabık kaldığımız konuya (.....) Bey ve (.....) bey pek sadık kalmıyorlar gibi.

Dışarıda binlerce rakip firma müşterisi var iken birbirimizin müşterilerine girmeyelim .

Birbirimizin müşterilerini almak rakip firmaların müşterilerini almaktan daha mı kolay, ya da bu arkadaşlar "bu firmalar forwarder nasıl olsa, bizim müşterilerimize fiyat veremezler diye mi düşünüyorlar?? Anlayamıyorum.

Lütfen iş koşullarının ağırlaştığı günümüzde TNT ye iş kazandıralım, rakip firmaların müşterilerine saldıralım, birbirimizin müşterisini alarak TNT ye ek ciro getirmediklerini arkadaşların anlamaları gerek.

Saygılarımla;"

TNT İzmir Bölge Müdürü (.....):

"(.....) Bey Merhaba

Teşekkür ederim iyiyim, umarın sizlerde iyisinizdir .

İsimleri yazan firmaları ve bizim bu firmalar için yaptığımız aktiviteleri inceledim.

Aktivitelerin büyük bölümünün merkezimizden standart olarak tüm mail datamızda kayıtlı firmalara yapılan kampanya ve yeni ürün duyuruları olduğunu gördüm.

Ancak yinede ilgili arkadaşlara bu firmalar ile ilgili tekrar bir bilgilendirme yapacağım. UDT ile çalıştığını söyleyen firmalara girmek gibi bir tarzımız olmadı ve olmayacaktır.

İyi çalışmalar dilerim.

Saygılarımla,"

UDT çalışanı (.....):

"(.....) bey;

Nazik geri dönüşünüz için çok teşekkür ederim, uygun olduğunuz bir zamanda bekliyorum. Saygılarımla;"

- (77) **Belge 37:** UDT'de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve UDT çalışanı (.....) ile TNT İzmir Bölge Müdürü (.....), TNT çalışanı (.....) ve (.....) arasında geçen 02.02.2017 tarihli ve "(.....)" konulu yazışmada şu ifadeler yer verilmiştir:

UDT çalışanı (.....):

"(.....) bey ve (.....) bey;

Aktif olarak ve iyi çalıştığım Sasalı bölgesinde yeralan (.....) ı TNT den bir arkadaşımız aramış ve randevu talebinde bulunmuş, (.....) bey (kontak kişilerden bir tanesi) şu anda çalıştığımı ve yoğun olduğundan dolayı görüşemeyeceğini söylemiş, sonrasında TNT deki arkadaşımız haftaya tekrar arayacaklarını Satış Müdürünün ziyaret etmek istediğini söylemiştir.

(.....) bey bugün beni arayarak şu soruyu sordu “ (.....) sen gönderilerini TNT ile çıkarmıyor musun ? Niye beni arıyorlar ???” diye sordu.

Ben de ellerinde bir liste olduğunu o liste doğrultusunda aradıklarını, etik olarak şahsen TNT olan bir firmaya girmedigimi ve arkadaşın da belki UDT ile çalıştığınızı bilmeden aramış olduğunu söylemiştim.

İlgili arkadaşlarla görüşmenizi zaten TNT ye verilen gönderiler için birbirimizi değil de rakiplerden müşteri almalarının daha doğru olacağı kanaatindeyim.

(.....) bey desteğinizi rica ederim.

Saygılarımla;”

- (78) **Belge 38:** UDT’de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve UDT çalışanı (.....) ile TNT çalışanı (.....) ve (.....) arasında geçen 02.02.2017 tarihli ve “(.....)” konulu yazışmada şu ifadeler yer verilmiştir:

UDT çalışanı (.....):

“(.....) bey;

Dün (.....) firmasından (.....) hn Gürcistan ile ilgili fiyat istedi , benden fiyat isterken DHL den de fiyat istedi. Benim fiyatım onaylandı ama sabah sizinle konuşmamda (.....) nın sizinle %100 çalıştığını söylediniz. Yanılıyorsunuz ,çünkü ben Çalışıyor dayken benimle çalışıyordu, sonrasında CLG deyken de benimle çalıştı şimdi UDT deyken de benden fiyat almaya başladı yani direkt (.....) portföyündeki firmalardan bir tanesi.

Yani % 100 TNT çalışan bir firma değil, her yerden fiyat toplayan firma. Siz orada başka bir bayandan bütün işleri belki alıyorsunuzdur onu ben tanımıyorum ama (.....) hn benden de fiyat alıyordu ve alıyor.

Size yemin ederim ki, konuyu anlattım TNT ile kötü olmak istemediğimden dolayı bu işi yapamayacağımı söyledim , o halde derseniz başka bir firma ile yine benimle bu işi yapmak istediklerini söylediler ama inanın bana ben bu işe girmeyeceğimi söyledim.Dilerseniz tüm bu yazdıklarımın teyidini alabilirsiniz.

(.....) bey size yakışmayan bir laf sarf ettiniz "bu iş benim midemi bulandırıyor "şeklinde yada benzeri, ben dürüstçe bu olaya yaklaşmasaydım ve DHL e verseydim, ruhunuz bile duymazdı bunu böyle bilin. Ben sahadaki her bilgiyi veya ziyaretimi TNT gördüğüm hiçbir yerde fiyat vermediğimi tekrar belirteyim. bana Manisa da (.....) söylenen firmalardan biri araştırdığımda direkt TNT firması olduğunu öğrendim bana tavsiye de bulunan firmaya “Kusura bakmayın TNT müşterisi , fiyat veremem” dedim. Olay burada fiyat verip vermemek , iş alıp almamak değil firmaya randevu için dahi irtibata geçmemek.

Bu arada sahada %100 bir firma ile çalışan firma artık son derece az bunu da böyle bil lütfen.

Saygı ve sevgimizi kaybetmeden işimizi yapalım.”

- (79) **Belge 39:** UDT’te yapılan yerinde incelemede elde edilen ve UDT çalışanı (.....) ile TNT İzmir Bölge Müdürü (.....) arasında geçen 16.11.2017 tarihli ve “(.....) awb” konulu yazışmada şu ifadeler yer verilmiştir:

UDT çalışanı (.....):

“(.....) bey

Merhaba

(.....) awb ile Hollanda dan toplamasını yaptığımız Alıcısı: (.....) Taşıyıcısı UDT olan gönderi ile ilgili TNT IST SAW dan (.....) hanım ile görüşmemde hatanın kendilerinden kaynaklandığını Sabah Özet Beyanı görmeden Account sahibine ordinonun kendileri tarafından çıkartıldığını ve hatanın kendilerinde olmasından dolayı Ardiye Ücretinin TNT tarafından karşılanacağını hatta (.....) telefonda (.....) hanım ile Ardiye Ücretinin iptalini isteyebileceğimi söylemişlerdi.

O günden beri TNT deki arkadaşların az dikkati sebebiyle inanın çok uğraştık ve müşteriye mağduriyetimizde cabası.

Sizden ricam dilerseniz IST (.....) hanım ile sizde bir görüşün ve teyidini alın ardiye ücretinin çıkarılmayacağı yönünde. Zira sabah Gümrükçüsü çekim işlemleri için TNT ye gelecek tekrar problem yaşamayalım.

Saygılarımla,”

TNT İzmir Bölge Müdürü(.....):

“(.....) Bey Merhaba ,

Hata TNT kaynaklı ise elbette ardiye ücretini iptal edebiliriz. Bu konuda sizi hiç bir zaman üzmez.

Ancak, bildiğiniz gibi aracı firmalarımız ile çalışma prensiplerimizde en çok önemsedığımız konu, çalıştığımız firmalar ile çalışılmaması veya teklif verilmemesidir. İlgili firmada T N T müşterisidir.

Sizden bu konuya özellikle dikkat etmenizi rica ediyor, iyi çalışmalar diliyorum.

Saygılarımla,”

I.3.1.8. TNT – ASSET

- (80) **Belge 40:** ASSET’te yapılan yerinde incelemede elde edilen ve Navicon Ekspres Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmetleri Ltd. Şti. (NAVICON) Yetkilisi (.....) tarafından NAVICON Yetkilileri (.....),(.....) ve (.....)’e gönderilen 06.12.2015 tarihli ve “E-MAIL DEĞİŞİKLİĞİ” konulu e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

NAVICON Yetkilisi (.....):

Değerli müşterilerimiz,

05/12/2015 tarihinden sonra (.....)ikralojistik.com e-mail adresime erişim sağlanamamaktadır. Bu e-mailde fark ettiğiniz gibi PSM grubu olarak size hizmet verirken Navicon Ekspres olarak hizmetlerimize aynı şekilde devam edeceğimiz konusunda size bilgilendirmiştik. Sizlerden gelen İkra e-maillerine cevap alırsanız tarafımdan gelemeyecektir. İkra ile yaptığımız centilmenlik anlaşmasına göre onlar bizim müşterilerimize bir sene boyunca fiyat veremeyeceklerdir. Yeni isteklerinizi Nvnex adresimden iletmenizi rica ederim.

Anlayışınız için teşekkür eder çalışmalarımızın devamı için fiyat isteklerinizi ve e-maillerinizi bekleriz.

saygılar / best regards,

- (81) Konu ile ilgili olarak NAVICON tarafından yapılan açıklamada şu ifadelere yer verilmiştir:

“(.....) ve (.....)’ın İKRA ile anlaşması sonrası (Profesyonel satış ekibi olarak hizmet verme. Bu vesile ile İKRA tarafından kendi personellerinden ayırt etme amaçlı PSM olarak mail uzantısı oluşturulmuştur), bizim de kendileri ile uzun dönemdir devam eden dostluğumuz gereği kendilerine destek vermek amaçlı bir işbirliğine gidilmiştir. (.....) Bey ve (.....) Bey’in (.....) Hanım’a bildirdiği uzun dönemdir sektörde oluşturduğu müşteri portföyünü İKRA firması ile yapılan çalışmada kullanabileceği ve kendi anlaşmaları biterse İKRA’nın bu kişilerin haklarını koruma, portföylerine zarar vermeme adına müşterilerine 1 yıl boyunca satış yapmayacağıdır. Bu vesile ile başlayan çalışmanın İKRA tarafından 01.12.2015 tarihinde bitirildiğinin bildirilmesine ve İKRA PSM e-posta hesabına erişimin 05.12.2015 tarihinde kısıtlanmasına istinaden (.....) Hanım kendi portföyünde olan müşterilerine daha evvel İKRA üzerinden iş yapacaklarını sözlü veya yazılı bildirdiği gibi; bu anlaşmanın sona erdiğini ve kendilerine ilgili mail üzerinden değil şirketimizdeki mail adresinden ulaşabileceklerini ifade eden bir mail göndermiştir. Bu mailde İKRA’nın daha evvel verdiği centilmenlik sözünü tutacağını düşündüğünden 1 yıl kendilerine fatura kesmeyeceğini belirtmiştir...(.....) Hanım’ın ilgili portföyündeki müşterilerden bu maile rağmen İKRA ile devam edenler de olmuştur, kendisiyle çalışmaya devam edenler de...Bizim de Navicon Express olarak İKRA ile çalışmaya devam ediyor olmamız bu konuda örnek teşkil edebilir”

- (82) **Belge 41:** ASSET'te yapılan yerinde incelemede elde edilen ve ASSET Havayolu Müdürü (.....) ile TNT Hava Kargo Satış Temsilcisi (.....) arasında geçen 19.01.2017 tarihli ve "RE: hindistan ihracat" konulu yazışmalarda şu ifadelere yer verilmiştir:

ASSET Havayolu Müdürü(.....):

"(.....) selam

Fiyat rica edeceğim"

TNT Hava Kargo Satış Temsilcisi (.....):

"Merhaba (.....),

Müşteri TNT major müşterisi, kendisine doğrudan fiyat veriyoruz Bu yükte yardımcı olamayacağım malesef.

ASSET Havayolu Müdürü(.....):

Ozaman bu yukde cakısdık desene

Tamam teşekkürler"

- (83) **Belge 42:** ASSET'te yapılan yerinde incelemede elde edilen ve ASSET Havayolu Müdürü(.....) ile TNT Hava Kargo Satış Temsilcisi (.....) arasında geçen 23.01.2017 tarihli ve "RE: asset 8881 ihracat ıspanya" konulu e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

ASSET Havayolu Müdürü(.....):

"(.....) merhaba

organizasyonu yapıyoruz. Yalnız teslim adresi aşağıdaki gibi değişti. Yüklemeyi yarın yapabiliriz.

(Sabiha Gökçen çıkışlı kapıdan kapıya)

Ok midir adresler ??

Alım adresi : (.....) Umraniye/Istanbul,Turkiye

Gönderim adresi.

(.....)

(.....)

(.....)

(.....)

(.....)

Spain

Att. to. Mr.(.....)

Tel(.....)

Celular phone: (.....)"

TNT Hava Kargo Satış Temsilcisi (.....):

Merhaba,

firma aktif TNT müşterisi değil ise, bu şekilde okdur

- (84) **Belge 43:** TNT'de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü (.....) ile ASSET Havayolu Müdürü (.....) ve ASSET çalışanı (.....) arasında geçen 01.02.2017 tarihli ve "RE: AIREXP00385 // ASSET - 9066 // zurih ihracat // (.....)" konulu yazışmada şu ifadelere yer verilmiştir:

TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü (.....):

"(.....) Bey - (.....) Hanım merhaba;

Bu firma yüksek ciro ile çalışan aktif çalışan TNT müşterisidir. Bu yüzden taşıma işlemini yapamıyoruz malesef. Bu firmanın malzemelerini bizimle taşıtmamanızı rica ederiz."

ASSET Havayolu Müdürü (.....):

"(.....) bey

Sizi aradım ama ulaşamıyorum.

Konu firma gümrük, kara ve deniz de bizle çalışıyor ama zaten ödeme problemlili firma ve yükü DHL e verirken araya girdim.

Sonuç olarak müşteriyi kaybedeceğimize beraber bu seferlik yapabiliyoruz

Aksi halde DHL ile çıkış yapacak açığı bende kaçırmak istemiyorum.

Saygılar”

- (85) **Belge 44:** ASSET’te yapılan yerinde incelemede elde edilen ve ASSET çalışanı (.....) ile TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü (.....) ile arasında geçen 17.02.2017 tarihli ve “Re: ASSET - 9371 // BEYRUT ithalat” konulu yazışmada şu ifadeler yer verilmiştir:

ASSET çalışanı (.....):

“Merhaba (.....) hanım

İndirime ihtiyacımız bulunmaktadır. Yardımcı olabilir misiniz.

Ayrıca yükleme organizasyonu rica olunur.”

TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü (.....):

“(.....) Hnm,

Biz bu yüklemeyi malesef taşıyamıyoruz. (.....) Tnt nin yuksek cirolu musterisidir. Ekspres tasımlarını biz yapmaktayız. Aramızdaki is ilişkilerini etkilememesi için kendilerine ekspres isleri için teklif vermemenizi rica ederim.

Kind regards/ Saygılarımla”

- (86) **Belge 45:** ASSET’te yapılan yerinde incelemede elde edilen ve ASSET çalışanı (.....) ile TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü (.....) ile arasında geçen 28.02.2017 tarihli ve “Re: AIREXP00413 // ASSET - 9541 // arap emirlikleri” konulu yazışmada şu ifadeler yer verilmiştir:

ASSET çalışanı (.....):

“Merhaba (.....) bey

Konu yükleme onaylandı. Express servis ile organizasyon rica olunur.

Malzemeler hazırdır, gün içerisinde depo kapanış saati 16:30’dur. 16.30’dan önce bugün alınması rica olunur.”

TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü (.....):

“(.....) Hanım merhaba;

(.....) yuksek gelirli TNT musterisidir. Bu yuku bize vermemenizi rica ederiz.”

- (87) **Belge 46:** ASSET’te yapılan yerinde incelemede elde edilen ve ASSET Havayolu Operasyon Uzmanı(.....) ile TNT Hava Kargo Satış Temsilcisi(.....) ve TNT Kilit Müşteriler Satış Yöneticisi (.....) arasında geçen 23.03.2017 tarih ve “RE: DUBAI İTHALAT(.....)” konulu e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

ASSET Havayolu Operasyon Uzmanı(.....):

“Merhaba (.....) bey

Aşağıdaki yükleme için acilen fiyat verebilir misiniz.

.....”

ASSET Havayolu Operasyon Uzmanı (.....):

“(.....) hanım günaydın

Alıcı (.....) bilginize.

Teklifinizi bekliyoruz.”

TNT Kilit Müşteriler Satış Yöneticisi (.....):

“(.....) Hanım merhaba;

(.....) bizim iyi müşterilerimizden. Bu firma için bizimle çalışmayınız lütfen.”

- (88) **Belge 47:** ASSET’te yapılan yerinde incelemede elde edilen ve TNT Hava Kargo Satış Temsilcisi (.....) ile ASSET Havayolu Operasyon Uzmanı (.....) ve ASSET Havayolu Müdürü (.....) arasında geçen 28-29.03.2017 tarihli ve “RE: 10054 // İrlanda Havayolu Yükleme” konulu e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

ASSET Havayolu Operasyon Uzmanı(.....):

“Merhaba (.....) hanım,

Kapıdan limana ithalat navlun fiyatı rica olunur.

...

TNT Hava Kargo Satış Temsilcisi(.....):

"Merhaba,

TNT aktif müşterisi, kendisine bu yük için fiyat vermiştik. Farklı yüklemeler için yardımcı olmaya çalışalım, bu yükte başışlayın"

ASSET Havayolu Müdürü (.....):

"Tamam teşekkürler"

- (89) **Belge 48:** ASSET'te yapılan yerinde incelemede elde edilen ve ASSET çalışanı (.....) ile TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü (.....) ile arasında geçen 08.05.2017 tarihli ve "Yunanistan Hava Kargo Fiyat Talep" konulu yazışmada şu ifadeler yer verilmiştir:

ASSET çalışanı (.....):

"Merhaba,

Atina/Yunanistan'a gidecek olan 1kg (25*55*5) cm ebatlarında yükümüz için adrese teslim (gümrüksüz) hava kargo için fiyat bildirir misiniz?

Posta Kodu: (.....)

MUSTERI : (.....)

TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü(.....):

"(.....) Hanım merhaba;

Bu firma bizim de musterimiz. Fiyat veremiyoruz."

- (90) **Belge 49:** ASSET'te yapılan yerinde incelemede elde edilen ve ASSET çalışanı (.....) ile TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü (.....) ile arasında geçen 05.06.2017 tarihli ve "Re: 11030 // azerbaycan fiyat" konulu yazışmada şu ifadeler yer verilmiştir:

ASSET çalışanı (.....):

"Merhaba

Eds sancaktepe den Azerbaycan bakü havalimanı teslim --- mikro ihracat olacak fiyat rica ederim.

Kamera ürünler

44*44*38

10,250KG

Müşteri: (.....)"

TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü(.....):

"(.....) hanım merhaba,

Bu firma bizimde musterimiz. Bu yüzden fiyat veremiyorum. İyi çalışmalar"

- (91) **Belge 50:** TNT'de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü (.....) ile ASSET çalışanı (.....) arasında geçen 08.06.2017 tarihli ve "Re: (.....)" konulu yazışmada şu ifadeler yer verilmiştir:

TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü(.....):

"(.....) Hanım merhaba;

Bu gönderi için organizasyona başlayacağız. Ama bu firma bizi de çokca çalıştığımız bir firma. Bu yüzden bir daha bu firma için bizden fiyat teklifi almamanızı rica ederim."

ASSET çalışanı (.....):

"(.....) Bey Günaydın,

Göndericiden bahsediyorsunuz herhalde, biz bu işi alıcıdan aldık.

Teşekkürler,"

TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü(.....):

"(.....) Hnaim merhaba;

Bende alıcı için açıklamayı yaptım zaten."(.....)" bizim de musterimiz."

ASSET çalışanı (.....):

"(.....) Bey,

Organizasyonu onayladığınız için teşekkür ederiz.

Bir daha (.....) için size fiyat sormayacağız.

Teşekkürler,”

- (92) **Belge 51:** TNT’de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü(.....) ile ASSET çalışanı (.....) arasında geçen 21.06.2017 tarihli ve “11252 / Colombo” konulu yazışmada şu ifadelerle yer verilmiştir:

ASSET çalışanı (.....)

“(.....) Bey Merhaba,

Aşağıda bilgileri bulunan yük için navlun rica ederiz.

POL : İzmir

POD : Colombo

Weight : dim; 15cmx57cmx38cm / weight;20kg

Shipper : (.....)

(.....) İzmir, 35170 TURKIYE

Tesekkürler,”

TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü(.....):

“(.....) Hanım merhaba;

Firma aktif TNT müşterisi. Fiyat veremiyorum bu yüzden”

- (93) **Belge 52:** TNT’de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü (.....) ile ASSET çalışanı (.....) arasında geçen 04.10.2017 tarihli ve “FW: (.....)” konulu yazışmada şu ifadelerle yer verilmiştir:

ASSET çalışanı (.....):

“(.....) bey merhaba

Alım adresi corlu’da navlun iletebilir misiniz.”

TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü (.....):

“(.....) Hanım merhaba;

Bu firma aracı kurumumuzun müşterisi. Fiyat vermemiz etik olmaz. Baska tedarikciler ile devam etmenizi rica ederiz.”

I.3.1.9. TNT – ASLANSOY

- (94) **Belge 53:** ASLANSOY’da yapılan yerinde incelemede, TNT ve ASLANSOY arasında akdedilmiş olan 27.03.2017 tarihli bir hizmet sözleşmesi elde edilmiştir. Sözleşmenin 27.03.2018 tarihine kadar geçerli olduğu belirtilmiştir. Sözleşmenin konusu; “Müşteri, TNT’nin yurtiçinde ve yurtdışında taşıma servisi verdiği bölgelere “TNT’nin Özel Kargo Taşımacılığı” hizmetlerinden yararlanarak gönderi yapabilecektir.” şeklinde belirlenmiştir. Söz konusu sözleşmenin maddeleri arasında “Aracı Kurum TNT nin aktif olarak çalışan accountlu (hesaplı) Müşterilerine teklif vermemelidir. Aracı kurum Mersin şehri dışında toplama yapması halinde toplaması yapılan müşterinin TNT ile çalışan aktif müşteri olmaması gerekmektedir. Bu durumla karşılaşıldığı durumda verilen teklif derhal geri çekilmelidir.” hükmü yer almaktadır. Bu hüküm ile ASLANSOY’un TNT aktif müşterilerine fiyat teklifi vermesi yasaklanmış, fiyat teklif vermesi durumunda teklifini geri çekmesi gerektiği ifade edilmiştir.

- (95) **Belge 54:** ASLANSOY’da yapılan yerinde incelemede elde edilen ve ASLANSOY Yöneticisi(.....) ile TNT Bölge Satış Müdürü (.....) arasında geçen 06.04.2017 tarihli ve “Re: (.....)//G.ANTEP//TEKSAS//KARGO//BAKLAVA.” konulu yazışmada şu ifadelerle yer verilmiştir:

TNT Bölge Satış Müdürü (.....):

“(.....) Bey,

Gıda gönderilerinde Amerikaya kolay ihracat yapamıyoruz.Bu tür gönderiler için en

mantıklı ve en uygun servis şekli hava kargodur. Ancak yine de numune bazlı

göndermek isterseniz FDA belgesi ile (TNT (.....) eur karşılığında hazırlayabiliyoruz.

Bununla ilgili (.....) arkadaşımız ile görüşebilirsiniz.) ve 200 dolar mal bedelini geçmeyecek şekilde çıkış sağlayabilirsiniz.

...

Kind regards / Saygılarımla,”

ASLANSOY Yöneticisi(.....):

(.....) bey sanırım aynı müşteri ile ilgileniyoruz.

(.....) için fiyat geçtiyseniz.

TNT ile partneriz, TNT ile devam etmeniz ricadır diyeceğim müşteriye.

Teyidiniz ricadır.

Kind regards , Saygılarımla;”

TNT Bölge Satış Müdürü(.....):

(.....) Bey,

(.....) ile görüştüm daha önce daha yüksek kg da hava kargo için fakat sözleşme yapmadık. Yani fiilen müşterimiz değil ayrıca firmanın paketleme paletleme gibi faaliyetlerini biz yardımcı olamayacağımız için eğer firmayı siz ikna edebiliyor ve taleplerini karşılayabiliyorsanız. Firma ile devam edebilirsiniz yeter ki rakiplere kaçırmayın derim.

Kind regards / Saygılarımla,”

I.3.1.10. TNT – SÜRAT KARGO

- (96) **Belge 55:** TNT’de yapılan yerinde incelemede, TNT ve SÜRAT KARGO arasında akdedilmiş olan ancak tarihi belirlenemeyen bir hizmet sözleşmesi elde edilmiştir. Sözleşmenin konusu “Müşteri, TNT’nin yurtiçinde ve yurtdışında taşıma servisi verdiği bölgelere “TNT’nin Özel Kargo Taşımacılığı” hizmetlerinden yararlanarak gönderi yapabilecektir.” şeklinde belirlenmiştir. Söz konusu sözleşmenin maddeleri arasında “SüratKargo, TNT müşterilerine yönelik bir satış çabası içerisine girmeyecek ancak pazardaki ihtilaflar karşılıklı görüşme yöntemiyle çözülecektir. TNT özellikle hassasiyet gösterdiği müşterileri bir liste ile (Ek-1) Sürat Kargo’ya verecektir Ve bu müşterilerin gönderileri olur ise, Sürat Kargo tarafından TNT’ye verilmeyecektir.” hükmü yer almaktadır. Bu hüküm ile SÜRAT KARGO’nun TNT müşterilerine, özellikle Ek-1’de hususen belirtilen özel müşterilerine fiyat teklifi vermesi yasaklanmıştır. Yapılan yerinde incelemede Ek-1 olarak belirtilen eke ulaşılamamış olduğundan söz konusu müşterilerin hangileri olduğu tespit edilememiştir.
- (97) **Belge 56:** TNT’de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve TNT Özel Müşteriler Müdürü (.....), TNT Satış Müdürü (.....) ve TNT Bölge Müdürü (.....) arasında geçen 08-11.05.2017 tarihli ve “(.....)- Surat Kargo Anlaşmamız-Musteri Sikayeti” konulu yazışmada şu ifadelere yer verilmiştir:

TNT Özel Müşteriler Müdürü(.....):

“(.....) Bey merhaba,

Nasilsiniz, umarım hersey yolundadır...

Bolgemizdeki 2. Büyük aracı kurumumuz Surat Kargo’dan, yıllardır çalıştığı müşterisine hem de daha düşük bir fiyatla Ankara TNT’den teklif verildiğine dair şikayet ve bilgi aldık. Rica etsem konuyu araştırıp tarafınızca verilen teklifin arttırılması/geri çekilmesi vs. sizin için de ne uygunsa oyle ilerlenmesi konusunda desteğinizi ve yorumlarınızı rica ederim, tesekkürler.

Regards, Saygılarımla”

...

TNT Satış Müdürü (.....):

“(.....) Bey,
 Sürat Kargo bu yıl (.....) € üzerinde bir gelire doğru yürüyen ve bir aracı kuruma göre iyi seviyede karlılığı olan önemli bir müşterimiz..
 Hernekadar aramızda çerçevesi çizilmiş etik bir anlaşma olsa da , arada bazı gri noktalar çıkabiliyor... Bunları karşılıklı iyi niyetle çözmeye çalışıyoruz.. Burda çok hassas bir denge var..
 Potansiyeli max. (.....) € olan (.....) için Sürat Kargo ile ilişkileri bozmayı hiç istemem..
 Özellikle bölgelerde aracı kurumlarla çalışmamamızdan rahatsız olmanızı çok iyi anlıyorum.. Ancak aracı kurumlar bu pazarın bir gerçeği olduğu için , geçmişte olduğu gibi bu pazarı DHL e bırakmak yerine , bizde içinde olmak ve kontrol altında tutmak istiyoruz... Diğer taraftan , (.....) ya verilen fiyatlarımız Sürat Kargo fiyatlarından yüksekse ve buna rağmen (.....) bizle çalışmayı tercih ediyorsa , bu durumu Sürat Kargo ya açıklayabiliriz.. Hava kargo işleri dahil , hiçbir şekilde Sürat Kargo ile fiyat rekabeti içine girmememiz gerekir.. Özellikle de bizim TNT olarak Sürat Kargo ya verdiğimiz fiyatların altına !
 (.....) ,
 Support desteğini bizden aldığı için müşterinin ısrarlı talebinin TNT ile direk çalışmak yönünde olduğunu, fakat hiçbir şekilde Sürat Kargo fiyatları ile rekabet edilemeyeceğini müşteriye açıklayalım lütfen...
 Saygılarımla,”

I.3.1.11. TNT – ARAS KARGO

- (98) **Belge 57:** TNT’de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü(.....) ile ARAS KARGO Uluslararası Satış Uzman Yardımcısı (.....) arasında geçen 20.06.2017 tarihli ve “FRANSA IHRACAT” konulu yazışmada şu ifadeler yer verilmiştir:

ARAS KARGO Uluslararası Satış Uzman Yardımcısı (.....):

“Merhaba,
 Hem havalimanı teslim hem de adres teslim için seçenekli fiyat lütfen.
 Tesekkürler
 1-(.....)
 2- (.....) adres teslim
 80X120X60 CM
 1 PALET
 55 kg”

TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü(.....):

“(.....) Hanım Merhaba
 Gönderi mevcut aktif çalışan TNT müşterisine aittir. Malesef fiyat çalışmıyoruz.”

ARAS KARGO Uluslararası Satış Uzman Yardımcısı (.....):

“(.....) bey,
 tnt müşterisi değil kendisi, aynı müşterinin daha yeni ihracatını yaptık sizlerle.
 awb: (.....)”

TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü(.....):

(.....) hanım merhaba;
 Biz bu fimanın kontrolünü kacırmısız .(.....) aktif TNT musterisidir. Bir daha malzemelerini bizimle tasıtmamanızı ve fiyat almamanızı rica ederiz .”

- (99) **Belge 58:** ARAS KARGO’da yapılan yerinde incelemede elde edilen ve ARAS KARGO personeli (.....) ve TNT Kilit Müşteriler Satış Yöneticisi (.....) arasında 13.12.2017-10.01.2018 tarihleri arasında gerçekleşen ve “(.....)” konulu yazışmalarda şu ifadeler yer almaktadır:

ARAS KARGO personeli (.....) (13.12.2017):

“(.....) Bey günaydın,
 Aşağıdaki fatura müşterimize gönderilmiş. Kontrol edilmesini rica ederiz.”

TNT Kilit Müşteriler Satış Yöneticisi(.....) (13.12.2017):

“(.....) Hanım merhaba;

Haklısınız (.....) e gitmiş. Fakat (.....) firması ciddi cirolu TNT müşterisi. Bunun iadesini alıp size kestirmek durumu çok ayrı yerlere götürür.

Bu yüzden konuyu kapatmayı öneriyorum. Lütfen bu müşterinin malı için organizasyon istemeyiniz.”

ARAS KARGO personeli (.....) (13.12.2017):

“(.....) Bey merhaba ,

Biz uzun zamandır bu müşterinin importlarını sizinle yapıyoruz . Kaldı sizin yüksek cirolu müşteriniz olduğunu bugün sizden öğrendim .

Eğer böyle bir durum varsa geçtiğimiz talimatlarda bu bilgiler yazıyor . Bunu öncesinde bildirseydiniz size talimat geçmezdi . Lütfen bu faturayı iptal ettirebilir misiniz ?

Teşekkürler.”

TNT Kilit Müşteriler Satış Yöneticisi(.....) (13.12.2017):

“(.....) hanım merhaba;

Bu konuyu kapatmamız iki tarafında avantajına. Acıkcası tüm firmalarınızı kontrol etmiyorum. Ama bunu iptal edin bundan sonraki tüm çıkışları kontrol edin dersiniz o şekilde devam edeyim. Zira su aralar gerçekten çok göz önündeyiz ve kontrol ediliyoruz.”

ARAS KARGO personeli (.....) (13.12.2017):

“(.....) merhaba ,

Sizi zor durumda bırakmak istemeyiz bir önceki mailde de bahsettiğim gibi sizin müşteriniz olduğunu bilsek bu talepleri sizinle paylaşmazdım .

Bu gönderi için faturayı iptal edin , konuyu kapatalım :)

Bundan sonrada konuyu müşteriyle paylaşacağım”

TNT Kilit Müşteriler Satış Yöneticisi(.....) (13.12.2017):

“(.....) Hanım merhaba;

Bu gönderi için işlemlere baslıyorum. Bundan sonra ki fiyat taleplerinizde alıcı ve gönderici firma ismini belirtmenizi rica edeceğim.

Tasıyıp taşıyamayacağımıza fiyat teklifi öncesinde karar verimiz.

Fatura firmaya gitmiş. İade kesmeleri ve toplamayı Aras aracılığı ile gerçekleştirdiği konusunda iade faturaya bilgi düşmeleri gerektiğini firmanıza bildirir misiniz?”

ARAS KARGO personeli (.....) (08.01.2018):

“(.....) Bey merhaba ,

Dediğiniz gibi alıcı müşterimiz iade fatura düzenlemiş fakat faturayı kabul etmemişler. İade faturayı size gönderelim mi ?”

TNT Kilit Müşteriler Satış Yöneticisi(.....) (08.01.2018):

“(.....) hanım merhaba;

Yollayın kontrol ettirteyim bende.”

ARAS KARGO personeli (.....) (09.01.2018):

(.....) Bey merhaba ,

Görüntüsü ektedir , aslını dikkatinize gönderelim mi ?”

TNT Kilit Müşteriler Satış Yöneticisi(.....) (10.01.2018):

“(.....) Hanım merhaba;

Bu gönderisinin ucu UKGS ye gidiyor. Bu yüzden bu konuyu daha fazla tasımadan kapatmak istiyorum. UKGS mallarının bizim üzerimizden taşınmaması ile ilgili daha önce birçok defalar firmanıza bilgi verilmisti. Bu durumu iptalle zorlayıp ne Firmanız Aras Kargo olarak sizi nede TNT olarak beni daha fazla zor durumda bırakmayalım.”

I.3.1.12. TNT – AIREXPRESS

- (100) **Belge 59:** TNT’de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü (.....) ile AIREXPRESS çalışanı (.....) arasında geçen 27.10.2017 tarihli ve “TNT ECONOMY ALICI ODEME İHRACAT” konulu yazışmada şu ifadeler yer verilmiştir:

AIREXPRESS çalışanı (.....):

"Merhaba (.....) bey,
Ekte waybılı bulunan gonderımız bugun IHRACAT cıkıs yapacaktır .
Urunler yarım saatte gunesli tnt ofisinize tarafımızdan bırakılacaktır .
Yardımlarınızı ve gereğinin yapılmasını rica ederiz.
Tskler"

TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü(.....):

(.....) Hanım merhaba;

(.....) aktif TNT müsterisidir. Bu islemi sizin üzerinizden yapamayız. Firmaya bilgi verebilir misiniz?"

- (101) **Belge 60:** TNT'de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü(.....) ile AIREXPRESS çalışanı (.....) arasında geçen 08.11.2017 tarihli ve "IHRACAT GONDERISI 09.11.17*** (.....)***" konulu yazışmada şu ifadeler yer verilmiştir:

AIREXPRESS çalışanı (.....):

"Merhaba (.....) bey,

Ekte awbsı ve faturası bulunan gonderı yarın IHRACAT cıkıs yapacaktır .

Gonderı size bu aksam gunesli ofisinize teslim edilecektir.

Gumruklenmesi erken yapılabilmesi adına gonderinin en erken saw 'a aktarımını için yardımlarınızı rica ederiz .

Tskler"

TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü(.....):

"(.....) Hanım merhaba;

Bu firma gönderilerinin bize verilmemesi ile ilgili (.....) Hanım size bilgi gecmisti. Sizi zor durumda bırakmamak için o yuku almıştık. Fakat siz aynı firmanın yükünü tekrar bize vererek bizi zor duruma sokuyorsunuz. Firmanızla yoğun şekilde çalışmayı gerçekten çok istiyoruz. Ama bu kural aracı kurumlarla çalışabilmemiz için belirlenmiş kırmızı çizgi. Bu yuku çıkartamayacağımızı üzülerek bildiriyorum. Bu firma 2017 yılı yoğun şekilde bizimle işlem yapmış TNT müsterisidir. Sizinlede çalışıyor olabilir. Ama bize bu firmanın yüklerini vermemenizi önemle rica ediyorum. Malzemeyi siz mi geri aldırırsınız biz mi iade edelim?"

- (102) **Belge 61:** AIREXPRESS'te yapılan yerinde incelemede elde edilen, teşebbüs yetkilisi tarafından 2016 yılının Temmuz ayına ait olduğu belirtilen, TNT'nin YST'ler ile arasındaki ilişkinin kapsamının belirlenmesini ve TNT'nin bu konuya yönelik stratejilerini içeren bir taslak çalışması olduğu kanaatine varılan belgede şu ifadeler yer almaktadır:

"b.) Bizimle çalışan aracı kurumun TNT müşterisine girmemesi ön şarttır. (Sözleşmeye yazılmalıdır).. Ancak çatışma durumlarında barışçıl yöntemler ile çözüm aranmalı, aracı kurumlara "sert yapılmamalıdır".. Buradaki ince nokta, aracı kurumun her an başka bir seçeneği olduğu gerçeğidir.

c.) Aracı kurumu TNT müşterisi yapmak, onları rakip müşteri portföyü üzerine salmak anlamına gelir. Rakipte bırakmak ise, bizim müşterilerimize saldırımları anlamına gelir.

d.) TNT ile çalışan, ya da çalışacak aracı kurumlardan "internet üzerinden satış yapan müşterilerin" gönderisi kabul edilmeyecektir. (Sözleşmeye yazılmalıdır). Bu tip gönderiler, toplama anında doğrudan reddedilebileceği gibi, sonrasında da operasyon alanından dönerek iade edilebilir. Bu konuda yetki Satışta olacaktır ve operasyon personeli bu işlemi satış ile görüşmeden yapamaz."

I.3.1.13. TNT – GAMA

- (103) **Belge 62:** GAMA'da yapılan yerinde incelemede elde edilen ve TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü (.....) ile GAMA çalışanı (.....) arasında geçen 16.11.2017 tarihli ve "bilgilendirme" konulu yazışmada şu ifadeler yer verilmiştir:

TNT Özel Müşteriler Satış Müdürü (.....):

"(.....) Bey Merhaba,

(.....) firması TNT 'nin mevcutta aktif çalışan müşterisi olduğundan bu firma ile teklif taleplerinizde bizler bundan sonra sizlere yardımcı olamayacağız. Bilginize Konuya göstereceğiniz hassasiyet için şimdiden teşekkür ederiz. iyi çalışmalar. Saygılarımla,”

I.3.1.14.TNT – DRN

(104) **Belge 63:** TNT’de yapılan yerinde incelemede, TNT ve DRN arasında akdedilmiş olan ancak tarihi belirlenemeyen bir hizmet sözleşmesi elde edilmiştir. Sözleşmenin konusu “Müşteri, TNT’nin yurtiçinde ve yurtdışında taşıma servisi verdiği bölgelere “TNT’nin Özel Kargo Taşımacılığı” hizmetlerinden yararlanarak gönderi yapabilecektir.” şeklinde belirlenmiştir. Söz konusu sözleşmenin ek maddelerinde “DRN Lojistik A.Ş. Firması TNT müşterilerine yönelik bir satış çabası içerisine girmeyecek ancak pazardaki ihtilaflar karşılıklı görüşme yöntemiyle çözülecektir.” hükmü yer almaktadır. Bu hüküm ile DRN’nin TNT müşterilerine fiyat teklifi vermesi yasaklanmıştır.

(105) **Belge 64:** DRN’de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve DRN Satış ve Operasyon yetkilisi (.....) ve TNT Hava Kargo Satış Temsilcisi (.....) arasında geçen 25.01.2018 tarihli ve “Kanada için Fiyat teklifi Hk” konulu yazışmada şu ifadeler yer verilmiştir:

DRN Satış ve Operasyon yetkilisi(.....):

“(.....) Bey Merhaba,
Ekte ilettiğim gönderi için fiyat kontrol eder misiniz ?
Saygılarımla/Best Regards,”

TNT Hava Kargo Satış Temsilcisi (.....):

“(.....) Bey merhabalar,
İlgili firma TNT İzmir bölgemiz ile çalışmakta olan firma statüsündedir,
Üzülerek bildirmek isterim ki maalesef bu yükleme için yardımcı olamamaktayız
Kind Regards/Saygılarımla.”

I.3.1.15. TNT – GSP

(106) **Belge 65:** TNT’de yapılan yerinde incelemede, TNT ve GSP arasında akdedilmiş olan 20.11.2013 tarihli hizmet sözleşmesi elde edilmiştir. Sözleşmenin konusu “Müşteri, TNT’nin yurtiçinde ve yurtdışında taşıma servisi verdiği bölgelere “TNT’nin Özel Kargo Taşımacılığı” hizmetlerinden yararlanarak gönderi yapabilecektir.” şeklinde belirlenmiştir. Söz konusu sözleşmenin ek maddelerinde “1- TNT aboneliği olan firmalara kesinlikle teklif verilmeyecektir.” hükmü yer almaktadır. Bu hüküm ile GSP’nin TNT müşterilerine fiyat teklifi vermesi yasaklanmıştır.

(107) **Belge 66:** GSP’de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve GSP yetkilisi (.....) ve TNT Satış Bölgesi Müdürü (.....) arasında geçen 05.02.2018 tarihli ve “(.....) hk” konulu yazışmada şu ifadeler yer verilmiştir:

TNT Satış Bölgesi Müdürü (.....):

“(.....) Bey Merhaba.

“(.....) firmasına bakan bölge yetkilisi arkadaşımızın tarafımıza yapmış olduğu geri bildirime istinaden 2009 yılından itibaren tarafımız ile aktif çalışan bir firma olması sebebiyle, tarafınızdan firmaya herhangi bir fiyat çalışmasının yapılmamasını rica ederiz.
Anlayışınız için teşekkür eder, iyi çalışmalar dileriz.
Saygılarımla,”

I.3.1.16. TNT – ÖYKÜ LOJİSTİK

(108) **Belge 67:** ÖYKÜ LOJİSTİK’te yapılan yerinde incelemede, TNT ile ÖYKÜ LOJİSTİK arasında akdedilmiş olan hizmet sözleşmesi elde edilmiştir. Sözleşmenin “Özel Şartlar”

başlıklı kısmında; “TNT ve Öykü Lojistik A.Ş. firmaları karşılıklı olarak birbirlerine ait müşterilere teklif sunmayacaklardır.” şeklindeki hüküm yer almaktadır. Bu hüküm gereği, TNT ile ÖYKÜ LOJİSTİK arasındaki ilişkide müşteri kısıtının karşılıklı getirildiği görülmektedir.

I.3.2. DHL EXPRESS ile YST’leri Arasındaki Anlaşmaları Gösteren Belgeler

I.3.2.1. DHL EXPRESS - ASE

- (109) **Belge 68:** ASE’de yapılan yerinde incelemede elde edilen ve ASE İç Satış Yetkilisi (.....) ile ASE Müşteri İlişkileri Müdürü (.....) ve (.....) İhracat Operasyon Departmanı çalışanı (.....) arasında geçen 16.03.2011 tarihli ve “(.....) Numune - Ürdün” konulu yazışmada şu ifadeler yer verilmiştir:

(.....) İhracat Operasyon Departmanı çalışanı (.....):

“(.....) Hanim,

Ürdün’e göndereceğimiz numuneye ait MSDS ve proforma fatura ektedir.

Gönderinin fabrikadan alınması için onayınızı bekliyorum.

Saygılarımla,”

ASE İç Satış Yetkilisi (.....):

“(.....) hanim 1 kg madeni yağ ürdüne gidecek ben biz yapamıyorduk dubaiden dolayı diye dhl ile gönderiyorlar biz alıp dhl e verebilirmiyiz ?”

ASE Müşteri İlişkileri Müdürü (.....):

“DHL le giden mail alıp dhl e vermemiz aramızda sorun yaşatır.

Anlaşmanın bir centilmenlik şartı var sonuçta”

I.3.2.2. DHL EXPRESS – SÜRAT KARGO

- (110) **Belge 69:** DHL EXPRESS’te yapılan yerinde incelemede elde edilen ve DHL EXPRESS yetkilileri (.....) ile (.....) arasında geçen ve ayrıca beş DHL EXPRESS yetkilisine bilgi olarak gönderilen 03.12.2014 tarihli ve “RE: STTT - Claim/Complaint for (.....)” konulu yazışmada şu ifadeler yer almaktadır:

DHL EXPRESS yetkilisi (.....):

“(.....) selam,

.....

1) Surat Kargo’nun DHL e verecegi gonderilere dina hangi musterilerle calisip calisamayacagina mudahale etme hakkimiz var mi?

Aracı kurumlarla çalışma prosedürlerine tam hakim değilim ama müdahale imkanımızın olması gerekiyor. Biz sahada söylenen aracı kurumlarla yapılan centilmenlik anlaşması gereği kendileri DHL’le çalışan müşterilere teklif veremezler, Verseler dahi DHL’i görmeleri durumunda geri çekilmeleri gerekir, Ama bu durum yazılı olarak da garanti altına alınmış mı Sürat Kargo Satış Müdürü (.....)’dan bilgi edinmek gerekecektir.”

- (111) **Belge 70:** DHL EXPRESS’te yapılan yerinde incelemede elde edilen ve SÜRAT KARGO Yetkilisi (.....) ile DHL EXPRESS yetkilisi (.....) arasında geçen ve iki DHL EXPRESS yetkilisine bilgi olarak gönderilen 12.04.2017 tarihli ve “SÜRAT KARGO MÜŞTERİ HK.” konulu yazışmada şu ifadeler yer almaktadır:

SÜRAT KARGO Yetkilisi (.....):

“(.....) Bey Merhaba,

Nasılsınız? Umarım iyisinizdir.

Yaklaşık 1 hafta önce Müşterisel olarak DHL Kayseri ile olağan bir sıkıntı yaşadık, DHL bizim 2 yıldır çalıştığımız müşteriye fiyat vermiş. Bu çok normal bir durum. Aynı şekilde bu bizim tarafımızdan da yapılabilir.

Ancak bu gibi durumlarda biz (.....) Bey ile iletişime geçip konuyu çözüme kavuşturuyorduk, gerçi sürekli bizim tarafımızdan müşteriye fiyat verildiğinden dolayı (.....)

beyin ricası ile müşterilerden teklifimizi geri çekiyorduk, centilmentik çerçevesi içerisinde...

Aynı durum bahsettiğim 1 hafta önce bu sefer sizin tarafınızdan yaşandı, ve bugün (.....) beye konuyu ilettim, ancak bundan sonraki süreçte Rekabet Kurulu diye bir durumdan bahsetti ve olumsuz yanıt verdi.

Şimdi size sormak istiyorum, aylık ortalama (.....) bin ciro veren müşterinizin size karşı tutumunu göz önünde bulundurarak yapılan dönüşün ne kadar centilmenlik çerçevesine girdiğini söyleyebilirsiniz.

Konu hakkında bizzat desteğinizi rica ediyorum. Umarım ileride de bu gibi sıkıntıları geçmişte olduğu gibi çözüme kavuştururuz.

Not: Bu müşterinin kargoları tarafımızdan tamamen DHL ye verilmekteydi. (.....) beyin bilgisi var.

Teşekkürler,”

I.3.2.3. DHL EXPRESS – ARAS KARGO

- (112) **Belge 71:** DHL EXPRESS’te yapılan yerinde incelemede elde edilen ve DHL EXPRESS Yetkilisi (.....) tarafından “tr-flsupervisor” adlı mail grubuna gönderilen 07.11.2016 tarihli ve “Önemli** ARAS KARGO DOSYALARI - Kontak Sorgulama ***” konulu yazışmada şu ifadeler yer almaktadır:

DHL EXPRESS yetkilisi (.....):

“Merhaba Arkadaşlar,

Son zamanlarda OB Aras Kargo gönderileri için, Aras Kargo müşterilerin açtığı dosyalara denk geliyoruz.

Aras Kargo ile sözleşmemiz gereği bizim Aras Kargo müşterileri ile temasta olmaMamız gerekiyor. Aras Kargo müşterilerine hizmet vermiyoruz, Aras Kargo’dan sadece belli kontaklar ile takip gerektiren dosyalar üzerinden görüşüyoruz.

Bu nedenle bundan sonraki süreçte, Aras Kargo dışında bir kontağın açtığı dosyaları müşteri bilgilendirmesi yapmadan, dosyayı açan arkadaşımıza bilgi vererek kapatacağız.

Söz konusu durumun ilk etapta oluşmaması için ekibe hatırlatma çıkılmasını rica ederiz.

Teşekkürler”

I.3.2.4. DHL EXPRESS – ÖYKÜ LOJİSTİK

- (113) **Belge 72:** ÖYKÜ LOJİSTİK’te yapılan yerinde incelemede elde edilen ve ÖYKÜ LOJİSTİK Yetkilisi (.....) tarafından ÖYKÜ LOJİSTİK Kargo Operasyon Direktörü(.....)’ye gönderilen 28.11.2016 tarihli ve “CRM Görüşme Raporu | (.....)” konulu e-postada şu ifadeler yer almaktadır:

ÖYKÜ LOJİSTİK Yetkilisi(.....):

“Merhabalar,

Firma Adı: (.....)

Ziyaret Tarihi: 28.11.2016

Katılımcılar: (.....) (Genel Müdür),(.....) (G.Müdür Yardımcısı),(.....)

Gidiş. Amacı: Gümrük / Lojistik Kazanım

Firmanın Tanıtımı / Ürünleri: (.....) firmalarının kamera alanında Türkiye yetkilisidir. Avrupa’dan ve Amerika’dan yedek parça ithalatı yapmaktadırlar.

Firma Özel Not: Cezai durum ve (.....) sürece dahil olması sebebiyle, görüşme organize edilmiştir.

GENEL

...

Taşımalar noktasında DHL’le devam ettiklerini, centilmenlik anlayışımız gereği DHL’le yüklemeler için fiyat vermemizin etik olmayacağı belirtilmiştir.

Kargo sürecinden ve (.....) Hanım'ın ilgisinden oldukça memnun olduklarını ifade etmişlerdir.

...

*Bilgilerinize sunar, iyi çalışmalar dilerim.
Saygılarımla”*

I.3.2.5. DHL EXPRESS – KARGO DÜNYA

- (114) **Belge 73:** KARGO DÜNYA’da teşebbüs sahibinin bilgisayarında yapılan incelemede delil niteliğinde herhangi bir belgeye rastlanmamıştır. Bununla birlikte, teşebbüs yetkilisi ile yapılan görüşmede aşağıdaki ifadelere yer verilmiştir:

“.....

DHL [EXPRESS], daha önceden kendi listelerinde olan bazı müşterilerine girdiğimizde bize uyarıda bulundu. Fakat şimdi benim sabit müşterim bulunmakta ve DHL [EXPRESS]'nin müşterisini almam gibi bir durum bulunmamaktadır.

DHL [EXPRESS]bizim uzun yıllardır çalıştığımız bir müşteriye teklif götürmüştü. Müşteriden elde edilen bilgilere göre bizim verdiğimiz fiyattan çok daha düşük fiyatlar teklif edilmiş. Bu konu DHL [EXPRESS] ile konuşulduğunda, kendileriyle tartıştık ve biz ticaret yapıyoruz cevabı alındı.

DHL [EXPRESS] resellerlar arasında da fiyat ayrımcılığı yapıyor, aynı koşullara sahip firmalara farklı fiyatlar veriyor.

.....

Aynı sıkıntılar UPS ile de yaşandı. Onların müşterilerine de giremiyoruz.

.....”

I.3.2.6. DHL EXPRESS – ON EKSPRES

- (115) **Belge 74:** ON EKSPRES’te teşebbüs sahibinin bilgisayarında yapılan yerinde incelemede delil niteliğinde herhangi bir belgeye rastlanmamıştır. Bununla birlikte, teşebbüs yetkilisi ile yapılan görüşmede aşağıdaki ifadelere yer verilmiştir:

“.....

2010-2011 yıllarında DHL’in müşterileri ile çalışmak istediğimizde DHL’den bize uyarı geldiği oldu. Ancak şimdi böyle bir durum söz konusu değildir, zaten biz daha çok kişisel ilişkilerle iş yapıyoruz, DHL ile rekabet etme imkanımız olmuyor.”

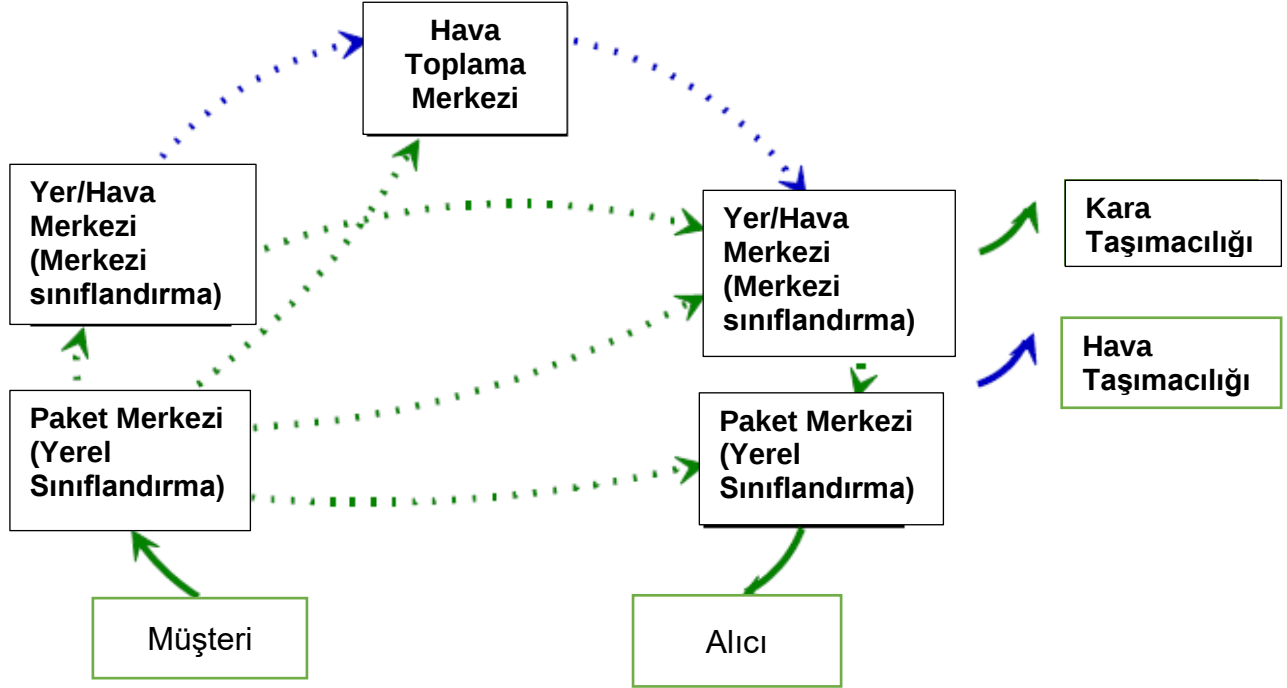
I.4. Değerlendirme

I.4.1. Sektöre ve Sektör Oyuncularına İlişkin Genel Değerlendirme

- (116) Sektöre ilişkin açıklamalarda ayrıntılı olarak yer verildiği üzere yurt dışına posta/kargo gönderme hizmeti gerek Türkiye’de gerek Avrupa’da belli bazı entegratörler (HST) tarafından verilebilen bir hizmettir. Bu hizmet yurt içinde bulunan ulusal oyuncular tarafından entegratörlerden satın alınarak müşterilere yeniden satılmaktadır. Yeniden satış yapan teşebbüslerden (YST) bazılarının ulusal dağıtım ağı bulunmaktayken bazılarının ise hiçbir dağıtım ağı bulunmamaktadır. Bunların temel görevi gönderiyi müşteriden alıp entegratörün toplama merkezine ulaştırmaktır. Bundan sonraki süreç entegratör tarafından yürütülmektedir.
- (117) Komisyon UPS’nin TNT’yi devralmak için 2012 yılında yaptığı başvuruyu reddederken posta/kargo hizmetleri pazarını ayrıntılı olarak incelemiştir¹⁶. Kararda ilk olarak lojistik sektörü ele alınmış, hava kargo (*air cargo*), mal nakliyesi (*freight forwarding*), sözleşme lojistiği (*contract logistics*) sektörlerine yer verilmiş ve nihayet TNT’nin ve UPS’nin rekabet halinde olduğu küçük paket (*small package*) taşımacılığı hizmetleri pazarı açıklanmıştır. Bu pazarın işleyişine dair şekil şöyledir:

¹⁶ Bkz. Case No. COMP/M.6570-UPS/TNT Express.

Şekil 2:



- (118) Küçük paket taşıma firmalarının "topla-dağıt sistemi" olarak anılan bu sistem çevresinde hem operasyon faaliyetleri hem de yönetim faaliyetleri bulunmaktadır. Operasyon faaliyetlerinden bazıları dış kaynaklardan alınabilmektedir. Örneğin paketlerin toplanması, dağıtımı ve toplama merkezlerine taşınması gibi faaliyetler alt yüklenicilerden sağlanabilmektedir. Hizmet kalitesini sağlama bakımından bunların operasyon faaliyetleri üzerinde de entegratörlerin kontrolü bulunmaktadır.
- (119) Komisyon, küçük paket taşıma hizmetleri sağlayan oyuncuları da incelemiştir. Bu çerçevede öncelikle entegratörlere değinilmiştir. Entegratör olmanın beş koşulu Komisyon tarafından şu şekilde belirlenmiştir:
- 1- Bütün taşıma varlıkları üzerinde tam icrai kontrol ya da bunların mülkiyetine sahip olma,
 - 2- Küresel düzeyde yeterli coğrafi kapsama alanı,
 - 3- Topla-dağıt işletme modeli,
 - 4- Bütün ilgili verinin tek bir ağ üzerinden akmasını sağlayan bir bilişim ağına sahip olma,
 - 5- Gönderinin zamanında teslim edileceğine dair güvenilirlik itibarı.
- (120) Komisyon kararın alındığı dönemde küresel çapta bu beş koşulu taşıyan dört adet teşebbüs bulunduğunu tespit etmiştir: UPS, DHL EXPRESS, TNT ve Fedex. Komisyon pazarda faaliyet gösteren diğer oyuncuları da incelemiştir. Entegratörlerle benzer hizmeti veren diğer ilk kategori oyuncular yerleşik posta işletmecileridir. Bunların ülke içinde kendi toplama ağının olduğu, yabancı ülkelerde alt yüklenicilerle yaptığı sözleşmelerle dağıtım yaptırabildiği ancak bunların uçuş filoları olmadığından ya ticari uçuşları ya da entegratörlerin uçuşlarını kullandığı belirtilmiştir. Bu durum ilgili dönemde ülkemizde PTT bakımından da geçerlidir. PTT'nin kendine ait hava filosu olmadığı için yurt dışı hızlı paket teslimatını (.....)'ten aldığı hizmet ile yaptırdığı belirtilmiştir.
- (121) Bahse konu kararda ulusal küçük paket dağıtım firmalarının ve iş ortağı şebekelerin (*partner networks*) pazardaki diğer oyuncular olduğu ve bunların entegratörlerle ancak ulusal seviyede rekabet edebildiği ifade edilmiştir. Bahse konu oyuncular kimi zaman iş

ortağı oldukları şebekelerle yurt dışına gönderim yapabilmektedir. Bununla birlikte bu şebekelerin pazardaki varlığı oldukça sınırlı olup entegrasyon seviyeleri de az gelişmiştir. Zira bu şebekelerin taşıma ağı üzerinde birleşik tek kontrolleri (*unified single control*) bulunmamaktadır.

- (122) Tespit edilen bir diğer pazar oyuncusu kategorisi ise yük nakliyecileri olup bunlar esasen ağır gönderiler taşımakla birlikte kimi zaman müşterilerinin küçük paketlerini de teslim alarak yurt dışına gönderimini sağlamaktadır. Bunu yapabilmek için yük nakliyecileri de entegratörlerin kaynaklarını kullanmaktadır.
- (123) Yeniden satış modeline gelindiğinde ise, yeniden satıcıların (*resellers*) entegratörlerden satın aldıkları hizmeti müşterilerine yeniden satmakta oldukları görülmektedir. Yeniden satıcılar arasında komisyoncular, yük nakliyecileri, uluslararası posta/kargo hizmeti satan yerel dağıtım firmaları da bulunmaktadır. Komisyon, bunların son tüketici nazarında perakende seviyesinde entegratörlerle rekabet ediyormuş gibi gözükmediğini; ancak bunların dağıtım zinciri üzerinde önemli bir kontrolünün bulunmadığını belirtmiştir. Komisyon ayrıca fiyatlama, hizmet kalitesi ve diğer parametreler anlamında yeniden satıcıların hizmet satın aldıkları entegratöre bağımlı olduğunu ve pazarın kayda değer bir bölümünü kapsamadıklarını ifade etmiştir. Bu nedenle yeniden satıcıların entegratörlerle özgürce rekabet edemeyeceklerinin altı çizilmiştir. Nitekim yeniden satıcılar yurt dışı gönderilerinde küçük ve orta ölçekli müşterilere hizmet vermektedir. Bu hususun, mevcut dosya kapsamındaki YST'ler bakımından da geçerli olduğu değerlendirilmektedir. Komisyon ayrıca yeniden satıcıların fiyatları özgürce belirleyemediğini, alt sınır bakımından entegratörün kendisine verdiği fiyatla sınırlı olduğunu; üst sınır bakımından ise entegratörün müşteriye verdiği perakende fiyatla sınırlı olduğunu belirtmiştir.
- (124) Komisyonun pazara ve oyunculara dair yaptığı tespitlerden de yararlanılarak aşağıda soruşturma konusu eylemler ve işlemler Türk rekabet hukuku çerçevesinde değerlendirilmektedir.

I.4.2. Türk Rekabet Hukuku Çerçevesinde Değerlendirme

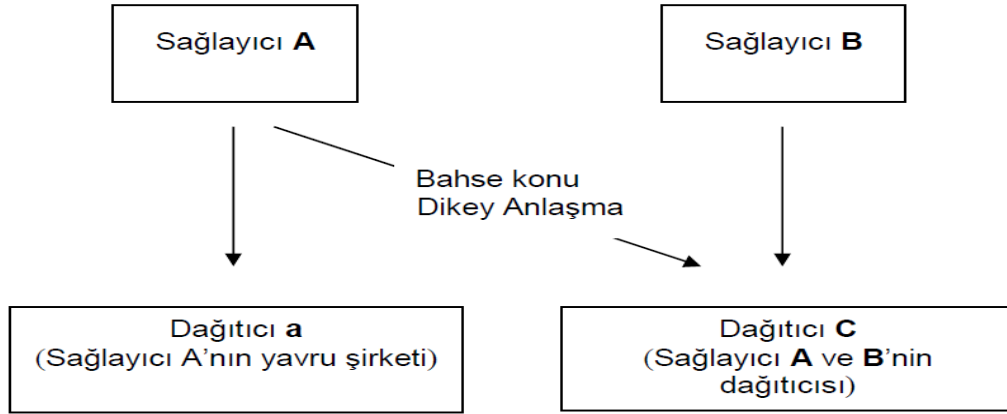
I.4.2.1. HST - YST Arasındaki İlişki

- (125) Dosyaya konu eylemleri değerlendirebilmek için öncelikle soruşturulan teşebbüsler arasındaki ticari ilişkiyi incelemek yerinde olacaktır. Türkiye'de UPS, TNT ve DHL EXPRESS entegratör (HST) olarak faaliyet gösteren küresel firmalardır. Bunlar Türkiye'den gönderilen yurt dışı gönderilerini toplayıp kendi uluslararası dağıtım ağı vasıtasıyla yurt dışındaki alıcıya ulaştırmaktadır. Bu çerçevede soruşturma konusu eylemler bakımından HST'ler sağlayıcı konumundadır. HST'ler Türkiye içinde kendi bayileri vasıtasıyla da gönderi toplayabilmektedir. Bu modelde bütün operasyon HST bünyesinde gerçekleşmekte olup HST müşteriyle perakende seviyesinde direkt temas halindedir.
- (126) Öte yandan HST'ler yerel dağıtıcılara yurt dışı taşıma ağlarından faydalanma hakkını da satabilmektedir. Yerel dağıtıcılar, HST'den belli kriterlere göre oluşturulmuş bir liste fiyatı üzerinden yurt dışı küçük paket taşıma hizmeti ile hava kargo hizmeti satın almaktadır. Bunlar satın aldıkları bu hakkı, kendi müşterilerine yeniden satmaktadır. Bu bağlamda YST'lerin temel faaliyeti müşterilerin yurt dışı gönderilerini alıp HST'nin toplama merkezine ya da şubesine teslim etmektir. Bu noktada Komisyonun *UPS-TNT Express* kararında yer verdiği sisteme dönecek olursa, YST, bu şekilde gönderinin müşteriden alınmasından HST'nin toplama merkezlerine teslim edilmesine kadar geçen süreçte faaliyet göstermektedir. Bu aşamadan sonra gönderinin yurt dışına nasıl taşındığı ve nasıl dağıtıldığı noktasında YST'nin herhangi bir kontrolü bulunmamaktadır.

- (127) YST ile yürütülen modelde HST'nin müşteriyle direkt teması bulunmamaktadır. YST, müşterilerine sunduğu hizmete birtakım yeni hizmetler eklemektedir. Örneğin, HST'nin toplama saati dışında toplama yapılması, paketleme, gümrükleme yapılması, esnek ödeme seçenekleri sunulması gibi ek hizmetler sunulabilmektedir. YST'ler, birden çok HST ile çalışabilmekte, ilgili gönderi bakımından hangisi daha uygun ticari koşullar (genellikle fiyat) sunuyorsa gönderiyi o HST ile taşıtabilmektedir. Nitekim incelemeye konu HST'ler ve YST'ler arasında bu anlamda bir münhasırlık şartı bulunmadığı görülmektedir.
- (128) Dosya kapsamında incelenen eylemler bakımından perakende seviyesinde hem HST'ler hem de YST'ler faaliyet göstermektedir. Ancak HST ile YST arasındaki ilişki HST'nin ürettiği hizmeti YST'ye satması şeklinde gerçekleşen bir ticari ilişkidir. Soruşturma konusu eylemleri nitelendirmek üzere anılan ilişkinin rekabet hukuku bağlamında değerlendirilmesi gerekmektedir.

I.4.2.2. HST-YST Arasındaki Anlaşmanın/İlişkinin Dikey Niteliği

- (129) 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nde (2002/2 sayılı Tebliğ) üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar dikey anlaşmalar olarak adlandırılmaktadır. Anılan Tebliğ'e göre rakip teşebbüsler arasında yapılan dikey anlaşmalar, bu Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanamaz. Ancak sağlayıcının anlaşma konusu malların hem üreticisi hem de dağıtıcısı olduğu, alıcının ise bu mallarla rekabet eden malların üreticisi değil dağıtıcısı olduğu dikey anlaşmalar bu Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanır.
- (130) Tebliğ'deki bu hükmün nasıl uygulanacağı Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'da (Dikey Kılavuz) açıklanmaktadır. Dikey Kılavuz'un 5. vd. paragraflarında rakip teşebbüsler arasında yapılan dikey anlaşmalar hakkında özetle şu açıklamalara yer verilmiştir:
- Tebliğ'in 2. maddesinin beşinci fıkrasına göre, rakip teşebbüsler arasında yapılan dikey anlaşmalar, sadece bir istisnai durum haricinde, grup muafiyetinden yararlanamaz.
 - Aynı coğrafi pazarda faaliyet gösterip göstermediklerine bakılmaksızın, Türkiye'de aynı ürün pazarında faaliyette bulunan veya bulunma potansiyeline sahip sağlayıcılar rakip teşebbüs olarak değerlendirilir.
 - Sadece dağıtım seviyesinde birbirlerine rakip olan teşebbüsler arasındaki dikey anlaşmalar, yani sağlayıcının anlaşma konusu malların hem üreticisi hem de dağıtıcısı olduğu, alıcının ise bu mallarla rekabet eden malların üreticisi değil dağıtıcısı olduğu dikey anlaşmalar grup muafiyetinden yararlanabilir.



- Bu şekle göre, Sağlayıcı A ürünlerini hem kendi yavru şirketi (Dağıtıcı a) vasıtasıyla hem de bağımsız Dağıtıcı C ile yaptığı bir dikey anlaşma aracılığı ile dağıtmaktadır.
- Dağıtıcı C'nin aynı zamanda Sağlayıcı B'nin ürünlerini dağıtıyor ve Sağlayıcı A'nın da Dağıtıcı a vasıtasıyla dağıtım seviyesinde faaliyet gösteriyor olması nedeniyle, Sağlayıcı A ile Dağıtıcı C dağıtım seviyesinde birbirlerine rakip durumdadırlar. Bu iki teşebbüs üretim seviyesinde birbirlerine rakip olmadıkları için aralarında yapmış oldukları dikey anlaşma Tebliğ kapsamında bir anlaşmadır.

- (131) Görüldüğü üzere, dağıtım seviyesinde birbirlerine rakip gibi gözükken sağlayıcı ve alıcı, üretim seviyesinde birbirlerine rakip olmadıklarından aralarındaki dikey anlaşmalar koşulları oluşmuşsa grup muafiyetinden yararlanabilmektedir.
- (132) 2002/2 sayılı Tebliğ hükümleri somut olaya uygulandığında HST'ler ile YST'lerin dağıtım aşamasında birbirlerine rakip oldukları; ancak YST'lerin satın aldıkları hizmeti üretmedikleri için üretim seviyesinde HST'lere rakip olmadığı, bu nedenle HST-YST arasındaki anlaşmaların dikey nitelik taşıdığı, bu anlaşmaların koşulları varsa grup muafiyetinden yararlanabileceği anlaşılmaktadır. Grup muafiyetinden yararlanamayan dikey kısıtlamalar bireysel muafiyet değerlendirmesine tabi tutulacak, muafiyet koşullarını taşııyorsa 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi uyarınca dikey rekabet ihlali teşkil edecektir.

I.4.2.3. HST-YST Arasındaki Anlaşmaların 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesi Çerçevesinde Değerlendirilmesi

- (133) Yukarıda yer verilen ve aşağıda da ayrı ayrı değerlendirilecek olan belgeler çerçevesinde, incelemeye konu HST'lerin, müşterilerine dikey ilişki içinde oldukları YST'ler tarafından satış yapılmasını kısıtladıkları anlaşılmaktadır. HST'ler tarafından YST'lere getirilen bu müşteri kısıtlamasının çoğunlukla tek taraflı olduğu, az sayıda örnekte ise karşılıklıkla taşıdığı anlaşılmaktadır.
- (134) Genel olarak dikey ilişkilerde alıcıların satış yapabilecekleri müşterilere ya da bölgelere yönelik olarak getirilen sınırlamalar temelde marka içi rekabeti kısıtlamakta, fiyat ayrımcılığını kolaylaştırabilecek şekilde pazar paylaşımına yol açma, pazarı şeffaflaştırarak iş birliği riskini artırma gibi rekabet karşıtı etkiler de doğurabilmektedir. HST'ler tarafından YST'lere getirilen müşteri kısıtlaması HST'lerin müşterilerini YST'lerin

rekabetinden korumakta, korunan müşteriler bakımından rekabet sınırlandırılmış olmaktadır. HST'ler ile YST'ler arasındaki ilişki dikey nitelikte olduğundan bu ilişkide getirilen ister tek taraflı ister karşılıklı müşteri kısıtlamaları temelde marka içi rekabet üzerinde etki doğurmakta ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabet kısıtı teşkil etmektedir.

I.4.2.4. HST-YST Arasındaki Anlaşmaların 2002/2 Sayılı Tebliğ Kapsamında Değerlendirilmesi

- (135) İncelemeye konu eylem HST ile YST'ler arasındaki dikey nitelikli ilişkide/anlaşmalarda getirilen müşteri kısıtlamasıdır. Bu eylem bir sözleşme hükmünden kaynaklanabildiği gibi bazen de taraflar arasında sadece sözlü olarak uygulanmaktadır.
- (136) 2002/2 sayılı Tebliğ, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamındaki dikey anlaşmaların aynı maddedeki yasaklamadan grup olarak muaf tutulmasının koşullarını düzenlemektedir. Bir dikey anlaşmaya 2002/2 sayılı Tebliğ'in uygulanabilmesi için öncelikle sağlayıcının anlaşma konusu mal veya hizmetleri sağladığı ilgili pazardaki pazar payının anılan Tebliğ'in 2. maddesinde öngörülen eşiği aşmaması gerekmektedir.
- (137) Diğer yandan 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde sayılan ağır sınırlamaları (*hardcore restrictions*) içeren dikey anlaşmalar, belirtilen pazar payı eşiğinin aşıp aşılmamasından bağımsız olarak, Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanamayacaktır. 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde sağlayıcının, alıcıya sözleşme konusu malları veya hizmetleri satacağı bölgeye veya müşterilere ilişkin kısıtlamalar getirmesi halinde dikey anlaşma grup muafiyeti kapsamından çıkmaktadır. Bunun istisnası, sağlayıcı tarafından kendisine veya bir alıcıya tahsis edilmiş münhasır bir bölgeye ya da münhasır müşteri grubuna yapılacak aktif satışların kısıtlanmasıdır. Diğer bir deyişle sağlayıcı, kendisine veya alıcıya objektif kriterlere göre belirlenmiş münhasır müşteri grubu tahsis edebilir ve bu gruplara yapılacak aktif satışları sınırlayabilir. Bu durum, anlaşmayı grup muafiyeti korumasından çıkarmamaktadır.
- (138) Dikey Kılavuz'da da belirtildiği üzere, dağıtım ağı kurmak isteyen sağlayıcı teşebbüslerin, kendisine ya da alıcı konumundaki teşebbüslere münhasır satış bölgeleri veya münhasır müşteri grupları vermeleri olanaklıdır. Teşebbüslere münhasır bir bölge veya müşteri grubu vermek suretiyle tanınan koruma mutlak bir koruma değildir. Alıcı teşebbüsler kendilerine tahsisli bölgeye veya müşteri grubuna satış yaparken sisteme dâhil diğer alıcıların ancak aktif rekabetinden korunabilirler. Başka bir ifadeyle, sağlayıcı teşebbüs, kendisine veya bir alıcıya tahsis edilmiş münhasır bölgeye ya da müşteri grubuna yapılacak aktif satışları kısıtlayabilir. Bu bölgeye veya müşteri grubuna yapılacak pasif satışların kısıtlanması ise anlaşmayı grup muafiyeti dışına çıkaran bir ihlal olarak değerlendirilecektir.
- (139) Alıcıların satış yaptığı bölgenin veya müşteri grubunun münhasır olarak değerlendirilmesi için ise o bölgeye veya müşteri grubuna sadece tek bir alıcının veya sadece sağlayıcının kendisinin aktif olarak satış yapıyor olması gerekmektedir. Belirli bir bölgeye veya müşteri grubuna aktif olarak satış yapan teşebbüs sayısı iki veya daha fazla ise o bölge veya müşteri grubu artık münhasır değildir. Bu tür "serbest" bölge veya müşteri grubundaki müşterilere herhangi bir alıcı dilediği gibi aktif olarak satış yapabilmelidir. Serbest bölgelerde aktif veya pasif satışların engellenmesi rekabet ihlali oluşturacaktır.
- (140) Soruşturma konusu eylemlere bakıldığında, HST'lerin daha önceden çalışmakta olduğu, halen hesaplarında aktif olduğu görülen ya da "cari" olarak andıkları ve hâlihazırda HST ile çalışmakta olan müşterilere YST'lerin satış yapmasını yasakladığı görülmektedir. Dolayısıyla HST'lerin dağıtım ağı kurmaya yönelik ve objektif kriterlere göre belirlenmiş münhasır bir müşteri grubu ya da bölge belirlemedikleri, YST'lerin aynı müşteri gruplarına

satış yaptığı görülmektedir. Bu durum, münhasır değil serbest müşteri grubunun varlığını göstermektedir. Nitekim HST'ler de böyle bir münhasır müşteri grubunun varlığını ortaya koyamamışlardır. Üstelik tespitlere konu yazışma içeriklerine bakıldığında aktif satışlar kadar pasif satışların da yasaklandığı anlaşılmaktadır. Öyle ki müşterinin kendisi HST'yi bırakıp direkt YST'den hizmet almak istediğinde bu talebi reddedilmektedir. Dolayısıyla,

- gerek objektif kriterlere göre tespit edilmiş münhasır müşteri gruplarının olmayışı,
- gerekse hem aktif hem de pasif satışların yasaklanmış olması

incelenen eylemleri grup muafiyeti kapsamında çıkarmaktadır. Bu bağlamda, incelemeye konu teşebbüslerin pazar paylarından bağımsız olarak, hem TNT hem de DHL EXPRESS bakımından soruşturma konusu eylemler ağır rekabet sınırlaması teşkil ettiğinden bu teşebbüslerin YST'lerle yaptıkları ve söz konusu müşteri kısıtlamalarını içeren anlaşmaların grup muafiyetinden yararlanmaları söz konusu değildir.

1.4.2.5. HST-YST Arasındaki Anlaşmaların 4054 Sayılı Kanun'un 5. Maddesi Çerçevesinde Değerlendirilmesi

- (141) HST'ler ile YST'ler arasındaki incelemeye konu eylemlerin bireysel muafiyetten yararlanıp yararlanamayacağı ise ayrıca değerlendirilmiştir. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamındaki eylemler bireysel muafiyetten faydalanmak için şu dört koşulu aynı anda sağlamalıdır:
- a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,
 - b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması,
 - c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,
 - d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması.
- (142) Muafiyetin ilk şartı, üretimin ve dağıtımın iyileştirilmesi, teknik ve ekonomik gelişmenin artması ile ilgilidir. Sadece pazar gücünden veya rekabeti bozucu davranıştan kaynaklanan maliyet avantajlarının şartı sağladığı kabul edilemez. İkinci şart bağlamında, ekonomik yararlar sadece anlaşma tarafları lehine değil aynı zamanda tüketici lehine de olmalıdır. Genellikle yararların tüketicilere aktarılması ilgili pazardaki rekabetin yoğunluğuna bağlıdır. Rekabetçi baskı, normalde, maliyet tasarruflarının düşük fiyat olarak tüketicilere yansımaya yol açar veya teşebbüslerin pazara daha hızlı bir şekilde ürün sunmasını teşvik eder. Bu nedenle eğer ilgili pazarda anlaşma taraflarını etkili bir şekilde sınırlayan yeterli rekabet sağlanıyorsa, rekabetçi süreç normal olarak tüketicilerin ekonomik yararlardan adil bir pay almalarını sağlar. Yukarıda sıralanan son şart ise, çeşitli pozitif etkilerin elde edilmesi için en az rekabeti bozucu sınırlamaların seçilmesini sağlamada rol oynar.
- (143) Münhasır müşteri tahsisinden ortaya çıkabilecek olası rekabet riski, marka içi rekabetin zayıflaması ve/veya dağıtıcı ile rakipleri arasında iş birliğinin kolaylaşmasıdır. Münhasır müşteri tahsisi esas olarak ara mallarla ve ürünle ilgili farklı özel istekleri olan müşteri gruplarının ayrılabilirdiği hallerde toptancı seviyesindeki nihai ürünlerle ilgili olarak uygulanır. Münhasır müşteri tahsisi özellikle, dağıtıcıların kendi müşteri sınıfında yer alan teşebbüslerin ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için özel uzmanlığa ve *know-how*'a yatırım yapmaya ihtiyaç duyulduğu hallerde etkinlik yaratacaktır. Nihai tüketicilerin münhasıran tahsisinin herhangi bir etkinliğe yol açması pek mümkün değildir ve bu nedenle de muafiyetten yararlanma olasılığı son derece düşüktür.
- (144) Mevcut dosya bakımından ise, HST'lerin dağıtım seviyesinde müşteri paylaşımı yaparken belli müşteri gruplarının ihtiyaçlarını karşılamak için özel uzmanlığa ve *know-*

how aktarımına yatırım yapmaya duyulan bir ihtiyaç içinde olmadıkları görülmektedir. Nitekim dosya kapsamında HST'lerce, HST ile yeniden satış sözleşmesi yapmak isteyenlerde teknik bir kapasitenin, kurulu bir hizmet ağının veya *know-how*'ın aranmadığı belirtilmiştir. YST'nin temel edimi, müşteriden gönderiyi alıp HST'ye teslim etmektir. Bu edimin ifasında özel bir uzmanlık veya bilgi gerekmediği değerlendirilmektedir. Nitekim HST'ler de buna dayalı bir münhasır müşteri grubu tayin etmemiştir. Dağıtımı iyileştirmek amacıyla getirilen herhangi bir objektif kriter olmaksızın nihai müşteri paylaşımı yapmak, bireysel muafiyet bağlamında herhangi bir etkinlik doğurmayacaktır. Dolayısıyla, HST'ler ile YST'ler arasındaki anlaşmada getirilen müşteri kısıtlamasının bireysel muafiyetin ilk koşulunu taşımadığı anlaşılmaktadır.

- (145) Ayrıca incelenen müşteri kısıtlaması uygulamasının tüketici seçeneklerini sınırladığı değerlendirilmektedir. Tüketici HST'nin müşterisi olması durumunda YST üzerinden gönderi yapamamakta ve YST ile çalışmaktan sağlayabileceği yararlardan mahrum kalmaktadır. Aynı tespit tam tersi durumlar için de geçerlidir. Bu anlamda söz konusu eylemin tüketicinin seçeneklerini kısıtlayarak tüketici refahı üzerinde olumsuz bir etki doğurduğu değerlendirilmektedir. 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde yer alan bireysel muafiyet koşullarının kümülatif nitelik taşıması nedeniyle, yukarıdaki değerlendirmeler çerçevesinde ilk iki koşulu taşımadığı anlaşılan soruşturma konusu anlaşmalar hakkında son iki şart bakımından ayrıca inceleme yapılmasına gerek bulunmamaktadır.
- (146) Açıklamalar çerçevesinde HST'ler ile YST'ler arasındaki anlaşmaların, içerdikleri müşteri kısıtlamaları nedeniyle bireysel muafiyetten de faydalanamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu cihetle, HST'ler ile YST'ler arasındaki müşteri kısıtlaması içeren anlaşmaların 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.
- (147) YST'ler ihlal teşkil ettiği sonucuna ulaşılan anlaşmalara taraf olmakla birlikte bu anlaşmaların dikey niteliğinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Teşebbüsler arasındaki dikey nitelikli dağıtım/yeniden satış ilişkilerinde dağıtım/yeniden satış politikasını belirleyen teşebbüs çoğunlukla sağlayıcı olmaktadır. Sağlayıcı kendi ürünlerinin kimler tarafından, kimlere, nasıl, hangi koşullar altında dağıtılacağını belirleyicisi konumunda olmaktadır. İlişkinin güçlü tarafındaki sağlayıcı karşısında dağıtıcılar/yeniden satıcılar "tabi olan" konumundadır. Nitekim taraflar arasındaki ilişkideki koşulların, kısıtlamaların uygulanmasını dayatma gücü de çoğunlukla sağlayıcıda olmaktadır. Dağıtıcıların/yeniden satıcıların, sağlayıcıyla ve diğer dağıtıcılar/yeniden satıcılarla olan ilişkilerinin koşullarını düzenlemekte, şekillendirmekte pasif konumda olmaları, etkin bir irade göstermemeleri; asıl aktif rol oynayanın, dikte edenin çoğunlukla sağlayıcı olması hususları dikkate alınarak, yerleşik rekabet hukuku uygulamamızda dikey rekabet ihlalinin sadece sağlayıcının sorumlu tutulduğu çok sayıda karar bulunmaktadır. İnceleme konusu dikey anlaşmaları ve bu anlaşmalarda YST'lerin HST'ler karşısındaki konumlarını, bu çok sayıdaki Kurul kararına konu dikey ilişkilerden ve o ilişkilerde yeniden satıcı/dağıtıcıların sağlayıcı karşısındaki konumlarından farklılaştıran bir husus bulunmamaktadır.
- (148) Açıklamalar çerçevesinde HST konumundaki TNT'nin ve DHL EXPRESS'in 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri sonucuna ulaşılmaktadır. Aşağıda bu sonuca varılmasına esas olan değerlendirmelere detaylı olarak yer verilmektedir.

1.4.3. Teşebbüs Bazında Rekabet İhlali Değerlendirmesi

- (149) Rekabet ihlalinin hangi HST'nin hangi delillere dayanılarak sorumlu tutulması gerektiğine ilişkin değerlendirme bu bölümde yer almaktadır.

I.4.3.1. TNT'ye İlişkin Değerlendirmeler

- (150) TNT, kara yolu ve hava yolu araçları ile uluslararası küçük paket teslimatı ve yük taşımacılığı hizmetleri sağlamakta olup uluslararası hızlı posta/kargo taşımacılığı alanında HST konumunda faaliyet göstermektedir. TNT, pazarda YST olarak faaliyet gösteren pek çok teşebbüs ile yeniden satış sözleşmeleri imzalamıştır. Bu sözleşmelerde, YST'nin TNT'nin müşterilerine teklif vermemesi yönünde hükümler yer almaktadır. YST'nin TNT müşterisine teklif vermesi halinde; TNT fiyat taleplerini aynı gerekçeyle reddetmektedir. TNT'nin müşterilerine teklif vermekten kaçındığı YST'leri de bulunmaktadır. TNT'de yapılan yerinde incelemelerde pek çok yeniden satış sözleşmesine ulaşılmıştır.
- (151) CEMAL BOZASLAN, TURİMEKS, DEMİRTAŞ, ELİ, DFN, ÇINARTAŞ, PTS ve YURTIÇI LOJİSTİK adlı teşebbüslere ilişkin olarak yalnızca yerinde incelemede elde edilen sözleşmeler bulunmaktadır. Bu sözleşmelerin bazılarında YST'nin "TNT'nin aktif olarak çalışan accountlu (hesap numaralı) müşterilerine" teklif vermemesini veya "TNT'nin abonesi olan firmalara" kesinlikle teklif vermemesini öngören hükümler yer almaktadır.

TNT - HİPEX ve ANTREPO LOJİSTİK (Belge 24-29)

- (152) TNT ile ANTREPO LOJİSTİK arasında imzalanmış olan 01.12.2015 tarihli sözleşmede ANTREPO LOJİSTİK'in TNT müşterisine teklif vermemesi yönünde bir hüküm bulunmaktadır. TNT ile HİPEX arasında 08.03.2014 ve 01.12.2015 tarihlerinde imzalanan sözleşmelerde de aynı hüküm yer almaktadır.
- (153) 14.12.2015 tarihli e-postada TNT, HİPEX'e anılan hükmü hatırlatma ihtiyacı duymuştur. 22.03.2018 tarihli e-postada ise TNT, kendi düzenli müşterisi olduğundan bahisle HİPEX'in fiyat talebini reddetmiştir.
- (154) Bununla birlikte, 18.08.2015 tarihli bir e-postada HİPEX, ANTREPO LOJİSTİK'in kendi müşterisine teklif verdiğini öğrenerek durumu TNT'ye şikâyet etmiştir. TNT de, HİPEX'ten kendisinin daha eski müşterisi olduğunu ispat etmesi halinde ANTREPO LOJİSTİK'e teklif vermemesi yönünde baskı yapacağını belirtmiştir. Öte yandan, söz konusu yazışmadan TNT'nin sadece kendi müşterisine YST'ler tarafından satış yapılmasını engellemediği, aynı zamanda YST'lerin birbirlerinin müşterilerine gitmemelerini de istemiş olabileceği anlaşılmaktadır. Buna karşın, TNT'nin HİPEX'in şikâyetinden sonra ANTREPO LOJİSTİK ile iletişime geçerek baskı yapıp yapmadığı bilinmemektedir.

TNT - CLG (Belge 30, 31, 32)

- (155) TNT ile CLG arasında akdedilen ve süresi bir yıl olan 27.10.2015 ve 26.09.2017 tarihli sözleşmelerde CLG'nin TNT müşterilerine satış yapmaması yönünde rekabeti kısıtlayan hükümler bulunmaktadır. Ancak 23.11.2017 tarihli sözleşmede bu hükmün bulunmadığı görülmektedir. 15.09.2015 ve 12.02.2017 tarihli yazışmalarda CLG'nin de TNT'nin kendi müşterilerine teklif vermemesi yönünde bir isteğinin olduğu anlaşılmaktadır. Bu isteğe TNT'nin nasıl bir tepki verdiği bilinmemektedir.

TNT - UKGS (Belge 33)

- (156) İki teşebbüs arasındaki 31.03.2016 tarihli yazışmada TNT, UKGS'nin çalıştığı firmanın kendi müşterisi olduğunu söyleyerek taşıma yapmayı reddetmiştir. UKGS ise TNT müşterilerine satış yapmamaya hassasiyet gösterdiklerini vurgulamış, bu işlemde gönderici firmanın değil alıcının kendi müşterileri olduğunu söylemiş ve gönderiyi TNT ile göndermekten vazgeçmiştir. Söz konusu belge de TNT aleyhine delil teşkil etmektedir.

TNT - ASE (Belge 34)

- (157) ASE çalışanları arasındaki 06.04.2016 tarihli yazışmada TNT'ye "centilmenliğe aykırı" bir davranışın olmayacağı konuşulmuştur. Bu yazışmada yine TNT'nin ASE'yi kendi müşterilerine satış yapmaması konusunda uyardığı, YST'nin de bu uyarıya uygun olarak hareket edeceği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, söz konusu belge de TNT'nin YST'lere uyguladığı müşteri kısıtlamasının delili niteliğindedir.

TNT - UDT (Belge 35-39)

- (158) 26.09.2016 tarihinde imzalanan ve süresi bir yıl olan sözleşmede UDT'nin TNT abonesi olan firmalara kesinlikle teklif vermeyeceğine dair bir hüküm bulunmaktadır. Ayrıca 16.11.2017 tarihli e-postada UDT, TNT müşterilerine teklif vermeme, bu müşteriler ile çalışmama yönünde uyarılmıştır.
- (159) Öte yandan 22.11.2016 ve 02.02.2017 tarihli yazışmalarda, UDT yetkilisinin kendi müşterisi olduğunu belirttiği firmalara TNT'nin teklif vermesinden şikâyetçi olduğu, bunun yapılmamasını istediği görülmektedir. TNT'nin de "*UDT ile çalıştığını söyleyen firmalara girmek gibi bir tarzımız olmadı ve olmayacaktır.*" ifadeleriyle bu talebe olumlu tepki verdiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla taraflar arasındaki ilişkide müşteri kısıtlamasının karşılıklı olduğu anlaşılrsa da, daha önce açıklandığı üzere, bu ilişkide dikey rekabet kısıtını getirme iradesi ve bu kısıtın uygulanmasını dayatma gücü asıl olarak sağlayıcıda bulunduğundan, UDT'nin ihlalden sorumlu tutulmaması gerektiği değerlendirilmektedir.

TNT - ASSET (Belge 40-52)

- (160) İki teşebbüs arasında Ocak 2017 ile Ekim 2017 arasında yapılan yazışmalarda TNT'nin kendi müşterileri oldukları gerekçesiyle çeşitli müşteriler için ASSET'in teklif taleplerini reddettiği görülmektedir.

TNT - ASLANSOY (Belge 53 ve 54)

- (161) Dosya kapsamında elde edilen ve ASLANSOY'un TNT müşterilerine teklif vermemesine yönelik düzenleme içeren sözleşmenin 27.03.2017 ile 27.03.2018 tarihlerinde geçerli olmak üzere imzalandığı görülmektedir. Nitekim 06.04.2017 tarihli e-postada ASLANSOY, teklif vermek istediği bir müşteriyi TNT'nin müşterisi olduğu endişesiyle TNT'ye bırakmak istemiştir. TNT ise paketleme, paletleme gibi ihtiyaçlarına cevap veremeyeceği için müşteriyle ASLANSOY'un devam etmesine izin vermiştir. Söz konusu belge de TNT'nin YST'lerine getirdiği müşteri kısıtlamasına delil teşkil etmektedir.

TNT - SÜRAT KARGO (Belge 55 ve 56)

- (162) Dosya kapsamında, SÜRAT KARGO'nun TNT müşterilerine yönelik bir satış çabası içine girmemesi gerektiği hükmünü barındıran tarihsiz bir sözleşme elde edilmiştir. Ancak 08-11.05.2017 tarihli yazışmalardan SÜRAT KARGO'nun, kendi müşterisine teklif veren TNT Ankara bölgesi çalışanlarından şikâyetçi olduğu anlaşılmaktadır. Yazışmalarda, SÜRAT KARGO ile TNT arasında *çerçevesi çizilmiş etik bir anlaşma* olduğu vurgulanmıştır. Yazışmadan, SÜRAT KARGO müşterilerinden uzak durulması gerektiği konusunda TNT çalışanları arasında fikir birliği bulunduğu anlaşılmaktadır.

TNT - ARAS KARGO (Belge 57 ve 58)

- (163) Bu iki teşebbüs arasındaki ilişkide rekabet kısıtı içeren e-posta yazışmaları 20.06.2017 tarihinde ve 13.12.2017-10.01.2018 tarihleri arasında yapılmıştır. Yazışmalarda TNT'nin bazı firmalar için kendi müşterisi oldukları gerekçesiyle ARAS KARGO'ya fiyat vermediği görülmektedir.

TNT - AIREXPRESS (Belge 59, 60, 61)

- (164) TNT’de ve AIREXPRESS’te yapılan yerinde incelemelerde 2016 yılına ilişkin TNT’nin YST’lerde çalışma koşullarını içeren bir sözleşme taslağı elde edilmiştir. Taslakta, YST’nin “*TNT müşterisine girmemesi ön şarttır. TNT International Express müşterilerine yönelik bir satış çabası içerisine girmeyecek*” şeklinde ifadeler yer almaktadır. Buna ilişkin yazışma TNT’de 18-22.11.2016 tarihlerinde yapılmıştır.
- (165) 27.10.2017 ve 08.11.2017 tarihlerinde yapılan e-posta yazışmalarında TNT’nin kendi müşterisi olduğu gerekçesiyle AIREXPRESS’in teklif alma taleplerini reddettiği görülmektedir.

TNT - GAMA (Belge 62)

- (166) 16.11.2017 tarihli yazışmada TNT kendi müşterisi olduğundan bahisle söz konusu müşteri için GAMA’nın teklif talebini reddetmiştir.

TNT - DRN (Belge 63 ve 64)

- (167) İki teşebbüs arasında, DRN’nin TNT müşterilerine yönelik bir satış çabası içerisine girmeyeceğine ilişkin tarihsiz bir sözleşme elde edilmiştir. 25.01.2018 tarihli e-postada, TNT İzmir Bölgesine ait olduğu belirtilen bir müşteri için DRN’ye fiyat verilemeyeceği ifade edilmiştir.

TNT - GSP (Belge 65 ve 66)

- (168) İki teşebbüs arasında GSP’nin TNT müşterilerine teklif vermesini yasaklayan ve süresi bir yıl olan sözleşme 20.11.2013 tarihinde imzalanmıştır. Ancak 05.02.2018 tarihinde TNT’nin GSP’ye gönderdiği e-postada TNT müşterisi olduğu için (.....) adlı firmaya GSP üzerinden teklif verilemeyeceği belirtilmiştir.

TNT - ÖYKÜ LOJİSTİK (Belge 67)

- (169) TNT ile ÖYKÜ LOJİSTİK arasındaki tarihsiz sözleşmede yer alan hüküm, diğerlerinden farklılık arz etmektedir. Hüküm, “*TNT ve Öykü Lojistik A.Ş. firmaları karşılıklı olarak birbirlerine ait müşterilere teklif sunmayacaklardır.*” şeklinde müşteri kısıtlamasının karşılıklı olduğunu ifade edecek şekilde kaleme alınmıştır. Süre bakımından ise; TNT ile YST’ler arasında imzalanan sözleşmelerin süresi bir yıl olduğu için TNT-ÖYKÜ LOJİSTİK arasındaki sözleşmenin de bir yıllık olduğu değerlendirilmektedir.
- (170) Dosya kapsamında elde edilen delillerden, TNT’nin çok sayıda YST ile rekabet kısıtı içeren sözleşmeler imzaladığı görülmektedir. TNT’nin söz konusu rekabet ihlalini gerçekleştirdiğine dair dosyada bulunan en eski tarihli delil, 20.11.2013 tarihinde GSP ile imzalanan ve GSP’nin TNT abonesi olan firmalara kesinlikle teklif vermeyeceğine ilişkin hükmü içeren sözleşmedir. Son delil ise, TNT ile HİPEX arasındaki Belge 29’da yer alan 22.03.2018 tarihli e-posta yazışmasıdır. Dolayısıyla, TNT’nin 20.11.2013 ila 22.03.2018 tarihleri arasında 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesini ihlal ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

I.4.3.2. DHL EXPRESS’e İlişkin Değerlendirmeler

- (171) DHL GRUP bünyesinde faaliyet gösteren DHL EXPRESS’in ana ve temel faaliyet konusu uluslararası hızlı hava kargo hizmetidir.

DHL EXPRESS - ASE (Belge 68)

- (172) 16.03.2011 tarihli ASE iç yazışmasında, DHL EXPRESS ile yapılan anlaşmadaki centilmenlik şartı gereği DHL EXPRESS müşterisinin gönderisini DHL EXPRESS ile taşıtamayacakları belirtilmiştir. Söz konusu yazışma DHL EXPRESS’in uyguladığı

müşteri kısıtlamasını ortaya koymakta olup DHL EXPRESS'in anılan rekabet ihlalini gerçekleştirdiğine delil teşkil etmektedir.

DHL EXPRESS - SÜRAT KARGO (Belge 69 ve 70)

- (173) 03.12.2014 tarihli DHL EXPRESS iç yazışmasında, SÜRAT KARGO özelinde YST'lerin DHL EXPRESS müşterisine teklif veremeyeceği ifade edilmektedir. DHL EXPRESS yetkilileri, centilmenlik anlaşması gereği YST'lerin DHL EXPRESS ile çalışan müşterilere teklif vermemeleri, verseler bile geri çekmeleri gerektiğini belirtmişlerdir. Bunun SÜRAT KARGO'ya yazılı olarak bildirilip bildirilmediğini öğrenmek için SÜRAT KARGO yetkilisi ile bir telefon görüşmesi gerçekleştirilmek istenmektedir. Yazışma içeriğinde özetlenen durum, DHL EXPRESS'in YST'lere uyguladığı müşteri kısıtlaması politikasını ortaya koymaktadır.
- (174) Öte yandan 12.04.2017 tarihli SÜRAT KARGO-DHL EXPRESS yazışmasında farklı bir durum tartışılmaktadır. SÜRAT KARGO yetkilisi DHL EXPRESS'e gönderdiği e-postada (Belge 70);

"Yaklaşık 1 hafta önce Müşterisel olarak DHL Kayseri ile olağan bir sıkıntı yaşadık, DHL bizim 2 yıldır çalıştığımız müşteriye fiyat vermiş. Bu çok normal bir durum. Aynı şekilde bu bizim tarafımızdan da yapılabilir."

Ancak bu gibi durumlarda biz (.....) Bey ile iletişime geçip konuyu çözüme kavuşturuyorduk, gerçi sürekli bizim tarafımızdan müşteriye fiyat verildiğinden dolayı (.....) beyin ricası ile müşterilerden teklifimizi geri çekiyorduk, centilmenlik çerçevesi içerisinde...

Aynı durum bahsettiğim 1 hafta önce bu sefer sizin tarafınızdan yaşandı, ve bugün (.....) beye konuyu ilettim, ancak bundan sonraki süreçte Rekabet Kurulu diye bir durumdan bahsetti ve olumsuz yanıt verdi.

Şimdi size sormak istiyorum, aylık ortalama (.....) bin ciro veren müşterinizin size karşı tutumunu göz önünde bulundurarak yapılan dönüşün ne kadar centilmenlik çerçevesine girdiğini söyleyebilirsiniz.

Konu hakkında bizzat desteğinizi rica ediyorum. Umarım ileride de bu gibi sıkıntıları geçmişte olduğu gibi çözüme kavuştururuz"

ifadeleri yer almaktadır. SÜRAT KARGO, o ana kadar genellikle kendilerinin DHL EXPRESS müşterisine teklif verdiğini, bunun öğrenilmesi üzerine teklifin geri çekildiğini belirtmiştir. Sonrasında ise Kayseri'de bir müşteriye DHL EXPRESS'in teklif verdiğini öğrenilmiş ve DHL EXPRESS'ten teklifi geri çekmesi istenmiştir. DHL EXPRESS ise Kurulun varlığını hatırlatarak bu talebi reddetmiştir.

- (175) Bu yazışmadan, müşteri kısıtlamasının yazışma tarihine kadar DHL EXPRESS tarafından SÜRAT KARGO'ya uygulanmakta olduğu anlaşılmaktadır. Önceki yazışmayla beraber ele alındığında, DHL EXPRESS'in SÜRAT KARGO'ya karşı 03.12.2014 tarihinde başlayan müşteri kısıtlaması uygulamasının, Belge 69 ve 70'e konu yazışmanın tarihine kadar (12.04.2017) devam ettiği görülmektedir. Diğer yandan Belge 70'ten adı geçen entegratör karşısında pasif konumda bulunan SÜRAT KARGO'nun kendi müşterilerini DHL EXPRESS'ten koruma isteğinin bulunduğu görülse de, bunun DHL EXPRESS tarafından kabul görmediği, dolayısıyla SÜRAT KARGO'nun tek taraflı temennisi olmanın ötesine geçmediği anlaşılmaktadır.

DHL EXPRESS - ARAS KARGO (Belge 71)

- (176) 07.01.2016 tarihli DHL EXPRESS iç yazışmasında "Son zamanlarda OB Aras Kargo gönderileri için, Aras Kargo müşterilerin açtığı dosyalara denk geliyoruz. Aras Kargo ile sözleşmemiz gereği bizim Aras Kargo müşterileri ile temasta olmaMAMız gerekiyor. Aras Kargo müşterilerine hizmet vermiyoruz, Aras Kargo'dan sadece belli kontaklar ile

takip gerektiren dosyalar üzerinden görüşüyoruz.” ifadeleri yer almaktadır. Teşebbüsler, bu yazışmaların satış sonrası müşteri hizmetleri faaliyetine ilişkin olduğunu belirtmiştir. Yazışma içeriği ile savunmalar beraber değerlendirildiğinde söz konusu yazışmaların soruşturulan eylemlere ilişkin olmadığı kanaatine varılmıştır. Bu nedenle söz konusu yazışmalar nedeniyle ihlal tespitinde bulunulmamaktadır.

DHL EXPRESS - ÖYKÜ LOJİSTİK (Belge 72)

- (177) 28.11.2016 tarihli ÖYKÜ LOJİSTİK iç yazışmasında, centilmenlik anlaşması gereği bir müşteriye DHL EXPRESS müşterisi olması gerekçesiyle teklif verilemediği ifade edilmektedir. Bu haliyle yazışmadan ÖYKÜ LOJİSTİK’in DHL EXPRESS müşterisine teklif vermekten kaçındığı anlaşılmaktadır.

DHL EXPRESS - KARGO DÜNYA (Belge 73)

- (178) Yerinde inceleme esnasında KARGO DÜNYA yetkilisi aşağıdaki beyanlarda bulunmuştur:

“DHL [EXPRESS] ile uzun süre çalıştık, daha sonra 2017 yılının son dönemlerinde yapılan zam oranları nedeniyle çalışmalar azaldı. daha önceden kendi listelerinde olan bazı müşterilerine girdiğimizde bize uyarıda bulundu. Fakat şimdi benim sabit müşterim bulunmakta ve DHL [EXPRESS]’nin müşterisini almam gibi bir durum bulunmamaktadır.

DHL [EXPRESS]bizim uzun yıllardır çalıştığımız bir müşterimize teklif götürmüştü. Müşteriden elde edilen bilgilere göre bizim verdiğimiz fiyattan çok daha düşük fiyatlar teklif edilmiş. Bu konu DHL [EXPRESS] ile konuşulduğunda, kendileriyle tartıştık ve biz ticaret yapıyoruz cevabı alındı.”

- (179) Anılan eylemlerin hangi tarihlerde gerçekleştirildiğine ilişkin açıklık bulunmamaktadır. DHL EXPRESS’in müşteri kısıtlaması uygulamasına KARGO DÜNYA’nın da tabi olduğu görülmektedir. Diğer yandan KARGO DÜNYA’nın müşterilerini DHL EXPRESS’ten koruma isteğinin ise iki teşebbüs arasındaki dikey ilişkide belirleyici konumda olan DHL EXPRESS tarafından kabul görmediği anlaşılmaktadır.

DHL EXPRESS - ON EKSPRES (Belge 74)

- (180) Yerinde inceleme ve görüşme tutanağında ON EKSPRES yetkilisi “2010-2011 yıllarında DHL’in müşterileri ile çalışmak istediğimizde DHL’den bize uyarı geldiği oldu. Ancak şimdi böyle bir durum söz konusu değildir, zaten biz daha çok kişisel ilişkilerle iş yapıyoruz, DHL ile rekabet etme imkanımız olmuyor” ifadelerini kullanmıştır. Bu ifadelerden, 2010-2011 yıllarında DHL EXPRESS’in müşteri kısıtlaması uygulamasının ON EKSPRES ile olan yeniden satış ilişkisinde de hayata geçirildiği görülmektedir.
- (181) Sonuç olarak DHL EXPRESS’in 2010 yılından başlayarak 2017 yılına kadar YST’leri ile yaptığı anlaşmalarda müşteri kısıtlaması getirmek suretiyle 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesini ihlal ettiği kanaatine varılmaktadır. Dosya kapsamında elde edilen deliller, 2010, 2011, 2014, 2016 ve 2017 yıllarına ilişkindir.

I.4.4. Savunmaların Değerlendirilmesi

I.4.4.1. Usule İlişkin Savunmalar

I.4.4.1.1. Taraflara Yeterli Açıklama Yapılmadığı ve Soruşturmaların Birleştirilmesinin Hukuka Aykırı Olduğu Savunması

- (182) DHL EXPRESS tarafından yapılan savunmada; DHL EXPRESS aleyhine açılan soruşturmanın 15.02.2018 tarihli ve 18-05/77-M sayılı Kurul kararı ile açılan soruşturma ile birleştirilmesinin gerekçesinin bildirilmediği belirtilmiştir.

- (183) Öncelikle soruşturma tarafı teşebbüslere yönelik ihlal şüphesinin üç faaliyet alanında yoğunlaştığı belirtilmelidir. Söz konusu alanlar yurt içi posta/kargo taşımacılığı, uluslararası hızlı posta/kargo taşımacılığı ve hava kargo taşımacılığıdır. Yukarıda da belirtildiği üzere, bu pazarlarda gerçekleşen aynı ve benzer nitelikteki rekabet ihlallerinin tek bir dosyada ele alınarak incelenmesi usul ekonomisine uygundur. Soruşturmaların birleştirilmesiyle ve sonrasında ilgili teşebbüsler hakkında elde edilen ve savunma gerektiren belgeler söz konusu teşebbüslere gönderilerek savunmaları talep edilmiştir. Bunun dışında soruşturmaların birleştirilerek tek bir dosya altında ele alınması teşebbüsler aleyhine bir sonuç doğurmadığı gibi ulaşılan sonucu da etkilememektedir.

I.4.4.1.2. İspat Standardının Yetersiz Olduğu Savunması

- (184) TNT tarafından yapılan savunmada Soruşturma Bildiriminde yer alan belgelerin müşteri paylaşımı anlaşması yapıldığı tespiti için yeterli olmadığı belirtilmiştir.
- (185) Delillerin ihlal isnadı için elverişsiz olduğuna yönelik savunma, esasen söz konusu delillerin değerlendirilmesiyle ilgilidir. Yerinde incelemede elde edilen belgelerin değerlendirildiği bölümde her bir delilin hukuki nitelendirilmesi yapılmış, hangi çerçevede ihlale esas teşkil ettiği açıklanmış ve teşebbüslerin savunmaları da her tespit özelinde ayrıca ele alınmıştır. Bu nedenle ispat standardının yetersizliğine ilişkin savunma, anılan belgelerin değerlendirildiği bölümde cevaplandırılmıştır.

I.4.4.2. Esasa İlişkin Savunmalar

I.4.4.2.1. Müşteri Paylaşımı Yapılmadığı Savunması

- (186) DHL EXPRESS'in savunmasında DHL EXPRESS tarafından kartel yapılmadığı, YST'lerin DHL EXPRESS ve DHL EXPRESS dışındaki entegratörlerden fiyat teklifi almak suretiyle, DHL EXPRESS ile aktif biçimde rekabet etmesinin önünde hiçbir engel bulunmadığı ileri sürülmüştür.
- (187) Söz konusu savunmalar, kararın değerlendirme bölümünde ayrıntılı bir şekilde ele alınmış ve cevaplanmıştır.

I.4.4.2.2. HST'ler ile YST'lerin Rakip Olmadıkları ve Aradaki İlişkinin Dikey Nitelik Taşıdığı Savunması

- (188) DHL EXPRESS ve TNT tarafından yapılan savunmalarda hizmet sağlayıcılar ile YST'ler arasında dikey bir ilişki olduğu belirtilmiştir.
- (189) TNT tarafından yapılan savunmada;
- Bir tedarikçi ile onun dağıtıcısı arasında alt seviyede potansiyel olarak rekabet ihtimalinin bulunmasının, sadece bu husus nedeniyle ilgili ilişkinin yatay bir niteliğe sahip olduğunu kabul etmek için yeterli olmadığı,
 - TNT'nin ve benzer şekilde diğer entegratörlerin, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından verilen "hızlı kargo taşımacılığı yetkisi"ne sahip olduğu, ancak YST'lerin bu belgeye sahip olmadığı ve müşteriler adına ekspres küçük paket gönderileri yapabilmek için entegratörlere ihtiyaç duydukları,
 - Bu nedenle entegratörler ile YST'lerin rekabet edebilmesinin mümkün olmadığı,
 - Ayrıca, TNT'nin hizmetlerinin yeniden satışına ilişkin bir sınırlamanın her hâlükârda diğer entegratörler tarafından YST'lere yapılan rekabetçi teklifler nedeniyle etkisiz hale geleceği,
 - Entegratörler arasındaki rekabetin markalararası rekabet olarak sayılabileceği, TNT ile YST'ler arasındaki rekabetin marka içi rekabet olacağı ve markalararası yoğun rekabetin marka içi rekabet sınırlamasını bertaraf edeceği

belirtilmiştir.

- (190) Dosya kapsamında HST'ler ve YST'ler arasındaki ilişkinin rekabet hukuku bakımından değerlendirildiği bölümde ayrıntılarıyla açıklandığı üzere, netice olarak 2002/2 sayılı Tebliğ hükümlerinin somut olaya uygulanmasından; HST'ler ile YST'lerin dağıtım aşamasında birbirlerine rakip oldukları; ancak YST'lerin satın aldıkları hizmeti üretmedikleri için üretim seviyesinde HST'lere rakip olmadığı, bu nedenle HST-YST arasındaki anlaşmaların, koşulları olsaydı, 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanabilecek dikey nitelikte anlaşmalar olduğu tespiti yapılmıştır.

I.4.4.2.3. HST'ler ile YST'ler Arasındaki Eylemlerin Grup Muafiyetinden ve/veya Bireysel Muafiyetten Yararlanabileceği Savunması

- (191) TNT tarafından yapılan savunmada;
- YST'lerin TNT'nin rakibi olmadığı, aralarında dikey bir ilişki bulunduğu,
 - Bu nedenle müşteri paylaşımı iddiasının dikey kısıtlama olarak kabul edilebileceği,
 - TNT'nin herhangi bir pazardaki pazar payı 2002/2 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinde öngörülen eşiği aşmadığından TNT'nin grup muafiyetinden yararlanabileceği,
 - TNT'nin mevcut müşterilerini "münhasır müşteri grubu" olarak kendine ayırdığı varsayımında dahi TNT'nin YST'lere ilgili müşterilere aktif satış yapmalarını kısıtlamasının 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamına girdiği

belirtilmiştir.

- (192) Dosya kapsamında HST ve YST'ler arasındaki ikili anlaşmaların 2002/2 sayılı Tebliğ karşısında değerlendirilebilecek dikey nitelikli anlaşmalar olduğu tespitinden sonra anılan Tebliğ uyarınca bu anlaşmalar bakımından grup muafiyeti değerlendirmesi yapılmıştır. Söz konusu analiz neticesinde mevcut ikili anlaşmalarda gerek objektif kriterlere göre tespit edilmiş münhasır müşteri gruplarının olmayışı, gerekse dağıtıcıların hem aktif hem de pasif satışların yasaklanmış olmasının, soruşturulan müşteri kısıtlaması uygulamasını grup muafiyeti kapsamından çıkardığı, dolayısıyla incelemeye konu tarafların pazar payları 2002/2 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinde öngörülen eşiğin altında kalsa da, anılan eylemlerin ağır rekabet sınırlaması içermesi nedeniyle grup muafiyetinden yararlanamayacağı sonucuna ulaşılmıştır. Bunu takiben, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet değerlendirmesi yapılmış ve netice olarak, mezkûr madde hükmünün etkinlik sağlamaya ve söz konusu etkinlikten tüketicinin faydalanmasına dair ilk iki koşulunun yerine getirilmediği gerekçesiyle bireysel muafiyetten yararlanmanın da söz konusu olamayacağı kanaatine varılmıştır.

I.4.4.2.4. İhlal İsnadı Yapılan Faaliyete İlişkin Cironun Toplam Ciro İçerisindeki Payının Düşük Olduğu Savunması

- (193) DHL EXPRESS tarafından yapılan savunmada, YST'ler aracılığıyla gerçekleştirilen işlemlerin DHL EXPRESS'in Türkiye cirosuna oranının %(.....) ila %(.....) arasında olduğu belirtilmiştir.
- (194) DHL EXPRESS'in ihlal konusu eylemlerinin teşebbüsün temel faaliyet alanını oluşturan uluslararası hızlı hava kargo taşımacılığı pazarında gerçekleştiği, ihlale konu faaliyetlerden elde edilen cironun teşebbüsün ana faaliyet alanı olan uluslararası hızlı hava kargo taşımacılığından elde ettiği cirodan oluştuğu görülmekle; teşebbüsün aksi yöndeki savunmasına itibar edilmemiştir.

I.4.4.2.5. Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Belgelere İlişkin Savunmalar

- (195) DHL EXPRESS tarafından yapılan savunmada, Belge 68'e konu yazışmanın ASE çalışanları arasındaki bir iç yazışma olduğu, DHL EXPRESS'in veya ASE'nin (.....)'e

verdiği teklifi geri çekmesi veya talep üzerine teklif vermemesi gibi bir ifade bulunmadığı, (.....)'in hem DHL EXPRESS'le hem de ASE'yle çalıştığına ciro tablosundan anlaşılabileceği dolayısıyla söz konusu teşebbüsler arasında müşteri paylaşımı olmadığı belirtilmiştir.

(196) Söz konusu belgeye ilişkin değerlendirmelere ilgili bölümde yer verilmiştir.

(197) DHL EXPRESS tarafından ayrıca;

- Belge 69 bakımından
 - Belgeye konu yazışma silsilesinin geri kalanına değinilmediği ve teşebbüs lehine olan belgelere yer verilmediği,
 - DHL EXPRESS Konya acentesinin Konya ili içerisinde DHL EXPRESS'in münhasır acentesi olduğu, bu nedenle (.....)'nın gönderilerini yapmadığı/geç yaptığı,
 - (.....)'nın kendi gönderilerini SÜRAT KARGO hesabı üzerinden yine DHL EXPRESS Konya acentesi ile taşıttığı,
 - Belgede geçen yazışmanın (.....)'nin bu durumdan şikâyetçi olması üzerine başladığı,
 - DHL EXPRESS Konya acentesinin (.....) ile çalışmak istemediği, (.....)'nın SÜRAT KARGO aracılığıyla DHL EXPRESS Konya acentesine gönderi vermemesi yönünde talepte bulunmanın mümkün olup olmadığının tartışıldığı, SÜRAT KARGO'nun hangi müşterilerle çalışıp çalışmayacağına ilişkin bir müdahalenin söz konusu olmadığı,
- Belge 70 bakımından;
 - DHL EXPRESS'in SÜRAT KARGO müşterisine teklif verdiği,
 - SÜRAT KARGO'nun diğer entegratörlerden teklif alarak ilgili müşteriye hizmet sunmasının önünde bir engel bulunmadığı,
 - DHL EXPRESS Anadolu Saha Satış Müdürü (.....)'nın 19.06.2014 tarihli “Aracı kurum ile çalışan firmalar ile ilgili bize lead geldiği zaman biz gideriz en uygun teklifi veririz ve şartlar uygun olursa kazanırız. Aracı kurumlar ile yapılmış bir centilmenlik anlaşmamız vs yoktur.” şeklindeki e-postasının dikkate alınması gerektiği,
 - Aynı anda hem DHL EXPRESS'le hem de SÜRAT KARGO'yla çalışan müşteriler olduğu,
 - Kurulun çimento sektörüne yönelik kararları kapsamında teşebbüslerin aynı müşterilere satış yaptığını tespit etmesi üzerine müşteri paylaşımı bulunmadığını belirttiği kararları bulunduğu,
- Belge 72 bakımından;
 - (.....) ünvanlı müşterinin DHL EXPRESS aracılığıyla 2016 yılında 30, 2017 yılında 14 adet gönderisinin bulunduğu, bu kadar düşük sayıda gönderi yapan bir müşteriyi kazanmak için ÖYKÜ LOJİSTİK'in çaba sarf etmesinin ticari bir açıklaması olamayacağı,
 - Müşterinin gümrük lojistik kazanım amacıyla ziyaret edildiği, dolayısıyla yazışmada DHL olarak anılan teşebbüsün DHL EXPRESS olmasının mümkün olmadığı,
 - Bu durumun ÖYKÜ LOJİSTİK'ten bilgi istemek yoluyla ortaya konulabileceği,

- Belge 73 bakımından,
 - KARGO DÜNYA çalışanının ifadelerinden DHL EXPRESS'in KARGO DÜNYA'nın müşterisine rekabetçi bir teklif götürdüğünün anlaşıldığı ve Soruşturma Raporundaki *"yapılan görüşme tutanağında DHL EXPRESS'in teşebbüsün müşterisine düşük fiyat vermesi nedeniyle tartışma yaşandığı ifade edilmiştir. Dolayısıyla soruşturmaya konu müşteri paylaşımının uygulandığı anlaşılmaktadır"* yönündeki değerlendirmenin yerinde olmadığı
- Belge 74 bakımından,
 - İddiaların ON EKSPRES'in tek taraflı iddialarına dayanılarak oluşturulmasının uygun olmadığı,
 - DHL EXPRESS Anadolu Saha Satış Müdürü (.....)'nın 19.06.2014 tarihli *"Aracı kurum ile çalışan firmalar ile ilgili bize lead geldiği zaman biz gideriz en uygun teklifi veririz ve şartlar uygun olursa kazanırız. Aracı kurumlar ile yapılmış bir centilmenlik anlaşmamız vs yoktur."* şeklindeki e-postasının ve Belge 73 kapsamında KARGO DÜNYA çalışanı tarafından *"Bu konu DHL [EXPRESS] ile konuşulduğunda, kendileriyle tartıştık ve biz ticaret yapıyoruz cevabı alındı."* şeklinde dile getirilen hususun birlikte dikkate alınarak DHL EXPRESS'in müşteri paylaşımı yapmadığı sonucuna ulaşılması gerektiği,
 - Aynı anda hem DHL EXPRESS'ten hem de ON EKSPRES'ten hizmet alan müşteriler bulunduğu

ileri sürülmüştür.

- (198) Belge 69, 70 ve 73'e ilişkin değerlendirmelere ilgili bölümde yer verilmiştir. Belge 72 bakımından mevcut değerlendirmelere ilaveten; ÖYKÜ LOJİSTİK'in müşteri ziyaretinin gümrük lojistik alanı ile ilgili olduğu ancak müşterinin DHL EXPRESS ile olan ilişkisinin kargo taşımacılığı kapsamında olduğunun yazışma içeriğinden anlaşıldığı, DHL EXPRESS tarafından yapılan savunmada (.....) ünvanlı müşteriye geçmiş yıllarda hizmet verildiği ve yazışmanın yapıldığı tarihte hizmet vermeye devam edildiğinin belirtildiği, ÖYKÜ LOJİSTİK'ten bilgi talep edildiği ve ÖYKÜ LOJİSTİK'ten gelen cevabi yazıda, ilgili belgede adı geçen teşebbüsün DHL EXPRESS olduğunun teyit edildiği, bu bağlamda adı geçen teşebbüsün DHL EXPRESS olmadığı yönündeki savunmanın kabul edilemeyeceği belirtilmelidir.

- (199) TNT tarafından yapılan savunmalarda;

- Belge 22 bakımından;
 - Yazışmalarda geçen *"satış çabası içerisine girmeyecek"* lafzının ilgili dikey sınırlamanın sadece aktif satışlara ilişkin olarak düşünülmüş olduğu ve yeniden satıcının müşteriye "girmesi" ile aktif satış çalışması yapılmasından bahsedildiğini açıkça ortaya koyduğu, söz konusu yazışmada aktif ve pasif satışların ayrılmasına gösterilen özenin ilgili sınırlamanın dikey nitelikte olduğunu ve 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanacak şekilde tasarlandığını gösterdiği,
- Belge 23, 25, 26, 30, 35, 53, 55, 63, 65 ve 67 ile TNT ve YST'ler arasında akdedilmiş sözleşmeler bakımından;
 - TNT'nin sözleşmelerinde sınırlanan hususun TNT müşterisine hizmet verilmesi değil TNT müşterisine karşı aktif satış çabasına girilmesi olduğu, bazı

sözleşmelerde ise aktif satış çabasının yine müşteriyle aktif biçimde temas kurmayı içeren "teklif sunmak" olarak ifade edildiği, öte yandan müşterinin YST ile çalışmayı talep etmesi durumunda, bu durumun söz konusu kapsama girmediği, benzer şekilde YST'nin başka bir entegratörden teklif almak suretiyle TNT müşterilerine aktif satış çabasına girebildiği ve teklif sunabildiği, bu bağlamda ilgili anlaşmaları kapsamında YST'nin hepten TNT müşterilerine hizmet vermemeyi kabul ettiği iddiasının kabul edilemeyeceği,

- Belge 24 ve 27 bakımından;
 - TNT ile YST'lerinin dikey bir ilişki içerisinde olduğundan dağıtıcılara münhasır müşteri grupları atanmasının ve aktif satışlara ilişkin olarak bu sisteme uyumun sağlanmasının mümkün olduğu, HİPEX'in ilgili e-postasında bahsettiği üzere ANTREPO LOJİSTİK'in müşteriye gönderdiği e-postanın açıkça aktif satış çabası içerdiğini gösterdiği, her halükarda Soruşturma Raporunda da kabul edildiği üzere TNT'nin konuyu ANTREPO LOJİSTİK ile konuştuğunu veya HİPEX'in müşterilerine teklif vermemesini söylediğini gösteren bir delilin bulunmadığı, bu bağlamda bu belgenin bir ihlal tespitini temellendirmesinin mümkün olmadığı, yine yazışmada YST'nin aynı zamanda DHL ile de çalıştığını belirtmesi YST'lerin birden çok sağlayıcı ile çalıştığını ve bir gönderiye ilişkin olarak TNT'den teklif almaz ise rahatlıkla DHL'den alarak TNT müşterisine teklif verebileceğini gösterdiği,
- Belge 28 bakımından,
 - TNT'nin yazışmada YST'sine aralarındaki sözleşmenin aktif satış yasağına ilişkin maddesini hatırlattığı, bu kısıtlamanın 2002/2 sayılı Tebliğ uyarınca mümkün olduğu, dolayısıyla ilgili davranışın hukuka aykırılık teşkil etmediği, yazışmada "centilmenlik anlaşması" ifadesi yer almazken raporda yazışmanın centilmenlik anlaşmasını teyit ettiğinin belirtildiği,
- Belge 29 bakımından,
 - Belgeye konu yazışmanın ilgili müşterinin hâlihazırda gönderi için zaten TNT'den teklif almış olduğu ve TNT'nin ilgili satışı tamamlamaya yakın olduğu için hizmet vermeyi tek taraflı olarak reddettiği bir örnek teşkil ettiği, dolayısıyla TNT yetkilisinin iki teklif vermeyi istememesinin ticari açıdan rasyonel bir davranış olduğu, TNT'nin bu durumda YST'ye teklif vermesinin ticari zarar vereceği belli olduğu halde TNT'nin teklif verme yükümlülüğü altında olduğunun iddia edilmesinin rekabet hukuku kapsamında bir temeli bulunmadığı, zira böyle bir kabulün TNT'yi hâkim durumdaki teşebbüsler için bile öngörülme-yen ağır bir ticari yük altına ittiği,
- Belge 31 bakımından,
 - CLG çalışanının ilgili yazışmada TNT'nin CLG'nin müşterisine teklif vermemesi konusunda uyarılması gerektiğini ifade ettiği, öte yandan raporda da kabul edildiği üzere TNT ile CLG arasında konuya ilişkin bir görüşme yapıp yapılmadığı hususunun net olmadığı, bu durumda ilgili e-postanın TNT aleyhinde bir delil olarak kullanılmasının mümkün olmadığı, bununla birlikte 2002/2 sayılı Tebliğ uyarınca, YST'lerin müşterilere tedarikçiler tarafından yapılan satışları kısıtlamasının mümkün olduğu, grup muafiyetinden faydalanabileceği,
- Belge 32 bakımından,
 - Yazışmada TNT'nin verdiği bir cevabın bulunmadığı, ayrıca YST'nin tedarikçiyi kısıtlamasının 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında mümkün olduğu,
- Belge 33 bakımından,

- Yazışmanın TNT'nin tek taraflı bir eylemini içerdiği, yazışmada görüldüğü üzere bu gibi durumlarda YST'lerin başka tedarikçiye başvurarak yine sevkiyatlarını yapabildikleri, TNT'nin davranışlarının tek taraflı hizmet vermenin reddinden öteye geçmediği, "centilmenlik" kelimesinin ticari hayatta çok değişik şekillerde kullanılabildiği, örnek olarak aynı ifadenin Belge 40'ta da geçtiği fakat bu kullanımın bir müşteri paylaşımı ile ilgili olmadığı kabul edildiği,
- Belge 34 bakımından,
 - Yazışma silsilesinin tamamı incelendiğinde esas konunun, TNT'nin FedEx tarafından devralınmasından sonra İran hizmetinin sonlaması ve TNT'nin müşterilerinin rakip entegratöre gitmesini tercih etmediğinden, TNT'nin İran müşterilerini ASE'ye yönlendirmeyi istediği, Bu bağlamda ASE'den talep edilen "centilmenlik" davranışının yalnızca bu hususa işaret ettiği,
- Belge 36 bakımından,
 - İlgili yazışma YST'nin ve TNT'nin birbirlerinin aktif müşterilerini münhasır müşteri grupları olarak gördüklerini gösterdiği, bu yaklaşımın grup muafiyetinden yararlanacağı, yazışmada YST'nin "kendi satışlarının esasen TNT satışı anlamına da geldiğini ve bu nedenle diğer entegratörlerden müşteri çekmeye ve dolayısıyla *TNT'ye daha çok iş kazandırmaya*" odaklanılması gerektiği yönündeki ifadelerin dikey ilişkiyi ortaya koyduğu, ayrıca ilgili konuşmaya konu olan müşterilerin ya hiç TNT müşterisi olmamış oldukları, ya da TNT'nin ilgili müşterilere bu konuşmadan sonra da satış yapmaya devam ettiği,
- Belge 37 bakımından,
 - İlgili yazışmanın UDT'nin tek taraflı bir beyanından ibaret olduğu, taraflar arasında bir anlaşma bulunduğu yönünde delil teşkil etmediği, yazışmanın YST'nin TNT ile bir dikey ilişki içinde olduğuna ve ortak menfaatlerinin diğer entegratörlerin müşterilerini çekmek olduğuna işaret ettiği, diğer taraftan YST tarafından yapılan sınırlamanın grup muafiyetinden faydalandığı, TNT'nin müşteriye satış yapmaya devam etmesinin UDT'nin münhasır müşterisi olsa da pasif satışların devam ettiğini gösterdiği,
- Belge 38 bakımından,
 - Yazışmanın, TNT'nin YST'lerin başka sağlayıcılar üzerinden müşterilerine teklif verip vermemesini izlemediğini gösterdiği, UDT'nin kendi isteğiyle sadece TNT ile çalıştığını belirtmesinin TNT'nin gözünde daha iyi bir pozisyon elde etmeye çalışmasından kaynaklandığı, UDT'nin ilgili müşteriye satış yapmaya devam ettiği,
- Belge 39 bakımından,
 - Yazışmanın UDT'nin depolama ve gümrük masraflarından yakındığı ve TNT'nin bu masrafların bir kısmını karşılamasını talep ettiği bir e-postadan ibaret olduğu, TNT'nin aktif satış yasağının grup muafiyeti kapsamında olduğu, bununla birlikte TNT'nin aslında pasif satış olduğu anlaşılan bu gönderiyi kabul ettiği ve faturayı aracı kuruma kestiği ve YST'yi müşteriye aktif satış çalışması yapılmaması/teklif verilmemesi için uyarmakla yetindiği,
- Belge 41, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50 ve 51 bakımından,
 - ASSET'in, TNT'nin uluslararası ekspres posta/kargo taşımacılığı pazarındaki rakiplerinden biri olmadığı, dolayısıyla aralarında dikey nitelikte ilişki bulunduğu, bu yazışmaların taraflar arasındaki herhangi bir müşteri paylaşımı anlaşmasının aksine sadece TNT tarafından tek taraflı olarak hizmet vermenin reddi davranışını gösterdiği, ASSET'in daha sonra bu müşterilerin gönderilerini taşınamamasının

TNT'nin uyarısı nedeniyle değil, TNT'nin bu tür durumlarda müşterilerine agresif fiyatlar ve başkaca birçok olanak sunmasından kaynaklandığı, TNT çalışanları tarafından *"lütfen bu yükü bize vermemenizi rica ederiz"* ya da *"bu yük için teklif veremeyeceğiz"* gibi ifadeler kullanıldığı ve karşı tarafların da rahat biçimde gönderiyi diğerk partnerleri ile organize edebileceklerinin ifade edildiğı,

- Belge 42 bakımından,
 - Yazışmanın TNT'nin yeniden satıcıya ilgili müşterinin aktif bir TNT müşterisi olmamasından dolayı bu müşteri için hizmet verebileceğini belirttiğı bir örnek teşkil ettiğı,
- Belge 43 bakımından,
 - Yazışmada ilgili müşterinin aktif bir TNT müşterisi olmasından dolayı TNT'nin hizmet vermeyi tek taraflı olarak reddettiğı bir örnek olduğı bununla birlikte başka entegratörler ile satış yapılmasının yasaklanmadığı,
- Belge 44 bakımından,
 - Yazışmada geçen *"Bu firma aracı kurumumuzun müşterisi. Fiyat vermemiz etik olmaz. Başka tedarikçiler ile devam etmenizi rica ederiz."* şeklindeki beyanın TNT'nin, TNT ağına YST tarafından getirilen müşteriyi, o YST'nin münhasır müşterisi olarak gördüğünü ve dolayısıyla tek taraflı olarak başka bir YST'ye ilgili müşterinin gönderisi için fiyat teklifi vermeyi reddettiğini gösterdiği ve bu davranışın grup muafiyeti kapsamında olduğı, bu şekildeki münhasırlık yapısının yeniden satıcılık sisteminin temel gayesi olan TNT ağıının müşteri portföyü ve gönderi trafiğinin artırılması yoluyla ölçek ekonomisi sağlanması amacını desteklediğı,
- Belge 45 bakımından,
 - ASLANSOY'un TNT'nin YST'si olarak dikey bir ilişki içerisinde olduğı, aktif satışların kısıtlanmasının hukuka aykırılık iermediğı ve her halükârda grup muafiyetinden yararlandığı, TNT çalışanının e-postanın sonunda *"yeter ki rakiplere kaçırmayın derim"* ifadesi ile ASLANSOY'u aslında rakip olarak görmediğini ve esasen rakip olarak diğerk entegratörlerin anlaşıldığını ortaya koyduğı,
- Belge 56 bakımından,
 - Bir YST'nin kendi müşterilerine tedarikçinin yapacağı aktif ve pasif satışları kısıtlamasının 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında mümkün olduğı, TNT'nin kendi YST'sine verdiğı teklifin altına inmemeye yönündeki tek taraflı kararının ticari olarak mantıklı olduğı, zira bu yolla SÜRAT KARGO'yu kaybetmediğı, ayrıca yerinde incelemelerde alınan yazışmalarda yer alan TNT alışanının *"Bu müşteride Sürat Kargo 'nun TNT üzerinden yaptığı ıkışlar ile akışmayalım. Bunun dışında kalan profil için teklif verebiliriz."* ifadesinin bazı yükler bakımından YST'ler ile rekabet edildiğini gösterdiği,
 - Ayrıca satış verilerinden iki tarafından da (.....)'ya satış yapmaya devam ettiğinin görüldüğü, bu durum da TNT'nin Sürat Kargo ile rekabet ettiğı tespitiyle uyumlu olduğı,
- Belge 57 bakımından,
 - E-postada, TNT'nin, müşterinin aktif TNT müşterisi olması nedeniyle belirli bir sevkıyat özelinde YST'ye hizmet vermekten tek taraflı olarak imtina ettiğı, bununla birlikte TNT'nin yeniden satıcının TNT müşterisine başka tedarikçiler aracılığıyla satış yapmasını yasaklamadığı,

- Belge 58 bakımından,
 - TNT'nin kendi sağladığı hizmete ilişkin faturayı kendisinin kesmek istemesinin rasyonel bir davranış olduğu, ARAS KARGO yetkilisinin *"sizi zor durumda bırakmak istemeyiz bir önceki mailde de bahsettiğim gibi sizin müşteriniz olduğunu bilsek bu talepleri sizinle paylaşmazdım"* ifadelerinin müşteri paylaşımından ziyade söz konusu müşterinin TNT'nin münhasır müşteri grubuna dahil olması nedeniyle TNT'nin bu müşteriye ilişkin kendi hizmetinin yeniden satılması için ARAS KARGO ile çalışmayacağını isteksiz de olsa kabul edilmesi anlamına geldiği, ARAS KARGO'nun başka entegratörler üzerinden ilgili müşteriye hizmet vermemeyi kabul etmediği,
- Belge 59 bakımından,
 - Söz konusu yazışmada görüleceği üzere, TNT'nin yaklaşımının TNT'nin aktif müşterilerine YST üzerinden değil doğrudan TNT tarafından hizmet sağlanması şeklinde olduğu, bu durumda TNT'nin sadece YST'ye hizmet satmayı reddettiği ve YST'nin başka bir sağlayıcı üzerinden teklif götürmesini engellemediği,
- Belge 60 bakımından,
 - Yazışma dilinden anlaşıldığı üzere TNT'nin YST'nin diğer entegratörler ile çalışmasını yasaklamadığı, TNT'nin sadece münhasır müşterisine doğrudan hizmet vermeyi tercih ettiği,
- Belge 61 bakımından,
 - *"Bizimle çalışan aracı kurumun TNT müşterisine girmemesi ön şarttır"* ifadesinin yalnızca aktif satışlara ilişkin dikey sınırlama olduğu, taslakta yer alan ifadelerin TNT'nin yeniden satıcıları değil entegratörleri rakip olarak gördüğünü gösterdiği, *"Buradaki ince nokta, aracı kurumun her an başka bir seçeneği olduğu gerçeğidir."* ifadesinin aracı kurumların istemeleri halinde başka bir entegratör ile çalışabileceklerini gösterdiği,
- Belge 62, 64 ve 66 bakımından
 - Diğer yazışmalarda olduğu gibi söz konusu belgelerin TNT'nin tek taraflı reddine ilişkin olduğu ve diğer entegratörlerle çalışılmasının sınırlandırılmadığı, her halükârda sınırlamanın muafiyet kapsamında olduğu

ileri sürülmüştür.

(200) Anılan belgeler hakkındaki değerlendirmelere ilgili bölümde ayrıntılarıyla yer verilmiştir.

I.4.5. Genel Değerlendirme

- (201) Uluslararası posta/kargo taşımacılığı pazarında HST'ler ile YST'lerin faaliyetlerinin uluslararası ekspres küçük paket taşımacılığı ile uluslararası hızlı hava kargo taşımacılığı alanlarında entegre olduğu görülmektedir. Rekabet ihlalinin en dar anlamda ilgili pazarlar üzerindeki etkilerini değerlendirebilmek üzere taraflarca sağlanan pazar payı verilerinin göz önünde bulundurulması önem arz etmektedir. DHL EXPRESS'in ve TNT'nin ilgili dönemde uluslararası hızlı taşımacılık pazarında sahip oldukları pazar payları küçük paket bakımından sırasıyla %(.....) ve %(.....), toplamda ise sırasıyla %(.....) ve %(.....) olarak gerçekleşmiştir. Bu pazar paylarından anlaşılabileceği üzere; bu teşebbüslerin faaliyet gösterdikleri ve soruşturmaya konu eylemlerin de gerçekleştiği pazarlardaki payları yüksektir. Bu durum, uyguladıkları kısıtlamaların rekabet karşıtı etkilerini artıran bir husustur.
- (202) Buna ek olarak pazara giriş engellerinden de bahsetmek yerinde olacaktır. Komisyonun UPS-TNT Express kararında, Avrupa Birliği (AB) hızlı taşımacılık pazarına girişin hem

sunulan ürün hem de coğrafi alan şeklindeki iki farklı boyutta değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Her iki boyutta da söz konusu pazara giriş yapmak isteyen bir oyuncu (i) bir bilişim altyapısı (ii) bütün AB çapında bir sınıflandırma altyapısı ve (iii) bir hava ağı kurmak durumundadır. AB’de bu pazara karardan önceki 20 yılda girişin olmayışı ve pazar araştırmasında yapılan tespitler anılan pazara giriş engellerinin çok yüksek olduğunu ve dışarıdan tedarik yöntemiyle aşılamayacağını göstermiştir. Bu durum Türkiye pazarı için de geçerlidir.

- (203) Pazara giriş engellerinin bu kadar yüksek ve oyuncu sayısının az olduğu bir pazarda entegratörler ile YST’ler arasında gerçekleşen ihlaller pazarın rekabetçi yapısını bozmaktadır. Pazarda herhangi bir etkinlik kazanımı yaratmayan, tüketici tercihlerini öncelikle marka içinde sınırlandıran ve tüketici refahında azalmaya sebep olan müşteri kısıtlamalarının pazardaki sağlayıcıların birçoğu tarafından kullanıldığında markalararası rekabeti de olumsuz etkileme olasılığı bulunmaktadır.
- (204) Sonuç itibarıyla; yapılan tüm değerlendirmeler ve açıklamalar ışığında, posta/kargo taşımacılığı hizmetleri pazarında faaliyet gösteren DHL EXPRESS’in ve TNT’nin YST’leriyle olan dikey anlaşmalarında müşteri kısıtlaması yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesini ihlal ettikleri, dolayısıyla bu teşebbüsler hakkında aynı Kanun’un 16. maddesi uyarınca idari para cezası uygulanması gerektiği kanaatine varılmıştır.

I.4.6. Ceza Yönetmeliği Kapsamında Değerlendirme

- (205) 4054 sayılı Kanun’un 16. maddesinin üçüncü fıkrasında “*Bu Kanun’un 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yılsonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir*” hükmüne yer verilmiştir. Aynı maddenin son fıkrasıysa “*Bu maddeye göre verilecek idarî para cezalarının tespitinde dikkate alınan hususlar, işbirliği halinde para cezasından bağışıklık veya indirim şartları, işbirliğine ilişkin usul ve esaslar Kurulca çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.*” hükmünü amirdir.
- (206) Bu hükme dayanılarak çıkarılan Mülga Ceza Yönetmeliği, 15.02.2009 tarihli ve 27142 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup, Yeni Ceza Yönetmeliği’nin 27.12.2024 tarihli ve 32765 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmesiyle birlikte yürürlükten kalkmıştır. Dolayısıyla iptal edilen 16.01.2020 tarihli ve 20-04/47-25 sayılı Kurul kararıyla, 4054 sayılı Kanun’u ihlal ettiği saptanan teşebbüslere Mülga Ceza Yönetmeliği hükümleri uyarınca idari pazar cezası tesis edilmiştir.
- (207) Ancak, 16.01.2020 tarihli ve 20-04/47-25 sayılı Kurul kararına ilişkin olarak DHL EXPRESS’in taraf olduğu idari yargı sürecinde, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesi, Danıştay 13. Dairesinin bozma kararına uyararak, Ankara 2. İdare Mahkemesi tarafından verilen 24.06.2021 tarihli ve 2020/2115 E., 2021/1092 K. sayılı sayılı kararın kaldırılmasına ve dava konusu işlemin iptaline karar vermiştir. Benzer şekilde, 16.01.2020 tarih ve 20-04/47-25 sayılı Kurul kararına ilişkin TNT’nin taraf olduğu idari yargı sürecinde, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesi, Danıştay 13. Dairesinin bozma kararına uyararak, Ankara 2. İdare Mahkemesi tarafından verilen 08.07.2021 tarih ve 2020/2249 E., 2021/1185 K. sayılı kararın kaldırılmasına ve dava konusu işlemin iptaline karar vermiştir. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu’nun 28. maddesinin birinci fıkrası uyarınca iptal kararlarının gereğini yerine getirilebilmesi amacıyla, Danıştay 13. Dairesinin ilgili kararlarında dayanak gösterdiği gerekçelere değinmek gerekmektedir.

(208) Danıştay 13. Dairesinin DHL EXPRESS ve TNT tarafından açılan davaya ilişkin idari yargı sürecinde tesis ettiği 15.10.2025 tarihli ve sırasıyla 2022/2526 E., 2025/3155 K. sayılı ve 2022/2536 E., 2025/3156 K. sayılı bozma kararlarında aynı gerekçelere yer verilmiştir. Söz konusu kararlarda özetle;

- Dava konusu 16.01.2020 tarihli ve 20-04/47-25 sayılı Kurul kararında; DHL EXPRESS'in ve TNT'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğinin tespit edildiği, bu tespitler bakımından dava konusu Kurul kararında hukuka aykırılık bulunmadığı,
- Bununla birlikte ilgili Kurul kararında idari para cezası oranının belirlenmesine esas alınan mevzuattaki değişikliğin lehe düzenleme teşkil edip etmediğinin incelenmesi gerektiği,
- 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Zaman bakımından uygulama" başlıklı 5. maddesinde, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun (5237 sayılı Kanun) zaman bakımından uygulamaya ilişkin hükümlerinin kabahatler bakımından da uygulanacağı, kabahatler karşılığında öngörülen idarî yaptırımlara ilişkin kararların yerine getirilmesi bakımından ise derhâl uygulama kuralının geçerli olduğu; bu maddenin atıf yaptığı 5237 sayılı Kanun'un 7. maddesinin ikinci fıkrasında, suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanunun uygulanacağını ve infaz olunacağını kurala bağlandığı,
- 5252 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un "Lehe olan hükümlerin uygulanmasında usûl" başlıklı 9. maddesinin üçüncü fıkrasında, lehe olan hükmün, önceki ve sonraki kanunların ilgili bütün hükümleri olaya uygulanarak ortaya çıkan sonuçların birbirleriyle karşılaştırılması suretiyle belirleneceği hususunun kurala bağlandığı,
- Bu kapsamda 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddelerine aykırı davranışlar yönünden verilecek idari para cezalarının tespitine ilişkin usul ve esasları düzenleyen Yeni Ceza Yönetmeliği'nin Mülga Ceza Yönetmeliği'ne kıyasen lehe olabilecek düzenlemeler içerdiği, Mülga Ceza Yönetmeliği'nde karteller ve diğer ihlaller ayrımı yapılarak, bunlar için belirlenecek baz ceza oranlarının alt ve üst sınırları belirlenmişken, Yeni Ceza Yönetmeliği'nde "kartel - diğer ihlal" ayrımı bulunmadığı, belirtilen hususlara ilişkin herhangi bir alt sınıra da yer verilmediği,
- Mülga Ceza Yönetmeliği'nde baz ceza oranının belirlenmesi bakımından ilgili teşebbüsün veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü dikkate alınmaktayken, Yeni Ceza Yönetmeliği'nde ihlalin niteliğinin açık ve/veya ağır olup olmadığının gözetileceğinin belirtildiği,
- Mülga Ceza Yönetmeliği'nde temel ceza oranı belirlenirken ihlalin süresine bağlı olarak yapılacak artırım bakımından, "1-5 yıl" süren ihlaller için yarısı oranında artırım yapılacağı belirtilmişken, Yeni Ceza Yönetmeliği'nde "1-2 yıl" için 1/5, "2-3 yıl" için 2/5, "3-4 yıl" için 3/5 ve "4-5 yıl" için 4/5 oranında kademeli artırım yapılmasının öngörüldüğü,
- Yeni Ceza Yönetmeliği'nde bazı ağırlaştırıcı unsurların kaldırıldığı, ayrıca hafifletici yeni unsurların eklendiği,
- Yeni Ceza Yönetmeliği'nin, Mülga Ceza Yönetmeliği'ne kıyasen lehe olabilecek düzenlemeler içerdiği, Kurul tarafından her iki Yönetmelik dikkate alınmak ve kıyaslanmak suretiyle aleyhe karar verme yasağını ihlal etmeyecek şekilde idari para cezası oranlarının yeniden belirlenmesi ve lehe düzenleme niteliği taşıyan kuralların davacıya da uygulanması gerektiği

ifade edilerek dava konusu Kurul kararı ile DHL EXPRESS ve TNT hakkında tesis edilen idari işlemlerin iptalinin gerektiği sonucuna varılmıştır.

- (209) Özetle mahkemenin bozma gerekçesi, Yeni Ceza Yönetmeliği'nin DHL EXPRESS'in ve TNT'nin lehine olup olmadığının Mülga Ceza Yönetmeliği ile karşılaştırılarak tespit edilmesine ve idari para cezasının buna göre yeniden değerlendirilmesi gerektiğine ilişkindir. Dolayısıyla teşebbüslere uygulanacak idari para cezasının belirlenmesinde lehe düzenleme ilkesinin gözetilmesi gerekmektedir.
- (210) Bu noktada, lehe düzenleme ilkesinin ve bu ilkenin nasıl uygulanacağı hususunun açıklanmasında yarar görülmektedir. Kanunların zaman bakımından uygulanmasında temel kural kanunların geriye yürümezliği ilkesidir. Buna göre, kural olarak, kanunlar yürürlüğe girdikten sonra ve yürürlükte bulundukları süre içinde meydana gelen olaylara uygulanmaktadır. Dolayısıyla bir fiilin işlendiği tarihte yürürlükte bulunmayan bir kanun yürürlüğe girmeden önce işlenmiş bir fiile geriye yürüyerek uygulanamaz.
- (211) Ancak bu kurala bir istisna getirilmiş olup bu istisna 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "*Zaman bakımından uygulama*" başlıklı 7. maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenmiştir. Buna göre "*Suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanun uygulanır ve infaz olunur*". Bu hüküm suçun işlendiği tarihte yürürlükte bulunmayan yeni kanunun failin lehine olması durumunda geriye yürüyerek yürürlükte olmadığı tarihte gerçekleşen olaya uygulanacağını ve infaz edileceğini düzenlemektedir. Bu husus *lehe düzenleme ilkesi* olarak anılmaktadır.
- (212) İdari yaptırımlar bakımından genel kanun niteliğindeki 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun (5326 sayılı Kanun) "*Zaman bakımından uygulama*" başlıklı 5. maddesinin birinci fıkrasında ise 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun zaman bakımından uygulamaya ilişkin hükümlerinin kabahatler bakımından da uygulanacağı düzenlenmiştir.
- (213) Rekabet ihlalleri, 5326 sayılı Kanun'un 2. maddesi uyarınca kabahat teşkil ettiğinden, 5326 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca atıf yapılan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 7. maddesi rekabet ihlalleri bakımından da uygulanacaktır. Nitekim Danıştay 13. Dairesinin yukarıda bahsi geçen bozma kararında rekabeti ihlal ettikleri tespit edilen teşebbüsler hakkında verilecek idari para cezalarına yönelik olarak uygulanan Yeni Ceza Yönetmeliği'nin ilgili teşebbüsler lehine olabilecek hükümler içerdiği ve bu nedenle lehe düzenleme ilkesi gereğince geriye yürüyerek somut olaylara uygulanması gerektiği belirtilmiştir.
- (214) Bu doğrultuda, Yeni Ceza Yönetmeliği'nin yürürlüğe girmesinden önce işlenmiş olan ihlallere lehe düzenleme ilkesi gereği Yeni Ceza Yönetmeliği hükümleri uyarınca yeni bir ceza tesis edilmesi gerektiği ve Yeni Ceza Yönetmeliği ile Mülga Ceza Yönetmeliği hükümlerinin somut olaya uygulanması neticesinde elde edilen sonuçlardan aleyhe hüküm verme yasağı da dikkate alınmak suretiyle lehe olan tespit edilerek teşebbüs hakkında bu lehe olan idari para cezasının uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir.
- (215) Bu noktada lehe düzenlemenin ne şekilde tespit edileceğinin açıklanması gerekmektedir. 5252 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un¹⁷ 9. maddesinin üçüncü fıkrası, lehe kanun ilkesinin somut olayda nasıl uygulanması gerektiğini "*Lehe olan hüküm önceki ve sonraki kanunların ilgili bütün hükümleri olaya uygulanarak, ortaya çıkan sonuçların birbirleriyle karşılaştırılması suretiyle belirlenir*" hükmü ile açıklığa kavuşturmuştur. Bu yönüyle, her iki düzenlemenin de lehe olan

¹⁷ Resmî Gazete: 13.11.2004/25642.

hükümlerinin dikkate alındığı karma uygulamaya müsaade edilmemiştir¹⁸. Bu durumda, ihlalin işlendiği tarihte yürürlükte bulunan Mülga Ceza Yönetmeliği hükümleri ile karar tarihinde yürürlükte olan Yeni Ceza Yönetmeliği hükümleri bir kül (bütün) halinde olaya uygulanacak ve ulaşılan sonuçlar karşılaştırılmak suretiyle lehe olan düzenleme tespit edilmiş olacaktır.

- (216) Bununla birlikte teşebbüsler hakkında yeniden idari para cezasına hükmedilirken aleyhe hüküm verme yasağına uyulması gerekmektedir. Aleyhe hüküm verme yasağı, kanun yolu incelemesi yapan yargı yerinin, yalnız başvuran tarafın durumunu ağırlaştıracak şekilde önceki kararı bozmasına, kaldırmasına veya değiştirmesine izin vermeyen bir ilke olarak tanımlanmaktadır. Anılan yasak, iptal kararı üzerine idarenin tesis edeceği idari yaptırım ve idari para cezası kararları bakımından da geçerlidir. Bu çerçevede DHL ve TNT hakkında verilecek idari para cezası, 16.01.2020 tarihli ve 20-04/47-25 sayılı Kurul kararında hükmedilen idari para cezaları olan sırasıyla 19.328.140,14 TL ve 15.341.376,57 TL tutarlarından fazla olamayacaktır.
- (217) Söz konusu bilgiler ışığında, mahkemenin iptal kararının gereğini yerine getirmek üzere DHL EXPRESS ve TNT hakkında, Mülga Ceza Yönetmeliği ve Yeni Ceza Yönetmeliği hükümlerinin kıyaslanması suretiyle, tesis edilecek idari para cezasına ilişkin değerlendirmeler aşağıda yer almaktadır.

1.4.6.1. DHL EXPRESS Hakkında Uygulanacak İdari Para Cezasına İlişkin Değerlendirme

- (218) Yukarıda detaylı şekilde açıklandığı üzere, DHL EXPRESS'in YST'leriyle olan dikey anlaşmalarında müşteri kısıtlaması yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği sonucuna varılmıştır.
- (219) Hem Mülga Ceza Yönetmeliği hem de Yeni Ceza Yönetmeliği uyarınca, teşebbüse uygulanacak idari para cezası miktarı belirlenirken öncelikle temel ceza oranı belirlenmektedir. Mülga Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasında temel ceza oranının tespiti açısından "karteller" ve "diğer ihlaller" şeklinde bir ayırım yapılmıştır. Bu çerçevede, iptal edilen Kurul kararında DHL EXPRESS bakımından söz konusu olan ihlalin "diğer ihlaller" kategorisinde olduğu değerlendirilerek Mülga Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci ve ikinci fıkraları uyarınca, başlangıç ceza oranı %0,5 ile %3 arasında bir oran olan %(.....) üzerinden tespit edilerek teşebbüs hakkında ceza takdirinde bulunulmuştur.
- (220) Mülga Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrası gereğince ihlalin süresi de temel ceza oranının belirlenmesinde dikkate alınmaktadır. DHL EXPRESS'in gerçekleştirdiği ihlalin süresinin beş yıldan fazla olması nedeniyle, Mülga Ceza Yönetmeliğinin 5. maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi uyarınca başlangıç ceza oranı bir katı oranında artırılmak suretiyle temel ceza oranı %(.....) olarak hesaplanmıştır.
- (221) Mülga Ceza Yönetmeliği'nin 6. ve 7. maddelerinde sırasıyla ağırlaştırıcı unsurlar ve hafifletici unsurlar düzenlenmiştir. İptal edilen kararda DHL EXPRESS açısından temel ceza oranında ağırlaştırmaya yahut hafifletmeye gidecek herhangi bir unsur bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Böylelikle DHL EXPRESS'e uygulanacak nihai ceza oranı %(.....) olarak belirlenmiştir. Nihai ceza oranı 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca DHL EXPRESS'in 2018 yılında elde ettiği gayrisafi gelire uygulanmış ve nihai idari para cezası miktarı 19.328.140,14 TL olarak belirlenmiştir.

¹⁸ Yargıtay 2. Ceza Dairesinin 04.10.2007 tarihli ve 2007/12577 sayılı kararı.

- (222) Lehe düzenleme ilkesinin somut olaya uygulanabilmesi amacıyla Yeni Ceza Yönetmeliği hükümleri DHL EXPRESS bakımından uygulanmalı ve bu çerçevede hesaplanacak cezanın teşebbüsün lehine olup olmadığı değerlendirilmelidir. Yeni Ceza Yönetmeliği'nde, başlangıç ceza oranının, "kartel" ve "diğer ihlaller" şeklinde sınıflandırılmış ihlal türlerine bağlı olarak belirlendiği yaklaşımdan vazgeçilmiş olup özellikle ihlalin niteliğinin ve rekabet üzerindeki olumsuz etkisinin dikkate alındığı yeni bir yöntem benimsenmiştir. Bu doğrultuda, başlangıç ceza oranının belirlenmesinde "kartel" ve "diğer ihlaller" ayırımına bağlı olarak getirilmiş olan alt ve üst sınırlar kaldırılmıştır. Bu bağlamda Yeni Ceza Yönetmeliği çerçevesinde DHL EXPRESS'in gerçekleştirdiği ihlal hakkında yapılan değerlendirme neticesinde, anılan Yönetmelik'in 5. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca ihlal dolayısıyla gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı ile ihlalin niteliği dikkate alınarak başlangıç ceza oranı %(.....) olarak takdir edilmiştir.
- (223) Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca temel ceza oranının belirlenmesinde dikkate alınması gereken bir diğer unsur, ihlalin süresidir. Buna göre, DHL EXPRESS'in gerçekleştirdiği ihlalin süresinin beş yıldan fazla olması nedeniyle, %(.....) olarak belirlenen başlangıç ceza oranı Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrasının (d) bendi uyarınca bir katı oranında artırılmış ve böylelikle temel ceza oranı %(.....) olarak tespit edilmiştir.
- (224) Temel para cezasının tespit edilmesini takiben, teşebbüse uygulanacak idari para cezasının nihai oranının belirlenmesi aşamasına geçilmektedir. Yeni Ceza Yönetmeliği'nde ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlara ilişkin çeşitli değişiklikler yapılmış olup lehe olan hükmün uygulanması ilkesi gereği DHL EXPRESS'e verilecek idari para cezasının ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar yönünden de değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (225) Yeni Ceza Yönetmeliği'nin "Ağırlaştırıcı unsurlar" başlıklı 6. maddesinin birinci fıkrasında; 4054 Kanun'un 4. ve/veya 6. maddesinin ihlal edildiğinin Kurul tarafından tespit edilmesinden sonra aynı teşebbüs veya teşebbüs birliği tarafından Kanun'un 4. ve/veya 6. maddesinin tekrar ihlal edilmesi halinde temel ceza oranının bir katına kadar artırılacağı hükmüne yer verilmiştir. Aynı maddenin ikinci fıkrasında ise; soruşturma kararının tebliğinden sonra ihlale devam edilmesi, ihlalde belirleyici etkinin bulunması, Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Soruşturmalarda Uygulanabilecek Uzlaşma Usulüne İlişkin Yönetmelik'in 12. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan gizlilik yükümlülüğünün ihlal edilmesi halinde temel ceza oranının bir katına kadar artırılabilmesi düzenlenmektedir. Mevcut dosya kapsamında DHL EXPRESS bakımından ağırlaştırıcı bir unsur bulunmadığı değerlendirilmektedir.
- (226) Konu hafifletici unsurlar yönünden ele alındığında; Yeni Ceza Yönetmeliği'nin hafifletici unsurlar başlıklı 7. maddesinin birinci fıkrasında, "*Temel ceza oranı veya 6 ncı madde uyarınca hesaplanan ağırlaştırılmış ceza oranı; (a) Yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesi haricinde, yerinde incelemenin daha kısa sürede tamamlanmasını veya daha etkin şekilde gerçekleştirilmesini sağlayan fiziksel ve/veya teknik imkânların sunulması suretiyle ya da yerinde inceleme esnasında inceleme konusuyla bağlantılı olan ilave bilgi veya belgelerin incelenen tarafça kendiliğinden sunulması suretiyle yerinde incelemeye yardımcı olunması, (b) İhlalde diğer teşebbüslerin zorlamasının bulunması, (c) İhlale katılımın sınırlı olması, (ç) İhlal konusu faaliyetlerin yıllık gayri safi gelirler içerisindeki payının düşük olması, (d) İdari para cezasına esas alınan yıllık gayri safi gelirler içinde yurt dışı satış gelirlerinin bulunması gibi hallerin ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliği tarafından ispatlanması halinde indirilebilir*" ifadesi bulunmaktadır. Mülga Ceza

Yönetmeliği'nde olduğu gibi Yeni Ceza Yönetmeliği'nde de hafifletici unsurlar örnekleyici olarak sayılmış olup hafifletici unsur uygulanması Kurulun takdirine bırakılmıştır. Yeni Ceza Yönetmeliği kapsamında yapılan değerlendirme çerçevesinde DHL EXPRESS bakımından hafifletici unsur indirimi uygulanmamasına karar verilmiştir. Böylelikle DHL EXPRESS'e verilecek idari para cezasına esas nihai ceza oranı %(.....) olarak tespit edilmiştir.

- (227) Açıklanan şekilde belirlenen nihai ceza oranı 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca DHL EXPRESS'in 2024 yılında elde ettiği gayrisafi gelirlere uygulanmış olup nihai idari para cezası miktarı 221.907.788,79-TL olarak belirlenmiştir.
- (228) Sonuç olarak, Yeni Ceza Yönetmeliği hükümlerine göre yapılan hesaplamalar çerçevesinde hesaplanan nihai ceza oranına %(.....) göre DHL EXPRESS'in 2024 yılı cirosu dikkate alınarak belirlenen nihai idari para cezası tutarı 221.907.788,79 TL olup söz konusu tutar, 20-04/47-25 sayılı Kurul kararında belirlenen nihai idari para cezası tutarı olan 19.328.140,14 TL'yi aşmaktadır. Bu bakımdan, "aleyhe hüküm verme yasağı" ilkesine yönelik olarak yukarıda yer verilen açıklamalar doğrultusunda, DHL EXPRESS hakkında tayin edilecek nihai idari para cezası tutarının 19.328.140,14 TL'yi aşmaması gerekmektedir.

1.4.6.2. TNT Hakkında Uygulanacak İdari Para Cezasına İlişkin Değerlendirme

- (229) Yukarıda detaylı şekilde açıklandığı üzere, TNT'nin YST'leriyle olan dikey anlaşmalarında müşteri kısıtlaması yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği sonucuna varılmıştır.
- (230) Hem Mülga Ceza Yönetmeliği hem de Yeni Ceza Yönetmeliği uyarınca, teşebbüse uygulanacak idari para cezası miktarı belirlenirken öncelikle temel ceza oranı belirlenmektedir. Mülga Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci fıkrasında temel ceza oranının tespiti açısından "karteller" ve "diğer ihlaller" şeklinde bir ayırım yapılmıştır. Bu çerçevede, iptal edilen Kurul kararında TNT bakımından söz konusu olan ihlalin "diğer ihlaller" kategorisinde olduğu değerlendirilerek Mülga Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin birinci ve ikinci fıkraları uyarınca, başlangıç ceza oranı %0,5 ile %3 arasında bir oran olan %(.....) üzerinden tespit edilerek teşebbüs hakkında ceza takdirinde bulunulmuştur.
- (231) Mülga Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrası gereğince ihlalin süresi de temel ceza oranının belirlenmesinde dikkate alınmaktadır. TNT'nin gerçekleştirdiği ihlalin süresinin bir yıldan uzun beş yıldan kısa olması hasebiyle, Mülga Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca temel para cezası oranı, yarısı oranında artırılmış ve neticede %(.....) nispetinde temel para cezası ortaya çıkmıştır.
- (232) Mülga Ceza Yönetmeliği'nin 6. ve 7. maddelerinde sırasıyla ağırlaştırıcı unsurlar ve hafifletici unsurlar düzenlenmiştir. İptal edilen kararda TNT açısından temel ceza oranında ağırlaştırmaya yahut hafifletmeye gidecek herhangi bir unsur bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Böylelikle TNT'ye uygulanacak nihai ceza oranı %(.....) olarak belirlenmiştir. Nihai ceza oranı 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca TNT'nin 2018 yılında elde ettiği gayrisafi gelirlere uygulanmış ve nihai idari para cezası miktarı 15.341.376,57 TL olarak belirlenmiştir.
- (233) Lehe düzenleme ilkesinin somut olaya uygulanabilmesi amacıyla Yeni Ceza Yönetmeliği hükümleri TNT bakımından uygulanmalı ve bu çerçevede hesaplanacak cezanın teşebbüsün lehine olup olmadığı değerlendirilmelidir. Yeni Ceza Yönetmeliği'nde, başlangıç ceza oranının, "kartel" ve "diğer ihlaller" şeklinde sınıflandırılmış ihlal türlerine bağlı olarak belirlendiği yaklaşımdan vazgeçilmiş olup özellikle ihlalin niteliğinin ve

rekabet üzerindeki olumsuz etkisinin dikkate alındığı yeni bir yöntem benimsenmiştir. Bu doğrultuda, başlangıç ceza oranının belirlenmesinde “kartel” ve “diğer ihlaller” ayrımına bağlı olarak getirilmiş olan alt ve üst sınırlar kaldırılmıştır. Bu bağlamda Yeni Ceza Yönetmeliği çerçevesinde TNT'nin gerçekleştirdiği ihlal hakkında yapılan değerlendirme neticesinde, anılan Yönetmelik'in 5. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca ihlal dolayısıyla gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı ile ihlalin niteliği dikkate alınarak başlangıç ceza oranı %(.....) olarak takdir edilmiştir.

- (234) Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca temel ceza oranının belirlenmesinde dikkate alınması gereken bir diğer unsur, ihlalin süresidir. Buna göre, TNT'nin gerçekleştirdiği ihlalin süresinin dört yıldan uzun beş yıldan kısa olması nedeniyle, %(.....) olarak belirlenen başlangıç ceza oranı, Yeni Ceza Yönetmeliği'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrasının (ç) bendi uyarınca beşte dördü oranında artırılmış ve böylelikle temel ceza oranı %(.....) olarak tespit edilmiştir.
- (235) Temel para cezasının tespit edilmesini takiben, teşebbüse uygulanacak idari para cezasının nihai oranının belirlenmesi aşamasına geçilmektedir. Yukarıda da yer verildiği üzere, Yeni Ceza Yönetmeliği'nde ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlara ilişkin çeşitli değişiklikler yapılmış olup lehe olan hükmün uygulanması ilkesi gereği TNT'ye verilecek idari para cezasının ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar yönünden de değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (236) Yeni Ceza Yönetmeliği'nin “Ağırlaştırıcı unsurlar” başlıklı 6. maddesinin birinci fıkrasında; 4054 Kanun'un 4. ve/veya 6. maddesinin ihlal edildiğinin Kurul tarafından tespit edilmesinden sonra aynı teşebbüs veya teşebbüs birliği tarafından Kanun'un 4. ve/veya 6. maddesinin tekrar ihlal edilmesi halinde temel ceza oranının bir katına kadar artırılacağı hükmüne yer verilmiştir. Aynı maddenin ikinci fıkrasında ise; soruşturma kararının tebliğinden sonra ihlale devam edilmesi, ihlalde belirleyici etkinin bulunması, Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Soruşturmalarda Uygulanabilecek Uzlaşma Usulüne İlişkin Yönetmelik'in 12. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan gizlilik yükümlülüğünün ihlal edilmesi halinde temel ceza oranının bir katına kadar artırılacağı düzenlenmektedir. Mevcut dosya kapsamında TNT bakımından ağırlaştırıcı bir unsur bulunmadığı değerlendirilmektedir.
- (237) Konu hafifletici unsurlar yönünden ele alındığında, Yeni Ceza Yönetmeliği'nin hafifletici unsurlar başlıklı 7. maddesinin birinci fıkrasında, “*Temel ceza oranı veya 6 ncı madde uyarınca hesaplanan ağırlaştırılmış ceza oranı; (a) Yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesi haricinde, yerinde incelemenin daha kısa sürede tamamlanmasını veya daha etkin şekilde gerçekleştirilmesini sağlayan fiziksel ve/veya teknik imkânların sunulması suretiyle ya da yerinde inceleme esnasında inceleme konusuyla bağlantılı olan ilave bilgi veya belgelerin incelenen tarafça kendiliğinden sunulması suretiyle yerinde incelemeye yardımcı olunması, (b) İhlalde diğer teşebbüslerin zorlamasının bulunması, (c) İhlale katılımın sınırlı olması, (ç) İhlal konusu faaliyetlerin yıllık gayri safi gelirler içerisindeki payının düşük olması, (d) İdari para cezasına esas alınan yıllık gayri safi gelirler içinde yurt dışı satış gelirlerinin bulunması gibi hallerin ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliği tarafından ispatlanması halinde indirilebilir*” ifadesi bulunmaktadır. Mülga Ceza Yönetmeliği'nde olduğu gibi Yeni Ceza Yönetmeliği'nde de hafifletici unsurlar örnekleyici olarak sayılmış olup hafifletici unsur uygulanması Kurulun takdirine bırakılmıştır. Yeni Ceza Yönetmeliği kapsamında yapılan değerlendirme çerçevesinde TNT bakımından hafifletici unsur indirimi uygulanmamasına karar verilmiştir. Böylelikle TNT'ye verilecek idari para cezasına esas nihai ceza oranı %(.....) olarak tespit edilmiştir.

- (238) TNT, haziran-mayıs ayları arasında oluşan 12 aylık özel hesap dönemine tabidir. Bu nedenle, açıklanan şekilde belirlenen nihai ceza oranı 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca TNT'nin Haziran 2024-Mayıs 2025 döneminde elde ettiği gayrisafi gelire (teşebbüs bakımından 2024 yılı gayri safi gelirine) uygulanmış olup nihai idari para cezası miktarı 252.547.127,2 TL olarak belirlenmiştir.
- (239) Sonuç olarak, Yeni Ceza Yönetmeliği hükümlerine göre yapılan hesaplamalar çerçevesinde hesaplanan nihai ceza oranına (%(.....)) göre TNT'nin Haziran 2024-Mayıs 2025 döneminde elde ettiği ciro dikkate alınarak belirlenen nihai idari para cezası tutarı 252.547.127,2 TL olup söz konusu tutar, 20-04/47-25 sayılı Kurul kararında belirlenen nihai idari para cezası tutarı olan 15.341.376,57 TL'yi aşmaktadır. Bu bakımdan, "aleyhe hüküm verme yasağı" ilkesine yönelik olarak yukarıda yer verilen açıklamalar doğrultusunda TNT hakkında tayin edilecek nihai idari para cezası tutarının 15.341.376,57 TL aşmaması gerekmektedir.
- (240) Bu noktada TNT hakkında uygulanacak idari para cezasının muhatabını da netleştirmek gerekmektedir. Kararın I.1.2. numaralı bölümünde detayları açıklandığı üzere, karar boyunca "TNT" olarak anılan şirketin "TNT International Express Taşımacılık Ticaret Ltd. Şti." olan ticaret ünvanı, 01.07.2022 tarihli ve 10611 sayılı Ticaret Sicil Gazetesi'nde ilan edilmek suretiyle "Fedex Express Turkey Taşımacılık ve Tic. Ltd. Şti." olarak değiştirilmiştir. Bu nedenle, belirlenen idari para cezasının Fedex Express Turkey Taşımacılık ve Tic. Ltd. Şti.'ye verilmesi gerekmektedir.

J. SONUÇ

- (241) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Ankara Bölge İdare Mahkemesi 8. İdari Dava Dairesinin 25.02.2026 tarih ve 2025/2001 E., 2026/352 K. sayılı ve 25.02.2026 tarih ve 2025/1986 E., 2026/358 K. sayılı kararlarının gereğinin yerine getirilmesini teminen;
- I. DHL Worldwide Express Taşımacılık ve Ticaret A.Ş. ve Fedex Express Turkey Taşımacılık ve Tic. Ltd. Şti.'nin (Eski ünvanı TNT International Express Taşımacılık Ticaret Ltd. Şti.) müşterilerine ayrı ayrı dikey ilişki içinde oldukları teşebbüsler tarafından satış yapılmasını sınırlandırmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiğine,
- II. Bu nedenle;
- 1- DHL Worldwide Express Taşımacılık ve Ticaret AŞ'ye 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve 27.12.2024 tarih ve 32765 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in 5. maddesinin birinci fıkrası, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (d) bendi uyarınca 2024 yılı gayrisafi gelirleri üzerinden %(.....) oranında olmak üzere (.....)-TL tutarında idari para cezası uygulanması gerekmele birlikte; 27.12.2024 tarih ve 32765 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" ile 15.02.2009 tarih ve 27142 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan mülga "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" hükümlerinin ayrı ayrı uygulanması neticesinde ulaşılan sonuç cezalar kıyaslandığında ve "aleyhe hüküm verme yasağı" ilkesi de nazara alınmak suretiyle mülga yönetmelik uyarınca verilen idari para cezasının lehe olduğu anlaşıldığından, DHL Worldwide Express Taşımacılık ve Ticaret AŞ'ye 16.01.2020

tarih ve 20-04/47-25 sayılı kararda tespit edilen (.....)-TL tutarında idari para cezası uygulanmasına,

- 2- Fedex Express Turkey Taşımacılık ve Tic. Ltd. Şti.'ne (Eski ünvanı TNT International Express Taşımacılık Ticaret Ltd. Şti.) 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası ve 27.12.2024 tarih ve 32765 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in 5. maddesinin birinci fıkrası, ikinci fıkrası, üçüncü fıkrasının (ç) bendi uyarınca Haziran 2024-Mayıs 2025 dönemi gayrisafi gelirleri üzerinden %(.....) oranında olmak üzere 252.547.127,2-TL tutarında idari para cezası uygulanması gerekmekte birlikte; 27.12.2024 tarih ve 32765 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" ile 15.02.2009 tarih ve 27142 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan mülga "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" hükümlerinin ayrı ayrı uygulanması neticesinde ulaşılan sonuç cezalar kıyaslandığında ve "aleyhe hüküm verme yasağı" ilkesi de nazara alınmak suretiyle mülga yönetmelik uyarınca verilen idari para cezasının lehe olduğu anlaşıldığından, Fedex Express Turkey Taşımacılık ve Tic. Ltd. Şti.'ne (Eski ünvanı TNT International Express Taşımacılık Ticaret Ltd. Şti.) 16.01.2020 tarih ve 20-04/47-25 sayılı kararda tespit edilen (.....)-TL tutarında idari para cezası uygulanmasına,

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.